

NATUURTOETS

Herinrichting steenfabriek de Bunswaard

Toetsing aan Flora- en faunawet en
Natuurbeschermingswet 1998

NATUURTOETS

Herinrichting steenfabriek de Bunswaard

Toetsing aan Flora- en faunawet en
Natuurbeschermingswet 1998

Rob Felix

In opdracht van: BOEi, Hoewelaken

10 januari 2011

Colofon

© 2010 Natuurbalans - Limes Divergens BV / BOEi, Hoevelaken

Tekst en samenstelling: Rob Felix

Projectleiding: Rob Felix

Projectnummer: 10-092

Met medewerking van: Paul van Hoof, Sandra de Goeij

In opdracht van: BOEi, Hoevelaken

Wijze van citeren: Felix, R.P.W.H. 2010. Natuurtoets herinrichting steenfabriek de Bunswaard.

Toetsing aan Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

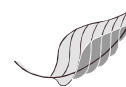
Natuurbalans-Limes Divergens BV is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurbalans-Limes Divergens BV. De opdrachtgever vrijwaart Natuurbalans-Limes Divergens BV voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Natuurbalans-Limes Divergens BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging.

INHOUD

1	INLEIDING	5
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	7
2.1	Ligging en begrenzing projectgebied	7
2.2	Huidige situatie	8
2.3	Voorgenomen activiteiten	8
2.3.1	Realisatiefase	8
2.3.2	Planning werkzaamheden	10
2.3.3	Gebruiksfase	10
3	ONDERZOEKSMETHODEN	13
3.1	Te onderzoeken soorten en habitats	13
3.2	Analyse archiefgegevens flora en fauna	13
3.3	Veldonderzoeken	13
3.3.1	Veldonderzoek in projectgebied 2007 en 2010	13
3.3.2	Beschermde habitattypen Nbw	14
3.3.3	Beschermde flora	14
3.3.4	Vleermuizen	14
3.3.5	Broedvogels	16
3.3.6	Amfibieën	16
3.4	Toetsing aan de Flora- en faunawet	16
3.5	Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998	17
4	FLORA- EN FAUNAWET	19
4.1	Overzicht streng beschermde soorten	19
4.2	Vaatplanten	19
4.3	Vleermuizen	20
4.4	Broedvogels	22
4.4.1	Vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats	22
4.4.2	Vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nestplaats	24
4.5	Amfibieën	25
4.6	Zorgplicht	28
4.7	Conclusie Flora- en faunawet	28
5	TOETSING AAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998	29
5.1	Ligging ten opzichte van een Natura 2000-gebied	29
5.2	Aanwezigheid van beschermde habitats en soorten	29
5.3	Habitattypen	31
5.3.1	Slikkige rivieroever (H3270)	31
5.3.2	Stroomdalgraslanden (H6120)	31
5.3.3	Zachthoutoobossen H91E0A	32
5.4	Soorten van de Habitatrichtlijn	34
5.4.1	Zeeprik, rivierprik, elft, zalm, grote modderkruiper	34
5.4.2	Kamsalamander	35
5.5	Soorten van de Vogelrichtlijn	36
5.5.1	Porseleinhoen	36
5.5.2	Kwartelkoning	37
5.5.3	Zwarte stern	37
5.5.4	Niet-broedvogels	39
5.6	Overzicht negatieve effecten van het voorgenomen project	42
6	CUMULATIEVE EFFECTEN	45
6.1	Andere projecten in het natura 2000-gebied	45
6.2	Cumulatie van effecten op instandhoudingsdoelstellingen	45

7	CONCLUSIE	47
7.1	Flora- en faunawet	47
7.2	Natuurbeschermingswet.....	48
8	BRONNEN	49
	BIJLAGE 1 INLEIDING IN DE FLORA- EN FAUNAWET	51
	BIJLAGE 2 INLEIDING IN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998	59
	BIJLAGE 3 VERSPREIDINGSKAARTEN BROEDVOGELS	61
	BIJLAGE 4 INVENTARISATIEMETHODEN BROEDVOGELS	65
	BIJLAGE 5 PROTOKOL BROEDVOGELS	67
	BIJLAGE 6 ACTIVITEITENPLAN	69
	BIJLAGE 7 PROJECTEN IN DE OMGEVING	77

1 INLEIDING

Achtergrond

Onder regie van BOEi, Nationale Maatschappij tot Behoud, Ontwikkeling en Exploitatie van Industrieel Erfgoed, zijn plannen opgesteld om op het voormalige steenfabrieksterrein de Bunswaard in Beuningen (Gld.), de cultuurhistorische elementen te herontwikkelen. De Bunswaard heeft een EMAB-status¹. Het project omvat de restauratie van de steenfabriek, gecombineerd met de bouw van woningen, inpassing van cultuurhistorische aspecten en herbestemming van het industriecomplex.

Aanleiding

Ruimtelijke ingrepen kunnen leiden tot overtreding van verbodsbepalingen in de Nederlandse natuurwetgeving. In situaties waarin het gaat om ruimtelijke ingrepen zijn de volgende twee wetten van belang:

1. De *Flora- en faunawet* (in het vervolg Ffw), die de bescherming regelt van plant- en diersoorten. Overtreding van de Ffw ten aanzien van streng beschermde soorten² vereist mogelijk een ontheffing ad artikel 75 (zie Bijlage 1 voor een inleiding op de Ffw).
2. De *Natuurbeschermingswet 1998* (in het vervolg Nbw), die de bescherming regelt van natuurgebieden. Indien een project in strijd is met de instandhoudingdoelstellingen van een Natura 2000-gebied, is mogelijk een vergunning Nbw noodzakelijk (zie Bijlage 2 voor een inleiding op de Nbw).

Na uitvoering van een quick scan naar mogelijke conflicten met de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998 (Rademakers 2006), bleek de noodzaak tot nader ecologisch onderzoek. Dat ecologisch onderzoek is door Natuurbalans – Limes Divergens BV uitgevoerd in 2007 (Felix 2008).

Probleemstelling

In de loop van 2010 zijn de herinrichtingsplannen deels aangepast en is het ingrepengebied uitgebreid met een botenloods, een pershuisje en rivierverruimingsmaatregelen.

Daarnaast is de begrenzing van het Natura 2000-gebied aangepast waarbij het grootste deel van het ingrepengebied nu buiten de begrenzing valt.

Een en ander heeft geleid tot de noodzaak van een update van het natuuronderzoek uit 2007 en een actualisatie van de toetsing aan de Nederlandse natuurwetgeving.

Oprichtingsformulering

In opdracht van BOEi heeft Natuurbalans – Limes Divergens BV een aanvullend veldonderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde soorten in het uitbreidingsgebied van het ingrepengebied. Daarnaast is de toetsing aan de Flora- en

¹ EMAB staat voor Experimenten Met Aangepast Bouwen: een landelijke proef van de ministeries van VROM en V&W uit 2004. Op 15 plaatsen in Nederland mag er bij wijze van experiment in het winterbed gebouwd worden, onder voorwaarde dat er netto ruimte voor de rivier wordt gemaakt. Veel EMAB-locaties dragen bovendien bij aan behoud en versterking van de aanwezige cultuurhistorische waarden, zoals steenfabrieksterreinen.

² Streng beschermde soorten: de zogenaamde 'overige soorten' uit lijst 2 en de strikt beschermde soorten uit lijst 3 van de *Flora- en faunawet*. Deze soorten vereisen bij activiteiten de te kwalificeren zijn als ruimtelijke ontwikkeling, in geval van schade, mogelijk een ontheffing van de Ffw. Soorten uit lijst 1 van de Ffw hebben vrijstelling van ontheffing. Zie Bijlage 1 voor een soortenoverzicht en beschermingsregimes.

faunawet geactualiseerd en ook is de voortoets vergunningaanvraag Nbw uit 2008 geactualiseerd tot 'passende beoordeling'.

Doelstelling

Doel van het onderzoek is het verschaffen van inzicht in eventuele consequenties van de voorgenomen ingreep met betrekking tot de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Het onderzoek geeft antwoord op de volgende vragen:

Traject Flora- en faunawet:

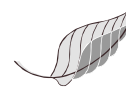
1. Komen er in de uitbreiding van het ingrepengebied beschermde soorten voor en/of zijn er in het oorspronkelijke ingrepengebied wellicht ontwikkelingen ten aanzien van het voorkomen van beschermde soorten geweest?
2. Wat zijn eventuele negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze beschermde soorten?
3. Op welke wijze kunnen eventuele negatieve effecten beperkt of voorkomen worden?
4. Is uiteindelijk een ontheffing op de Flora- en faunawet noodzakelijk, voor welke soorten en onder welke voorwaarden?

Traject Natuurbeschermingswet 1998

1. De oriëntatietoets uit 2008 (Felix 2008) is geactualiseerd en uitgebreid tot passende beoordeling.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 beschrijft ligging en begrenzing van de ingreeplocatie. In hoofdstuk 3 volgen opzet en uitvoering van het voorliggende onderzoek. In hoofdstuk 4 wordt de voorgenomen ingreep getoetst aan de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 5 worden de effecten op het Natura 2000-gebied beschreven in een passende beoordeling. In hoofdstuk 6 zijn de belangrijkste conclusies op een rij gezet.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

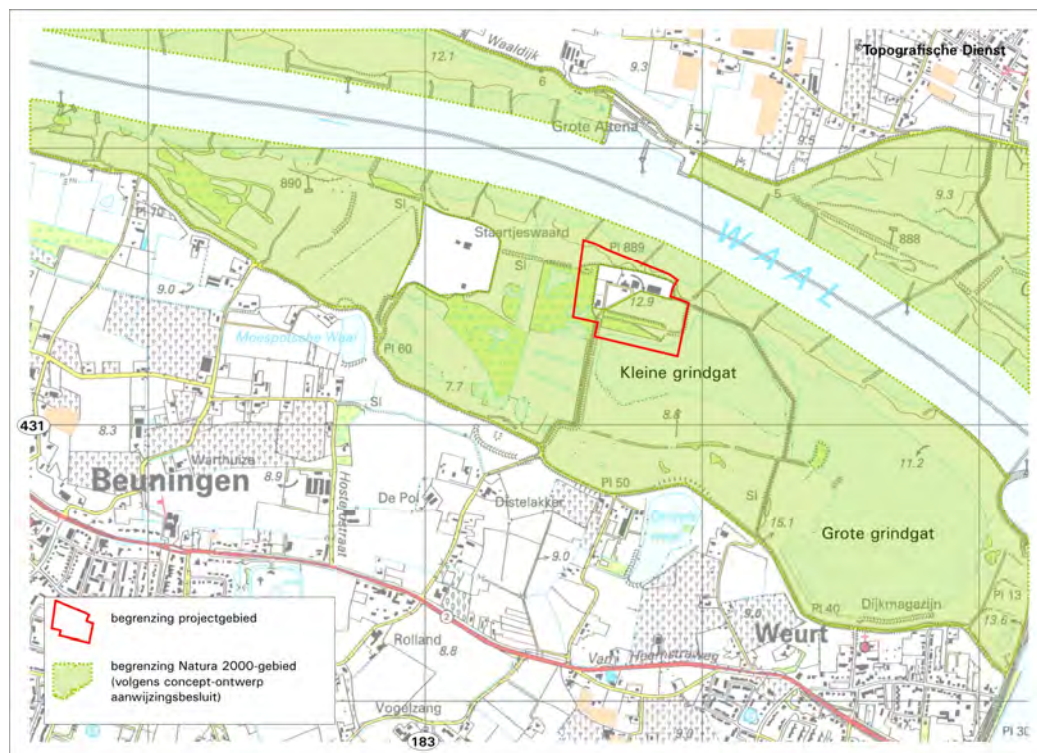
2.1 LIGGING EN BEGRENZING PROJECTGEBIED

Het voormalige steenfabrieksterrein de Bunswaard ligt in de Waaluitwaarden op enkele kilometers ten westen van Nijmegen. Het terrein wordt ingeklemd tussen de Waal in het noorden, de grindgaten van Weurt in het oosten en de Staartjeswaard in het westen.

De gronden rondom het fabrieksterrein zijn aangewezen als Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal'. De ligging van het projectgebied is weergegeven in Figuur 1. Het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is weergegeven in groen.

De steenfabriek is in 1917 gebouwd door de familie Burgers en beschikt over grote cultuurhistorische waarde. Het complex bestaat uit een originele Waaloven uit ca. 1850, een kamerringoven met schoorsteen, fundamente van de vormelingenloods, een eigenaarswoning, een boerderij (18^e eeuw) en diverse stallen.

Een gedeelte van de gebouwen is aangewezen als rijksmonument. Doordat de gebouwen niet meer in gebruik zijn, gaat de staat van onderhoud snel achteruit. De Bunswaard is daarom in 2005 door het Rijk als EMAB-locatie aangewezen. De kapconstructie van de steenoven is na veertig jaar leegstand in 2002 verwijderd. De schoorsteen is in 2005 gerestaureerd. Om het onderhoud van de monumentale gebouwen te kunnen financieren, zijn er plannen ontwikkeld om ze een nieuwe functie te geven, zodat zij voor de toekomst behouden kunnen worden.

Figuur 1: Ligging projectgebied ten opzichte van de begrenzing van Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal, volgens Ontwerpbesluit Uiterwaarden Waal. De figuur geeft slechts een deel van het Natura-2000 gebied weer, de volledige begrenzing is weergegeven in Figuur 10.

Figuur 2: Huidige situatie van het steenfabrieksterrein de Bunswaard, met aangegeven de ligging van de verschillende fabrieksonderdelen en de grens van het projectgebied (rode lijn).

2.2 HUIDIGE SITUATIE

In de Bunswaard staan momenteel vier woningen aan Dijk 12 tot 18, te Beuningen (Figuur 3). Twee ervan worden permanent bewoond, twee tijdelijk/recreatief. De steenoven, veldoven en vormelingenloods verkeren in een vervallen toestand en werden tot voor kort gebruikt als opslag voor diverse materialen. Behalve woningen en monumenten zijn er diverse schuren aanwezig die als zodanig worden gebruikt. Het terrein is momenteel niet vrij toegankelijk. De toegangsweg vanaf de dijk is alleen opgesteld voor bestemmingsverkeer.

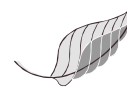
2.3 VOORGENOMEN ACTIVITEITEN

2.3.1 Realisatiefase

De gewenste toekomstige inrichting van het projectgebied is weergegeven in Figuur 3. Daadwerkelijke ingreeplocaties zijn hierin genummerd 1 t/m 7. De overige locaties binnen het weergegeven projectgebied hebben reeds van oudsher de voorgenomen inrichting. Op die locaties wordt niet ingegrepen. Ook in de toekomst blijft het gebied niet vrij toegankelijk, met uitzondering voor aanwonenden.

De volgende functiewijzigingen van bestaande gebouwen en plannen zullen worden gerealiseerd (nummers corresponderen met die in Figuur 3):

1. Herbestemming van de **steenoven** met acht appartementen;
2. Herbouw van de voormalige **vormelingenloods** met daarin vier appartementen;

3. Nieuwbouw van drie woningen met één verdieping (haaghuttenwoningen), op een **voormalige paardenweide**;
4. Parkeervoorzieningen in de voormalige **veldoven**;
5. In verband met de bereikbaarheid van de woningen bij hoogwater wordt in de buurt van de toegangsweg een **botenloods en een steiger** gerealiseerd. In de loods worden enkele boten gestald, die bij hoogwater kunnen worden gebruikt om de steenfabriek en de directe omgeving daarvan te ontsluiten;
6. Nabij de botenloods op de binnendijk zuidzijde wordt een zogenaamd **pershuisje** gebouwd;
7. In het kader van dit plan vindt **rivierversuiming** plaats, hetgeen een netto waterstanddaling oplevert. De locatie waar rivierversuiming plaatsvindt wordt zodanig ingericht dat deze, na realisatie van de plannen, weer een natuurfunctie krijgt.

De in bovenstaande opsomming **vet en onderstreept** weergegeven locaties komen in voorliggende rapportage terug als zogenaamde ingreeplocaties: locaties binnen het projectgebied die daadwerkelijk worden heringericht.

Figuur 3: Begrenzing en toekomstige inrichting van het projectgebied. Daadwerkelijke ingreeplocaties zijn genummerd 1 t/m 7. Bestaande woningen met bestaand gebruik zijn genummerd 8 (twee woningen), 9 en 10.

2.3.2 Planning werkzaamheden

1. Bestemmingsplan ingediend: november 2010;
2. Voorbereidende werkzaamheden, zandpakket verwijderen: december 2010;
3. Start metselwerk steenoven: april 2011;
4. Start kapconstructie steenoven: september 2011;
5. Inbouw woningen steenoven: vanaf 2012 (afhankelijk van snelheid verkoop woningen, onherroepelijk bestemmingsplan, bouwvergunningen);
6. Nieuwbouw vormelingenloods: medio 2012 (zie hiervoor opmerking verkoop, best plan, vergunningen);
7. Nieuwbouw haaghutten: medio 2012 (idem);
8. Herstel veldoven medio 2013 (na realisatie woningen);
9. Terreininrichting medio 2013;
10. Gereed eind 2013.

2.3.3 Gebruiksfase

Bewoning

Het aantal wooneenheden zal stijgen van 4 naar 22. Het aantal bewoners zal hiermee stijgen naar ongeveer 40, tegen ongeveer 9 bewoners nu. De verdeling van wooneenheden over de verschillende gebouwen wordt als volgt:

steenoven: 8
vormelingenloods: 4
haaghutten: 3
pershuisje: 1
bestaande woning met huisnummer 12: 2
bestaande woning met huisnummer 14: 1
bestaande woning met huisnummer 16: 1
bestaande woning met huisnummer 18: 2

Verkeersbewegingen op de toegangsweg

Hier wordt een berekening gebruikt uit het voorontwerp bestemmingsplan:

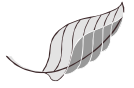
“Aan de hand van de CROW-publicatie 256 ‘Verkeersgeneratie woon- en werkgebieden’ (d.d. oktober 2007), is de toekomstige verkeersgeneratie berekend.

Na realisatie van het plan zullen er in totaal 22 wooneenheden aanwezig zijn. Uitgaande van het woonmilieu “landelijk wonen” en woningtype “vrijstaand koop” (in verband met de locatie zijn de hoogste kerncijfers aangehouden), bedraagt de verkeersgeneratie 9,1 motorvoertuigbewegingen. Gemiddeld zullen er 200 verkeersbewegingen plaatsvinden. Ervan uitgaande dat in het spitsuur 10% van het verkeer rijdt, betekent dit dat er 20 verkeersbewegingen per uur, dan wel één beweging per drie minuten, plaats gaat vinden”.

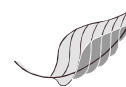
Omdat de wooneenheden voor de helft blok/rijwoningen zullen worden, kan het woonmilieu lager ingeschaald worden. Naar verwachting bedraagt het aantal verkeersbewegingen in het spitsuur maximaal de helft: 10 per uur (pers. med. BOEi).

Betreding van natuurgebied

Een toename van het aantal wooneenheden met ruim een factor vijf, zal een zekere toename van de betreding van de omliggende natuurgebieden tot gevolg hebben.

Met name de directe omgeving van de Bunswaard, zoals de gronden rondom het Kleine Grindgat, die momenteel behoorlijk rustig zijn als gevolg van een ontoegankelijke situatie, zullen intensiever belopen worden. Hierbij valt te denken aan bewoners die hun hond uitlaten, spelende kinderen, wandelende bewoners etc. Het gebied blijft afgesloten, behalve voor bestemmingsverkeer, en er worden geen recreatieve routes gerealiseerd.

3 ONDERZOEKSMETHODEN

3.1 TE ONDERZOEKEN SOORTEN EN HABITATS

Flora- en faunawet

Bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals hier het geval, gaat het bij toetsing aan de Flora- en faunawet om de soorten uit lijst 2 en 3 van de AMvB artikel 75. Voor soorten uit lijst 1 van AMvB artikel 75 geldt vrijstelling van de verbodsbepalingen.

Natuurbeschermingswet 1998

Soorten waar het bij toetsing aan de Natuurbeschermingswet om gaat, zijn de zogenaamde kwalificerende soorten en habitats voor het Natura 2000-gebied in kwestie. De voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal relevante soorten zijn weergegeven in Tabel 2.

3.2 ANALYSE ARCHIEFGEGEVENS FLORA EN FAUNA

Bij het Natuurloket zijn verspreidingsgegevens van beschermde planten- en diersoorten aangekocht van de Nederlandse Databank Flora en Fauna (NDFP), uit kilometerhok X:183, Y:431. Het projectgebied ligt geheel in dit kilometerhok (Figuur 1). De gegevens komen uit de periode 2000-2010.

Gegevens over watervogels waren ten tijde van de aanvraag nog niet opgenomen in de NDFP. Deze zijn verkregen uit de data-archieven van SOVON Vogelonderzoek Nederland. Het betreffen gegevens over niet-broedvogels in telgebied RG5121, verzameld tijdens de jaarlijkse midwintertelling in januari en de maandelijkse watervogeltellingen van september t/m april, in de periode 2005 - 2010.

Broedvogelgegevens uit de jaren 2000, 2004 en 2009 zijn beschikbaar gesteld door provincie Gelderland.

Gegevens uit 2000 zijn verzameld door BUWA ten behoeve van de m.e.r. "A73-A50 doortrekkingen en verbreding", in opdracht van provincie Gelderland. Het telgebied van dat project besloeg 1 km aan weerszijden van het weg-tracé.

Gegevens uit 2004 zijn verzameld door provincie Gelderland zelf, die uit 2009 door SOVON. Gegevens in de laatstgenoemde twee jaar zijn verzameld in de telgebieden Moespotse Waard en Staartjeswaard-Weurt, die samen een zeer ruime omgeving van het projectgebied uitmaken. Welke soorten in beide jaren kwantitatief zijn geïnventariseerd is weergegeven in Bijlage 4.

3.3 VELDONDERZOEKEN

3.3.1 Veldonderzoek in projectgebied 2007 en 2010

Uitgebreid veldonderzoek naar beschermde flora en fauna heeft plaatsgevonden in 2007. De volgende groepen zijn toen onderzocht: vaatplanten, vleermuizen, broedvogels, niet-broedvogels en amfibieën. In 2010 is aanvullend veldonderzoek uitgevoerd op een aantal uitbreidingslocaties van het projectgebied. Het projectgebied is uitgebreid met:

-
1. locatie pershuisje op de binnendijk zuidzijde;
 2. locatie botenloods op de binnendijk zuidzijde;
 3. locatie afgraving grond Waalzijde ten behoeve van rivierverruiming;

Een volledige herhaling van het veldonderzoek was niet noodzakelijk omdat er zich naar verwachting geen relevante wijzingen hebben voorgedaan in het verspreidingspatroon van beschermde soorten.

3.3.2 Beschermde habitattypen Nbw

In 2009 zijn de uiterwaarden van de Waal tussen Nijmegen en het projectgebied geïnventariseerd op beschermde habitattypen (De Goeij 2009).

In september 2010 is het projectgebied nog eens nader onderzocht op aanwezigheid en kwaliteit van door de Nbw beschermde habitattypen.

De typetoedeling en begrenzing van de habitattypen heeft in het veld plaatsgevonden, op basis van de definitietabel en de profielfragmenten (versie 1 september 2008) van het ministerie van LNV. In genoemde documenten is beschreven op basis van welke plantengemeenschappen ((sub)associaties, romp- en derivaatgemeenschappen) een habitatype als zodanig beschouwd mag worden.

3.3.3 Beschermde flora

Het voorkomen van beschermde flora is in 2007 uitgevoerd middels een dekkende soortenkartering. Hiertoe is het projectgebied tweemaal geïnventariseerd: op 24 mei en 2 augustus 2007.

In september 2010 is de uitbreiding van het projectgebied ten opzichte van 2007 onderzocht op beschermde flora.

3.3.4 Vleermuizen

Zomerverblijfplaatsen

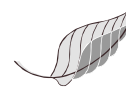
Vleermuizen verblijven in het voorjaar en de zomer overdag in zogenaamde zomerverblijfplaatsen. Indien er binnen zo'n zomerverblijf jongen geboren en gezoogd worden, dan wordt zo'n zomerverblijf een kraamkolonie genoemd. In alle andere gevallen wordt een dergelijke verblijfplaats aangeduid met 'kolonie'.

Het type kolonieplaats is afhankelijk van de soort en bestaat doorgaans uit holten in (oude) bomen of gebouwen (zolders, spouwmuren). De beste tijd om kolonies op te sporen is kort voor zonsopkomst. Dan vliegen de vleermuizen terug naar hun kolonieplaatsen en zwermen vaak voor de invliegopening. De invliegperiode is relatief kort. Omdat vleermuizen gedurende het seizoen regelmatig tussen verschillende verblijfplaatsen verhuizen, dienen meerdere ochtendbezoeken te worden uitgevoerd.

In de zomer (eind mei – begin juli) van 2007 hebben in de vroege ochtenduren twee onderzoeksronden plaats gevonden om de aanwezigheid van (kraam-)kolonies te kunnen vaststellen.

Paar- en baltsverblijven

Balts van vleermuizen vindt in de avonduren plaats. Sommige soorten baltsen vanuit een holte in een boom of vanaf een plaats op de stam, andere soorten baltsen vliegend. Grootoorvleermuizen baltsen in april. Rosse vleermuizen, ruige en gewone dwergvleermuizen doen dit in de periode augustus - september.

Paarplaatsen van rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis zijn onderzocht in de avond en nacht van 27 augustus 2007.

Vliegroutes en foerageergebieden

Onderzoek naar foeragerende en trekkende vleermuizen heeft plaatsgevonden in de avond- en nachtperiode. In de periode eind mei – begin juli zijn twee ronden uitgevoerd.

Winterverblijven

Op 11 januari 2007 is een bezoek gebracht aan het projectgebied. Daarbij zijn de aanwezige gebouwen beoordeeld op geschiktheid als winterverblijf voor vleermuizen. De steenoven en veldoven zijn nauwkeurig bekeken op aanwezige dieren, zij het onder , ongunstige omstandigheden. De middagtemperatuur in de periode voorafgaand aan het onderzoek was 15°C. Bij deze temperaturen kunnen de vleermuizen andere onderkomens opzoeken en is onderzoek aan winterverblijven onbetrouwbaar. Op 20 februari 2007 is de steenfabriek ondanks het uitblijven van een noodzakelijke koudeperiode opnieuw onderzocht. De middagtemperatuur was 8 °C.

Omdat beide bezoeken in 2007 zijn uitgevoerd onder niet optimale omstandigheden vanwege een te hoge temperatuur, is het onderzoek naar winterverblijven in 2010 herhaalt.

Op 1 december 2010 is de steenoven onder geschikte omstandigheden opnieuw bekeken op overwinterende vleermuizen. De buitentemperatuur was gedurende de vijf dagen voorafgaand aan de telling permanent onder het vriespunt.

Materiaal

Het onderzoek in voorjaar en zomer is uitgevoerd met behulp van batdetectors (type Pettersson D240x met digitale opnameapparatuur Ediol R09). Hiermee kunnen de hoogfrequente geluiden, die vleermuizen ten behoeve van echolocatie uitzenden, omgezet worden in voor mensen hoorbaar geluid. Deze geluiden zijn soortspecifiek. Sommige soortgeluiden zijn moeilijk te herkennen in het veld. Hiervan zijn geluidopnames gemaakt die met behulp van software (BatSound) nader geanalyseerd zijn.

Vleermuizen en de wet

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om van beschermde inheemse diersoorten nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tot vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet, worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Belangrijke migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder.

3.3.5 Broedvogels

Door middel van een uitgebreide broedvogelkartering volgens de criteria van SOVON (Hustings *et al.* 1985) is het projectgebied onderzocht op broedvogels.

Soorten die volgens het Ministerie van LNV buiten de broedperiode een vaste verblijfplaats hebben³, Rode Lijst-soorten en BMP-B soorten van SOVON zijn hierbij kwantitatief gekarteerd. Soorten waarvoor een inventarisatie door het Ministerie van LNV als gewenst wordt beschouwd (soorten uit categorie 5 van de aangepaste lijst, zie Bijlage 1), zijn kwalitatief (aan- of afwezigheid) geïnventariseerd.

Er zijn vier vroege ochtendbezoeken aan het onderzoeksgebied gebracht op 19 april, 27 april, 22 mei, 1 juni 2007. Op 20 mei en 4 juni 2007 zijn avondbezoeken gebracht, gericht op nachttactieve soorten, zoals uilen.

In december 2010 is aanvullend onderzoek uitgevoerd naar vaste verblijfplaatsen van vogels in de uitbreidingslocaties van het projectgebied. Het betreft hier een aantal bomen in de populierenopstand alwaar een pershuisje en botenloods gepland zijn.

3.3.6 Amfibieën

Door middel van het draaien van puin, hout en andere potentiële verstoppplaatsen en een avondbezoek tijdens warm en regenachtig weer, is de aanwezigheid van streng beschermde amfibieënsoorten en de geschiktheid van het projectgebied als landbiotoop onderzocht. Daar er in het projectgebied geen open water aanwezig is, is geen onderzoek naar voortplantingsplaatsen van amfibieën uitgevoerd.

3.4 TOETSING AAN DE FLORA- EN FAUNAWET

De in het gebied aanwezige beschermde soorten worden beschreven. Verspreiding van beschermde soorten wordt weergegeven op verspreidingskaarten.

De mogelijke effecten van de voorgenomen activiteiten op de beschermde soorten worden beschreven, evenals de wijze waarop eventuele negatieve effecten beperkt of voorkomen kunnen worden.

Voor uitvoering van ruimtelijke ingrepen op een locatie met beschermde soorten worden twee mogelijkheden geboden:

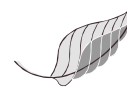
1. Mitigerende maatregelen
2. Ontheffingaanvraag

1. Mitigerende maatregelen

Voorkom overtreding van de Flora- en faunawet door uitvoering van mitigerende maatregelen. Van belang is dat **de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats gewaarborgd blijft**.

Om zeker te zijn dat de voorgenomen maatregelen voldoende zijn, kunnen deze ter controle aan Dienst Regelingen worden voorgelegd. Indien voldoende wordt een beschikking gegeven waarin staat dat geen ontheffing nodig is, omdat voorgestelde maatregelen zijn goedgekeurd. Met deze beschikking kan worden aangetoond dat men zich houdt aan de Flora- en faunawet, bijvoorbeeld als iemand bezwaar maakt.

³ Volgens de 'Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten van LNV, Dienst Regelingen 2009' is onderscheid gemaakt tussen soorten met een jaarrond beschermd nest en soorten waarvan het nest alleen in het broedseizoen beschermd is.

2. Ontheffingaanvraag

Is de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van een beschermde soort niet gewaarborgd, dan is een reguliere ontheffingsaanvraag nodig. Bij de beoordeling daarvan worden de volgende vragen gesteld:

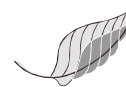
- In welke mate wordt de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats aangetast door de werkzaamheden?
- Is er een wettelijk belang? (alleen Tabel 3-soorten)
- Is er een andere bevredigende oplossing? (Tabel 3-soorten)
- Komt de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar?

Dienst Regelingen beoordeelt vervolgens of het wettelijk belang zwaarder weegt dan het overtreden van de verbodsbepaling(en).

3.5 PASSENDE BEOORDELING IN HET KADER VAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De voortoets ten behoeve van vergunningverlening Nbw (Felix 2008) is aangepast en uitgebouwd tot een passende beoordeling om een gedegen afweging van mogelijke significante effecten⁴ te maken.

⁴ Een effect is significant negatief indien de realisatie van de geformuleerde instandhoudingdoelen in negatief wordt beïnvloed.

4 FLORA- EN FAUNAWET

4.1 OVERZICHT STRENG BESCHERMDE SOORTEN

Tabel 1 toont een overzicht van streng beschermde soorten die in of in de directe omgeving van het projectgebied voorkomen. Alleen soorten van lijst 2 en 3 van de Ffw zijn weergegeven.

Het soortenoverzicht is tot stand gekomen op basis van veldonderzoek in 2007 en 2010, analyse van archiefgegevens uit de NDFF en broedvogelgegevens uit 2000, 2004 en 2009. Het overzicht geeft een zo volledig mogelijk beeld van het voorkomen van beschermde soorten in de periode 2000-2010.

Tabel 1: Streng beschermde soorten die voorkomen in en in de directe omgeving van het projectgebied. Gegevens zijn verzameld tijdens veldonderzoek in 2007 en 2010, afkomstig uit het archief van de NDFF en verzameld tijdens provinciale broedvogelinventarisaties in 2000, 2004 en 2009. Van de vogels zijn alleen de soorten weergegeven waarvan het nest jaarrond beschermd is volgens de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (DR 2009).

Beschermingsregime van de Flora- en faunawet:

rood: streng beschermde soorten (lijst 3 Ffw en vogels met vaste verblijfplaats)

oranje: 'overige soorten' (lijst 2 Ffw)

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	Bron	Interpretatie
FLORA			
wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>	NDFF: kilometerhok	buiten projectgebied
VLEERMUIZEN			
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	veldonderzoek 2010	verblijfplaats in projectgebied
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	veldonderzoek 2007	foerageergebied in projectgebied
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	veldonderzoek 2007	foerageergebied in projectgebied
BROEDVOGELS MET JAARROND BESCHERMD NEST⁵			
kerkuil	<i>Tyto alba</i>	veldonderzoek 2007 en 2009	verblijfplaats in projectgebied
steenuil	<i>Athene noctua</i>	veldonderzoek 2000, 2004 en 2007	inmiddels niet meer in projectgebied
AMFIBIEËN			
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	NDFF: kilometerhok	moerasbos; buiten project
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	NDFF: kilometerhok	moerasbos; buiten project

4.2 VAATPLANTEN

Voorkomen in het projectgebied

In de NDFF zit één waarneming van een wilde marjolein uit 1990. Deze waarneming heeft het detailniveau van 1x1 kilometer (waargenomen ergens in kilometerhok 183-431, geen gedetailleerdere plaatsaanduiding).

Omdat het projectgebied in 2007 grondig onderzocht is op beschermde vaatplanten, maar geen beschermde soorten zijn waargenomen, mag verondersteld worden dat de waarneming elders in het kilometerhok, buiten de grenzen van het projectgebied, is gedaan.

⁵ Tijdens het broedseizoen vallen alle bewoonde vogelnesten binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet onder de definitie 'nest'. Daarnaast is van een aantal soorten het nest jaarrond beschermd. Deze soorten zijn opgenomen in categorie 1 t/m 4 van de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (DR 2009). Zie hiervoor Bijlage 1.

Op de projectlocatie komen geen streng beschermde plantensoorten voor. Schade aan streng beschermde soorten en overtreding van de Ffw zijn niet aan de orde.

4.3 VLEERMUIZEN

Voorkomen in het projectgebied

In de winter van 2010 is in één van de 22 ovenkamers (nr. 16) één gewone grootovleermuis aangetroffen. De steenoven fungeert hiermee als winterverblijf voor vleermuizen, zij het voor slechts voor een zeer klein aantal. In twee voorgaande onderzoeksrondes in de winter van 2006 op 2007 zijn geen overwinterende vleermuizen waargenomen.

De steenoven in de Bunswaard is geen optimale overwinteringslocatie, omdat kieren en spleten veelal ontbreken en verstopplaatsen voor vleermuizen daarom schaars zijn. Desalniettemin vormen voormalige steenfabrieken een van de weinige geschikte overwinteringslocaties in het rivierengebied.

De naast de steenoven gelegen veldoven is ongeschikt als winterverblijf, Het gebouw is zeer tochtig en heeft onvoldoende geschikte schuilmogelijkheden voor vleermuizen.

Naast het bovenbeschreven winterverblijf, zijn er geen andere vaste verblijfplaatsen van vleermuizen in het projectgebied aangetroffen. Er waren geen kraamkolonies, kolonies, mannetjesverblijven, vliegroutes en paarplaatsen aanwezig.

Het projectgebied wordt alleen door gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* en laatvlieger *Eptesicus serotinus* gebruikt als foerageergebied.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep en hoe deze te voorkomen

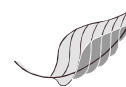
Realisatiefase

Werkzaamheden aan de steenoven kunnen negatieve effecten hebben op de functionaliteit als winterverblijf van vleermuizen, vanwege de mogelijk optredende verstoring. Bij de uitvoering van werkzaamheden dient in tijd en ruimte rekening te worden gehouden met behoud van deze functionaliteit.

Deze winter zullen er in de steenfabriek geen nieuwe overwinterende vleermuizen bijkomen. Vleermuizen in Nederland hangen momenteel op hun plek, waar ze tot het komende voorjaar zullen blijven, mits de temperatuur de komende tijd niet fors gaat stijgen (ruim boven de 10oC). Daarom volstaat het om alleen ovenkamer 16 te vrijwaren van werkzaamheden. Werkzaamheden aan andere ovenkamers kunnen doorgang vinden, mits de rust en klimaatomstandigheden in ovenkamer 16 gewaarborgd blijven. Werkzaamheden aan ovenkamer 16 kunnen weer beginnen zo gauw de verblijfplaats verlaten is (rond half maart).

Andere negatieve effecten dan de werkzaamheden aan de steenoven zijn niet te verwachten, omdat andere vaste verblijfplaatsen in het projectgebied ontbreken.

Vleermuizen gebruiken het projectgebied verder alleen als foerageergebied. Eventuele negatieve effecten op foeragerende vleermuizen kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden alleen overdag uit te voeren en 's nachts de rust en donkerte in het gebied te waarborgen.

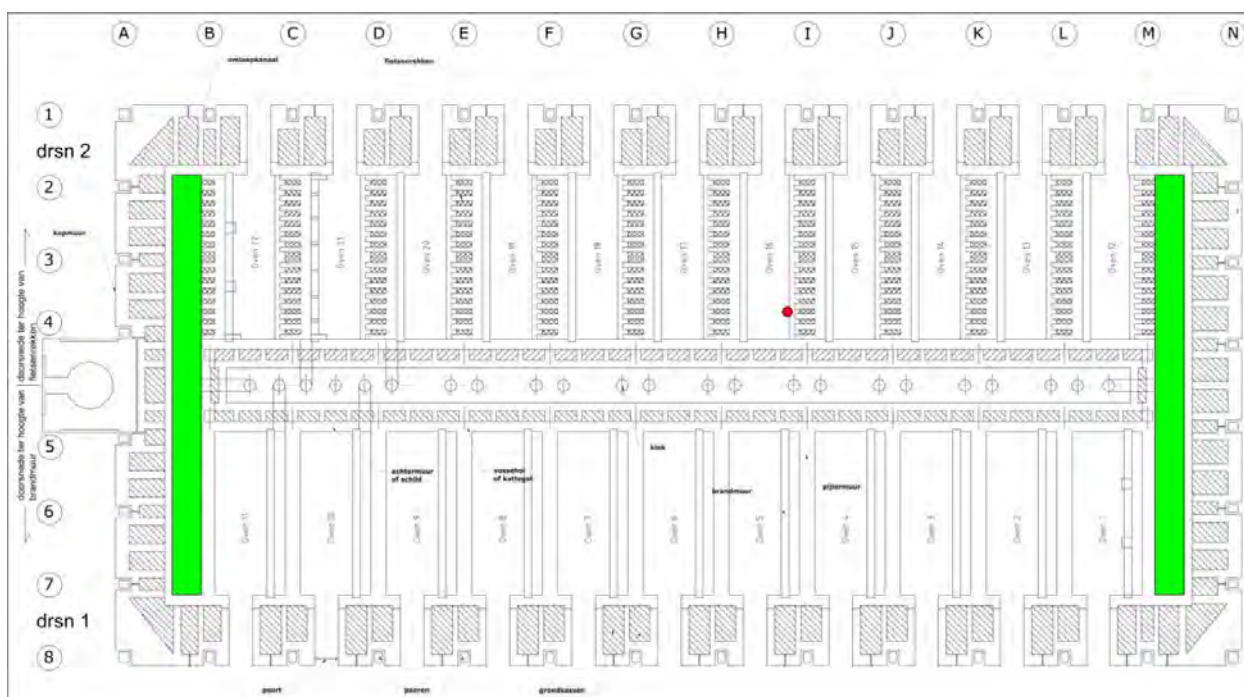

Gebruiksfase

Herinrichting van de ovenkamers kan leiden tot een vermindering van potentiële winterverblijfplaatsen voor vleermuizen. Maatregelen zijn daarom noodzakelijk.

De functionaliteit van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen kan echter ruimschoots worden gewaarborgd en zelfs worden verbeterd, door inrichting van twee omleidingskanalen als winterverblijf voor vleermuizen (Figuur 4). Beide omleidingskanalen bieden ruimte en rust. Doordat de steenoven niet geïsoleerd of verwarmd zal worden, blijft een constant klimaat gewaarborgd. In het metselwerk worden speciaal voor vleermuizen invliegopeningen gemaakt. De inrichting van de omleidingskanalen gebeurt volgens de randvoorwaarden gesteld in Twisk & Aelberts.

Omdat de huidige functionaliteit als winterverblijf beperkt is door schaarste aan verstopplaatsen, is middels eenvoudige ingrepen de functionaliteit van de steenoven als winterverblijf sterk te verbeteren.

Figuur 4: Plattegrond van de steenoven met de twee omleidingskanalen die zullen worden ingericht als winterverblijfplaats voor vleermuizen weergegeven in groen. (Rode stip: vindplaats van de overwinterende gewone grootoorvleermuis).

Naast de aanpassingen aan de steenoven zelf, dienen er 's winters maatregelen getroffen te worden in de directe omgeving van de steenoven zelf. Om de functionaliteit als winterverblijf te waarborgen, mogen de invliegopeningen 's nachts niet verlicht worden en dient verstoring door bewoning en verkeer te worden uitgesloten.

Andere mogelijke negatieve effecten op vleermuizen in de gebruiksfase zijn niet te verwachten. De twee andere waargenomen vleermuissoorten, gewone dwergvleermuis en laatvlieger, gebruiken het projectgebied alleen als foerageergebied. Ze stellen geen bijzonder hoge eisen aan hun foerageergebied en kunnen in veel uiteenlopende landschapstypen, zoals in dorpen en steden, hun voedsel vinden. De kwaliteit van het foerageergebied van beide soorten wordt niet negatief beïnvloed door de voorgenoemde activiteit.

Behoud van de functionaliteit van het leefgebied

Inrichting, beheer en behoud van de omleidingskanalen van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen zijn uitstekende maatregelen om de functionaliteit van het projectgebied als winterleefgebied te waarborgen.

Als gevolg van de huidige niet-optimale condities voor overwinterende vleermuizen wordt middels de hier voorgestelde maatregelen de functionaliteit zelfs sterk verbeterd.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Indien de functionaliteit van de steenoven als winterverblijf van vleermuizen, door inrichting en optimalisatie van de omleidingskanalen, gewaarborgd blijft, treden er geen negatieve effecten op aan vleermuizen en worden de verbodsbepalingen in de Ffw niet overtreden.

Omdat een actuele vaste verblijfplaats (ovenkamer 16) zijn functionaliteit als zodanig verliest, wordt geadviseerd een aanvraag in te dienen voor ontheffing van de verbodsbepalingen in artikel 11 van de Ffw, voor wat betreft de 'verstoring van een vaste verblijfplaats'.

Uitvoering van voorgenomen ingreep brengt ten aanzien van vleermuizen geen andere overtredingen van de verbodsbepalingen van de Ffw met zich mee: er zijn geen andere verblijfplaatsen en foerageergebieden die van essentieel belang zijn voor de functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Verdere schade aan vleermuizen is uitgesloten.

4.4 BROEDVOGELS

In Bijlage 3 is het voorkomen van broedvogels in en rond het projectgebied weergegeven op verspreidingskaarten. Er is een kaart opgenomen van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (cat. 1-4), een kaart van soorten zonder vaste verblijfplaats (cat. 5) en een kaart van Rode Lijstsoorten die buiten de twee eerdergenoemde categorieën vallen.

4.4.1 Vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats

Tijdens de broedvogelinventarisaties in 2000, 2004, 2007 en 2009 zijn in het projectgebied twee vogelsoorten vastgesteld met een jaarrond beschermde nestplaats⁶: kerkuil en steenuil.

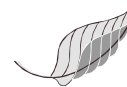
Kerkuil

De kerkuil broedt in de Bunswaard in een ooit speciaal voor deze soort aangebrachte kast in de oostelijke nok van een open schuur. Er wordt er al enige jaren achtereen in deze kast gebroed. Zowel in 2007, 2009 als 2010 zijn jonge vogels met succes uitgevlogen (aldus de heer J. Jacobs, kerkuilenonderzoeker Nijmegen e.o.).

Steenuil

In 2000, 2004 en 2007 is er ten minste één territorium van de steenuil vastgesteld in het projectgebied.

⁶ Tijdens het broedseizoen vallen alle bewoonde vogelnesten binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet onder de definitie 'nest'. Daarnaast is van een aantal soorten het nest jaarrond beschermd. Deze soorten zijn opgenomen in categorie 1 t/m 4 van de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (DR 2009). Zie hiervoor Bijlage 1.

Tijdens het avondbezoek op 20 mei 2007 was er een fanatiek roepende steenuil aanwezig, waarvan ook zichtwaarnemingen zijn gedaan. Zowel de heer F. Burgers als de heer A. Elings (toezichthouder op het fabrieksterrein in opdracht van BOEi), hebben zeer regelmatig een roepende steenuil ter plaatse waargenomen. Als zangpost werden zowel de steenfabriek, de schuur met de kerkuilen, het woonhuis als een kleine paardenstal gebruikt. Behalve territoriumindicaties in de vorm van een aanwezig roepend mannetje, zijn er geen aanwijzingen voor broeden gevonden.

Volgens de heer F. Burgers is de steenuil al jaren aanwezig in of rond de Bunswaard. Toen de steenfabriek nog niet tot in de huidige vorm gesloopt was en de kapconstructie nog aanwezig was (zij het in vervallen staat), broedden steenuilen jaarlijks in de fabriek. Nadat de kap verwijderd was werden er in de fabriek geen broedgevallen meer vastgesteld. Enkele jaren geleden werd er gebroed in een klein vrijstaand schuurtje tussen de kerkuilen-schuur en de steenfabriek. In 2006 heeft een paartje steenuilen gebroed onder de dakpannen van de kerkuilen-schuur (pers. med. F. Burgers).

In 2009 zijn er geen steenuilen waargenomen in het projectgebied. Steenuilen waren in dat jaar beperkt tot binnendijks gelegen gebieden. De Bunswaard ligt in een bekend steenuilengebied. Jaarlijks worden diverse broedgevallen gemeld uit de Staartjeswaard (ten westen van de Bunswaard) en uit de omgeving van de Duivelswaai bij Weurt.

Tijdens de broedvogelkarteringen in 2000, 2004, 2007 en 2009 zijn er geen territoria en/of nesten van andere vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats vastgesteld.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep en hoe deze te voorkomen

Realisatiefase

Werkzaamheden in het broedseizoen van de kerkuil kunnen zorgen voor verstoring van broedende vogels en nesten. Dat is in strijd met de Ffw.

De schuur met de kerkuilenkast dient daarom ten alle tijden te worden gevrijwaard van verstoring. Rondom de schuur met uilenkast dient in de periode dat de uilen van de kast gebruikmaken (maart-september) een bufferzone van minimaal 50 meter te worden gerealiseerd, waarbinnen geen rijbewegingen van vrachtwagens en machines, geen opslag van materiaal en geen andere verstoring, veroorzaakt door realisatie van het voorgenomen project, plaatsvindt.

Mochten de Bunswaardse kerkuilen ondanks de getroffen maatregelen hun interesse in de kerkuilenkast verliezen, dan moet ervoor worden gezorgd dat ze elders op het terrein een andere geschikte broedlocatie kunnen vinden. Hiertoe dient vooraf minstens één nieuwe kerkuilenkast geplaatst te worden in een van de gebouwen binnen het projectgebied, waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Aanschaf van een kast en plaatsing op een geschikte locatie dienen te worden begeleid door een expert op het gebied van kerkuilen.

Directe schade aan andere jaarrond beschermde nesten (zie Tabel 1) ligt niet voor de hand, omdat deze niet op ingreeplocaties zijn aangetroffen.

Gebruiksfase

Mogelijke negatieve effecten van de gebruiksfase van de voorgenomen herinrichting van de Bunswaard, hebben eveneens betrekking op verstoring. Indien er geen maatregelen

worden genomen om de rust rondom de schuur met nestkast te waarborgen, kan dat betekenen dat de functionaliteit als broedplaats verloren gaat.

Na ingebruikname van de nieuwe woningen, moeten de kerkuilen van de Bunswaard ongestoord kunnen blijven broeden en mogen ze niet worden verstoord als gevolg van een toename van het aantal bewoners en bijkomende activiteiten in het gebied.

Verstoring kan worden voorkomen door de bewuste schuur af te sluiten voor publiek en een ontoegankelijke bufferzone van minimaal vijf meter rondom de schuur te handhaven. Dit zelfde geldt voor de nieuw te plaatsen kast.

Negatieve effecten op steenuil worden niet verwacht, daar er van deze soort reeds jaren geen vaste verblijfplaats meer bekend is in het projectgebied.

Behoud van de functionaliteit van het leefgebied

Behoud van de functionaliteit van het voormalige steenfabrieksterrein als broedgebied van de kerkuil kan worden gewaarborgd door de voorgestelde maatregelen ten aanzien van het broedpaar kerkuilen, de actuele nestkast en de plaatsing van een nieuwe nestkast.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Indien de nestlocatie van de kerkuilen zowel tijdens als na de realisatie van het voorgenomen project beschermd wordt tegen verstoring, en de functionaliteit van het projectgebied als broedplaats van kerkuilen behouden blijft, is van overtreding van de Ffw geen sprake. De schuur met nestkast dient behouden te blijven, de rust moet gewaarborgd blijven en minstens één alternatieve kast dient beschikbaar te worden gesteld.

4.4.2 Vogelsoorten zonder jaarrond beschermde nestplaats

Soorten uit categorie 5 van de 'Aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten van LNV, Dienst Regelingen 2009' (zie Bijlage 1) zijn in 2000, 2004, 2007 en 2009 kwalitatief geïventariseerd.

Soorten uit categorie 5 hebben in beginsel geen jaarrond beschermde nestplaats, tenzij er door een voorgenomen ingreep alle beschikbare nestgelegenheden in een ruime omgeving verdwijnt.

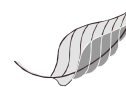
De soorten van categorie 5 die tijdens de verschillende onderzoeksjaren zijn vastgesteld in het projectgebied zijn: boomklever, boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, koolmees, matkop, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai.

In de NDFF zijn gegevens opgenomen over de aanwezigheid van blauwe reiger, bosuil en glanskop in kilometerhok 183-431. De verspreidingsgegevens van deze soorten hebben in de NDFF een detailniveau van 1x1 kilometer, zonder gedetailleerdere plaatsaanduiding. Van deze soorten is op basis van inventarisaties bekend dat ze in het kilometerhok voorkomen, maar buiten het projectgebied.

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep en hoe deze te voorkomen

Realisatiefase

Als gevolg van de voorgenomen ingreep worden nauwelijks tot geen potentiële nestlocaties van bovengenoemde soorten beschadigd of vernield. Bijna alle genoemde soorten zijn voor hun nest in meer of mindere mate afhankelijk van bomen. In het kader

van het voorgenomen project verdwijnen hooguit enkele populieren ten behoeve van het pershuisje en botenloods. Bestaande bebouwing blijft grotendeels behouden of wordt gerenoveerd.

Voor boomklever, boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, koolmees, matkop, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai zijn er geen negatieve effecten van de realisatiefase te verwachten, mits de werkzaamheden niet leiden tot verstoring van broedende vogels.

Verstoring tijdens de realisatiefase van de voorgenomen ingreep kan voorkomen worden door werkzaamheden buiten de periode maart t/m juli uit te voeren.

Indien er toch werkzaamheden tussen maart en juli moeten worden uitgevoerd, dan dienen de ingreeplocaties vooraf ongeschikt te worden gemaakt voor broedvogels. Van de herin te richten gebouwen dient alle vegetatie voor aanvang van het broedseizoen te zijn verwijderd. Bomen en struweel ter plaatse van de te bouwen botenloods en pershuis dienen voor aanvang van het broedseizoen te zijn gekapt (zie protocol in Bijlage 5).

Gebruiksfase

Een toename van bewoners en bijbehorende stijging van verkeersbewegingen en andere activiteiten leidt niet tot onaanvaardbare verstoring van de soorten uit categorie 5 van de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten die in het projectgebied voorkomen. De in het projectgebied aanwezige soorten van categorie 5 kunnen goed voorkomen in gebieden met bebouwing.

Behoud van de functionaliteit van het leefgebied

Het voorgenomen project heeft geen onaanvaardbaar negatieve effecten op de functionaliteit van het gebied als broedgebied van boomklever, boomkruiper, ekster, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, koolmees, matkop, pimpelmees, spreeuw en zwarte kraai.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Mits verstoring van broedende vogels en nesten wordt voorkomen, door buiten het broedseizoen te werken of het gebied vooraf ongeschikt te maken voor broedvogels, wordt de Ffw niet overtreden.

4.5 AMFIBIEËN

Voorkomen in het projectgebied

In 2007 zijn er geen waarnemingen van streng beschermde amfibieën in het projectgebied gedaan. In de NDFF zijn er evenmin verspreidingsgegevens van streng beschermde soorten binnen de grenzen van het projectgebied aanwezig.

In het moerasbos ten zuidwesten van het projectgebied, langs de toegangsweg naar de Bunswaard, komt een populatie kamsalamanders *Triturus cristatus* voor. Uit de Staartjeswaard stamt een waarneming uit 1993 van enkele volwassen rugstreeppadden *Bufo calamita*. Elders in de Beuningse uiterwaarden komen poelkikkers *Rana lessonae* voor. Waarnemingen van rugstreeppad en poelkikker zijn niet uit de directe omgeving van het projectgebied bekend en deze soorten worden evenmin in het projectgebied verwacht.

Aanwezigheid van kamsalamander in het projectgebied kan niet uitgesloten worden. Voor overwintering maakt de soort gebruik van overstromingsvrije delen van de uiterwaard. De voorkeur hierbij gaat uit naar bosjes of andere houtopstanden met voldoende schuilmogelijkheden.

Aanwezigheid van kamsalamanders op de daadwerkelijke ingreeplocaties wordt als onwaarschijnlijk beschouwd. Ingreeplocaties bestaan voornamelijk uit bebouwing, verharding en open grasland, en vormen in die zin geen optimaal landbiotoop.

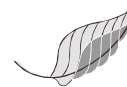
Figuur 5: Vindplaatsen van larven van kamsalamander in 2004 (uit archief NDFD).

Negatieve effecten van de voorgenomen ingreep en hoe deze te voorkomen

Realisatiefase

Negatieve effecten op voortplantingsplaatsen van amfibieën als gevolg van de voorgenomen ingreep liggen niet voor de hand. Voortplantingsplaatsen en hun oevers liggen buiten het projectgebied en worden niet geschaad. De ingreeplocaties zelf vormen geen optimaal landbiotoop omdat deze grotendeels bebouwd zijn.

Mogelijk leidt een toename van verkeersbewegingen van bouwverkeer tijdens de realisatiefase, tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders die zich op de toegangsweg bevinden. De toegangsweg loopt namelijk langs een actueel leefgebied in de vorm van een moerasbos.

Verkeersslachtoffers dienen te worden voorkomen door aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

Figuur 6: Locaties amfibieënschermen (rode lijn) en amfibieëntunnels onder de toegangsweg naar de Bunswaard. Maatregelen moeten voorkomen dat de sterk toe te nemen verkeersintensiteit zorgt voor een toename aan verkeersslachtoffers.

Gebruiksfase

Ook in de gebruiksfase kunnen toegenomen verkeersbewegingen leiden tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders, die voorkomen dienen te worden middels aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

De waarde van de Bunswaard voor amfibieën kan bovendien worden vergroot door bij de inrichting van groen en tuinen diverse steen- en takkenhopen aan te leggen of juist te laten liggen. Hiermee wordt het beschikbare winterhabitat van onder meer de kamsalamanders van het aangrenzende moerasbos sterk vergroot.

Behoud van de functionaliteit van het leefgebied

Mits gezorgd voor het voorkomen van verkeersslachtoffers middels schermen en tunnels, dan wordt behoud van de functionaliteit van de omliggende leefgebieden van amfibieën goed gewaarborgd.

Toetsing aan de Flora- en faunawet

Uitvoering van het voorgenomen project brengt ten aanzien van amfibieën geen overtredingen van de Flora- en faunawet met zich mee, mits er langs de toegangsweg amfibieënschermen en -tunnels worden geplaatst om verkeersslachtoffers te voorkomen.

4.6 ZORGPLICHT

De zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet is van toepassing op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

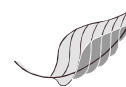
Op grond van artikel 2 dienen dieren en planten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te worden verplaatst, teneinde schade aan deze soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Voor wat betreft beschermde soorten uit tabel 2 en 3 van de AMvB artikel 75 is bij verplaatsen van planten of dieren overigens altijd ontheffing nodig voor artikelen 9 en 13 van de FFW.

Indien wordt gehandeld overeenkomstig de zorgplicht, dan is van opzettelijk verontrusten van beschermde soorten (zoals bepaald in artikel 10) geen sprake. Een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 10 is dan niet aan de orde.

4.7 CONCLUSIE FLORA- EN FAUNAWET

Indien de voorgestelde maatregelen ten aanzien van vleermuizen, kerkuil en kamsalamanders worden uitgevoerd, is van overtreding van de verbodsbepalingen van de Ffw geen sprake. Behoud van de functionaliteit van het leefgebied van deze soorten is gewaarborgd.

Om zeker te zijn dat de voorgenomen maatregelen voldoende zijn, worden deze ter controle aan Dienst Regelingen voorgelegd. Indien voldoende wordt een beschikking gegeven waarin staat dat geen ontheffing nodig is, omdat voorgestelde maatregelen zijn goedgekeurd. Met deze beschikking kan worden aangetoond dat men zich houdt aan de Flora- en faunawet, bijvoorbeeld als er bezwaar gemaakt wordt.

5 TOETSING AAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

5.1 LIGGING TEN OPZICHTE VAN EEN NATURA 2000-GEBIED

Het projectgebied ligt voor het grootste deel buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal (Figuur 1). De volgende ingrepen vinden plaats buiten het Natura 2000-gebied (nummers corresponderen met die in Figuur 3):

1. Herbestemming van de steenoven met acht appartementen;
2. Herbouw van de voormalige vormelingenloods met daarin vier appartementen;
3. Nieuwbouw van drie woningen met één verdieping (haaghuttenwoningen), op een voormalige paardenweide;
4. Parkeervoorzieningen in de voormalige veldoven;

Voor een deel vinden er echter ook ingrepen binnen het Natura 2000-gebied plaats (Figuur 3):

5. Bouw van een botenloods en een steiger;
6. Bouw van een pershuisje;
7. Afgraving 1500 m³ in het kader van rivierverruiming;

Voor Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' zijn instandhoudingdoelstellingen geformuleerd ten aanzien van de in Tabel 2 genoemde habitattypen en habitatrictlijnsoorten en de in Tabel 3 genoemde Vogelrichtlijnsoorten.

5.2 AANWEZIGHEID VAN BESCHERMDE HABITATS EN SOORTEN

Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. De doelen ten aanzien van habitattypen en habitatrictlijnsoorten zijn hierbij complementair⁷.

Beschermde habitats en soorten die voorkomen in het projectgebied en/of binnen de invloedssfeer van de herinrichting van de Bunswaard, zijn weergegeven in Tabel 2. Uitleg over de effecten van het voorgenomen project volgen in de volgende paragraaf.

Tabel 2: Habitattypen en habitatrictlijnsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is aangewezen en waarvoor complementaire doelen zijn opgesteld.

Projectgebied: aan- of afwezigheid in het projectgebied; Invoedsfeer: aan- of afwezigheid binnen de invloedssfeer van het voorgenomen project; Doelstelling: = behoud; + uitbreiding/verbetering (op basis van Ontwerpbesluit Uiterwaarden Waal). Effect: 0 = geen effect; ● negatief, maar niet significant; ● significant negatief effect niet **op voorhand** uit te sluiten.

	project- gebied	invloedsfeer	doelstelling (complementair)		effect
HABITATTYPEN			oppervlakte	kwaliteit	
Slikkige rivieroever H3270	-	-	+	+	0
Stroomdalgraslanden H6120	-	-	+	+	0
Zachthoutoibossen H91EOA	√	-	+	+	0

⁷ Voor een beperkt aantal soorten en habitattypen zijn op basis van artikel 10a, derde lid van de Natuurbeschermingswet 1998 *complementaire* doelen geformuleerd. Dit betekent dat aan een beperkt aantal Vogelrichtlijngebieden Habitatrictlijndoelen zijn toegekend (en andersom). Deze doelen maken volwaardig onderdeel uit van de aanwijzingsbesluiten.

SOORTEN	project- gebied	invloedsfeer	doelstelling (complementair)			effect
			omvang leefgebied	kwaliteit leefgebied	populatie	
Zeeprik	-	-	+	+	+	0
Rivierprik	-	-	+	+	+	0
Elft	-	-	=	=	+	0
Zalm	-	-	=	=	+	0
Grote modderkruiper	-	-	=	=	=	0
Kamsalamander	-	√	+	+	=	●

Tabel 3: Vogelsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is aangewezen als Vogelrichtlijngebied en waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld.

Projectgebied: aan- of afwezigheid in het projectgebied;

Invloedsfeer: aan- of afwezigheid binnen de invloedsfeer van het voorgenomen project, in dit geval in SOVON-tegebied RG5121 (Figuur 9);

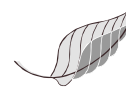
Seizoensgemiddelde in het telgebied: gemiddeld aantal vogels van de betreffende soort, per dag in het winterseizoen, dat aanwezig is in het telgebied (2005-2010);

Doelstelling populatie: aantallen gewenste vogels per soort voor het hele Natura 2000-gebied (uitgedrukt in seizoensgemiddelde);

% doelstelling in telgebied: percentage van de doelstelling voor het Natura 2000-gebied, dat aanwezig is in het telgebied;

Effect: 0=geen effect; ●● significant positief; ● positief; ● negatief, maar niet significant; ● significant negatief effect niet op voorhand uit te sluiten.

	projectgebied	Invloedsfeer	seizoensgemidd elde telgebied	doelstelling populatie	% doelstelling in telgebied	effect
NIET-BROEDVOGELS						
krakeend	-	√	7,7	50	15,5	●
kuifeend	-	√	49,0	530	9,2	●
slobeend	-	√	7,9	90	8,8	●
meerkoet	-	√	52,2	780	6,7	●
fuut	-	√	5,6	90	6,2	●
grauwe gans	-	√	148,1	2400	6,2	●
aalscholver	-	√	11,6	260	4,4	●
tafeleend	-	√	5,3	190	2,8	●
kolgans	-	√	137,7	5500	2,5	●
nonnetje	-	√	0,1	6	2,2	●
smient	-	√	96,4	4700	2,1	●
kievit	-	√	9,1	790	1,2	●
pijlstaart	-	√	0,2	30	0,6	●
grutto	-	√	0,1	70	0,2	●
wulp	-	√	0,1	160	0,03	●
brandgans	-	√	0,1	610	0,01	●
BROEDVOGELS						
porseleinhoen	-	-				0
kwartelkoning	-	-				0
zwarte stern	-	-				0

5.3 HABITATTYPEN

5.3.1 Slikkige rivieroeveren (H3270)

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit (complementair).

Aanwezigheid en kwaliteit in het projectgebied

Slikkige rivieroeveren komen niet in het projectgebied voor en evenmin binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten. Dichtstbijzijnde goede voorbeelden van slikkige rivieroeveren zijn aanwezig bij Ewijk (De Goeij 2009).

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Realisatiefase

Als gevolg van de afwezigheid van dit habitattype zijn er geen negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten te verwachten.

Rivierverruiming als EMAB-voorwaarde voor de voorgenomen activiteiten, waarbij aan de westzijde van het projectgebied 1500 m³ grond wordt afgegraven (zie Figuur 3), kan leiden tot realisatie van zeer geschikte omstandigheden voor dit habitattype.

Indien bij de uitvoer van deze maatregel gestreefd wordt naar de aanleg van zeer flauwe, tijdelijk droogvallende oevers en slik- en zandplaten, dan heeft het voorgenomen project louter positieve effecten op de instandhouding van het habitattype.

Gebruiksfase

Als gevolg van de huidige afwezigheid van genoemd habitattype zijn er geen negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten te verwachten.

Indien zich als gevolg van de maatregelen in het kader van de rivierverruiming daadwerkelijk slikkige rivieroeveren ontwikkelen op de locatie waar grond wordt afgegraven, dan zijn negatieve effecten van het voorgenomen project niet te verwachten. Eventuele betreding van de vegetaties zal alleen door bewoners plaatsvinden aangezien de Bunswaard alleen voor aanwonenden toegankelijk blijft. Verder is het habitattype niet erg gevoelig voor beperkte betreding, omdat het juist afhankelijk is van hoogdynamische omstandigheden van erosie en sedimentatie. Af en toe belopen van de vegetatie kan geen kwaad.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Momenteel komt dit habitattype niet in het gebied voor. De voorgenomen ingreep heeft daarom geen direct negatief effect. De voorgenomen ingreep heeft in potentie positieve effecten en op voorhand geen negatieve effecten. Verdere toetsing aan de Nbw is dan ook niet noodzakelijk.

5.3.2 Stroomdalgraslanden (H6120)

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit (complementair).

Aanwezigheid en kwaliteit in het projectgebied

Stroomdalgraslanden komen niet in het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten voor. Dichtstbijzijnde voorbeelden van stroomdalgraslanden zijn aanwezig bij Ewijk (De Goeij 2009).

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Omdat het habitatype niet in het projectgebied en binnen de invloedssfeer ervan voorkomt, zijn er geen negatieve effecten als gevolg van de ingreep te verwachten.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Mogelijkheden tot uitbreiding van oppervlak en kwaliteit van stroomdalgraslanden, zoals gesteld in de instandhoudingsdoelstelling, zijn in het deel van het projectgebied dat in het Natura 2000-gebied ligt mogelijk op de smalle oeverwal. Overige ingreeplocaties liggen in populierenbos, wilgenbos en op laaggelegen graslanden (afgravinglocatie).

De voorgenomen activiteiten hebben op voorhand geen negatief effect. Mits bij de afgraving van grond ten behoeve van de doorstroming de oeverwal gespaard blijft, zijn er geen knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling. Verdere toetsing aan de Nbw is dan niet aan de orde.

5.3.3 Zachthoutoibossen H91E0A

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding van oppervlakte en kwaliteit (complementair).

Aanwezigheid en kwaliteit in het projectgebied

Een wilgenbosje op de Waaloever, direct ten noorden van de steenoven met een oppervlak van ongeveer 0,45 ha voldoet aan de criteria voor zachthoutoibos (Figuur 7, Figuur 8). Het bestaat uit schietwilg en katwilg, met in de kruidlaag dominantie van dauwbraam: een kenmerkende soortencombinatie van het Bijvoet-oibos, een vrij schaars vegetatietype, dat in Nederland hoofdzakelijk beperkt is tot rivieroeveren. Het Bijvoet-oibos kwalificeert "goed" voor het habitatype zachthoutoibos, ook al is het wilgenbos op de Waaloever weinig soortenrijk (zie profielfdocument habitatype H91E0).

Aan de westzijde van de toegangsweg vanaf de dijk naar de Bunswaard ligt een aaneengesloten moerasbos van ruim 25 ha (Figuur 7). Dit bos behoort eveneens tot het beschermde habitatype zachthoutoibossen. Het gaat hier om Lissen-oibos. Dit bos vormt een actueel voortplantingsleefgebied van kamsalamander.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

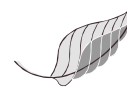
Realisatiefase

In of nabij het projectgebied aanwezige zachthoutoibossen blijven onveranderd en onaangetast bestaan. Ze liggen buiten de invloedssfeer van de realisatiefase van de voorgenomen activiteiten.

Gebruiksfase

Ten behoeve van de bescherming van de kwaliteit van het moerasbos langs de toegangsweg naar de Bunswaard als zachthoutoibos (en als voortplantingsbiotoop van kamsalamander) worden maatregelen getroffen om de boslocatie ontoegankelijk te maken. Middels afrastering en verbodsborden zal het bos gevrijwaard worden van betreding door bewoners, zoals dat nu ook al het geval is.

Aangezien het gebied nu en in de toekomst afgesloten blijft voor onbevoegden, worden extra effecten als gevolg van de voorgenomen activiteit niet verwacht.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Negatieve effecten van de voorgenomen activiteiten op het in of nabij het projectgebied aanwezige zachthoutoibos, zijn op voorhand uitgesloten. Mogelijkheden tot uitbreiding van oppervlak van het wilgenbos zijn niet echt aanwezig, vanwege de ingeklemde ligging tussen Waal en bestaande bebouwing op een hooggelegen terrein. Het project is ten aanzien van zachthoutoibos niet vergunningplichtig.

Figuur 7: Het wilgenbosje ten noorden van de steenoven (1) en het grote moerasbos ten zuidwesten van de Bunswaard (rode stippellijn) behoren tot habitatype H91E0 zachthoutoibossen. De te vergraven graslandvegetaties (EMAB voorwaarde) (2), behoren niet tot een beschermd habitatype, maar zijn na afgraving in potentie geschikt voor de realisatie van slikkige rivieroever (H3270). De aanwezige oeverwal is in potentie geschikt voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland (H6120).

Figuur 8: Het wilgenbosje op de Waaloever behoort tot het habitattype zachthoutooibos (H91E0A), met het schaarse vegetatietype Bijvoet-oobos.

5.4 SOORTEN VAN DE HABITATRICHTLIJN

5.4.1 Zeeprik, rivierprik, elft, zalm, grote modderkruiper

Aanwezigheid in het projectgebied

Zeeprik, rivierprik, elft en zalm komen voor in de Waal zelf en hebben geen binding met het projectgebied of de oevers van de Waal ter plaatse van het project en in de directe omgeving.

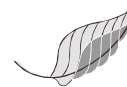
Grote modderkruiper is een vissoort van laagdynamische wateren in het binnendijkse gebied. In het projectgebied is geen open water aanwezig. Mogelijk komt grote modderkruiper in wateren in de omgeving van het projectgebied voor. Gegevens hierover zijn niet beschikbaar.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

De Waal en haar oevers worden niet betrokken in de ingreep. Negatieve effecten zijn uitgesloten.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Door afwezigheid van genoemde vissoorten in het projectgebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten, is verdere toetsing aan de Nbw niet aan de orde.

5.4.2 Kamsalamander

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor behoud populatie (complementair).

Aanwezigheid in het projectgebied

Buiten het projectgebied, in het moerasbos langs de toegangsweg komt een populatie kamsalamanders voor. In 2004 zijn larven waargenomen in de noordwesthoek van dat moerasbos en in de Staartjeswaard (Figuur 5). Waarnemingen uit recentere jaren ontbreken.

Aanwezigheid van kamsalamander in het projectgebied kan niet uitgesloten worden. Voor overwintering maakt de soort gebruik van overstromingsvrije delen van de uiterwaard. De voorkeur hierbij gaat uit naar bosjes of andere houtopstanden met voldoende schuilmogelijkheden.

Aanwezigheid van kamsalamanders op de daadwerkelijke ingreeplocaties wordt als onwaarschijnlijk beschouwd. Ingreeplocaties bestaan voornamelijk uit bebouwing, verharding en open grasland, en vormen in die zin geen optimaal landbiotoop.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Realisatiefase

Negatieve effecten op de voortplantingsplaatsen van de kamsalamander als gevolg van de voorgenomen ingreep liggen niet voor de hand. De voortplantingswateren en hun oevers liggen buiten het projectgebied en worden niet geschaad.

De ingreeplocaties zelf vormen geen optimaal landbiotoop omdat deze grotendeels bebouwd zijn of bestaan uit korte grasvegetaties.

Mogelijk leidt een toename van verkeersbewegingen van bouwverkeer tijdens de realisatiefase, tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders die zich op de toegangsweg bevinden. De toegangsweg loopt langs een actueel leefgebied in de vorm van een moerasbos.

Verkeersslachtoffers tijdens de realisatiefase dienen te worden voorkomen door aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven in Figuur 6.

Gebruiksfase

Ook in de gebruiksfase kunnen toegenomen verkeersbewegingen leiden tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders, die voorkomen dienen te worden middels aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven in Figuur 6.

De waarde van de Bunswaard voor kamsalamanders kan worden vergroot door bij de inrichting van groen en tuinen diverse steen- en takkenhopen aan te leggen of juist te laten liggen. Hiermee wordt het beschikbare winterhabitat van onder meer de kamsalamanders van het aangrenzende moerasbos sterk vergroot.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Bolwerken van de kamsalamander in het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' zijn de Hurwenense Uiterwaarden, de Rijswaard, de Heeseltse Uiterwaarden en de binnenwateren ten zuiden van de Waal, langs het traject Weurt-Wamel.

Uitbreiding van omvang en verbetering van kwaliteit van leefgebied voor behoud van de populatie, zijn door aanleg van laag dynamische voortplantingswateren en landbiotoop, goed te realiseren in bovengenoemde binnendijkse gebieden.

Buitendijkse gebieden zijn hiervoor veel minder geschikt. In hoogdynamische gebieden zoals uiterwaarden is nauwelijks ruimte voor een soort als kamsalamander, die afhankelijk is van laag dynamische, rijk begroeide en/of visvrije wateren.

Maatregelen ter realisatie van de instandhoudingsdoelen dienen dan ook gericht te zijn op binnendijkse wateren.

Omdat de voorgenomen ingrepen plaatsvinden in het buitendijkse gebied, waar het realiseren van de instandhoudingsdoelstelling ten aanzien van kamsalamander moeilijk haalbaar is, hebben de voorgenomen ingrepen weliswaar mogelijk een gering negatief effect als gevolg van een verhoging van de aanrijdkans, maar zijn significant negatieve effecten op voorhand uitgesloten.

Mits gezorgd wordt voor het tegengaan van verkeersslachtoffers middels schermen en tunnels, en een realisatie van een geschikt overwinteringsbiotoop door aanleg van takkenhopen in het groen rond de bebouwing, dan worden mogelijke negatieve effecten van de voorgenomen ingreep ruimschoots voorkomen.

5.5 SOORTEN VAN DE VOGELRICHTLIJN

5.5.1 Porseleinhoen

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Aanwezigheid in het projectgebied

De enige meldingen van porseleinhoen uit de uitwaarden van de Waal uit de laatste tien jaar, komen uit de Ooijpolder, ten oosten van Nijmegen. Het porseleinhoen komt voor in lage, grazige vegetaties in ondiepe wateren, zoals ijle rietvegetaties en zeggenmoerassen. De beschikbaarheid van dergelijke biotopen is vaak sterk afhankelijk van de waterstand van de rivier en vaak slechts tijdelijk van aard.

De enige gebieden in Nederland waar porseleinhoen tot de regelmatige broedvogelsoorten behoort liggen in Friesland, de Kop van Overijssel, de moerassen van Flevoland en de Zaanstreek in Noord-Holland. Buiten deze gebieden is de verspreiding erratisch en afhankelijk van tijdelijk geschikte omstandigheden.

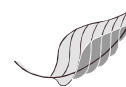
In het projectgebied en binnen de invloedssfeer van het voorgenomen project liggen geen potentieel geschikte broedlocaties voor het porseleinhoen.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Gezien het ontbreken van de soort zijn er geen negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze soort te verwachten.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

Het porseleinhoen komt niet in en om het projectgebied voor en de ingreeplocaties die liggen binnen de grenzen van het Natura 2000-gebied zijn niet geschikt voor een uitbreiding van de omvang of een verbetering van de kwaliteit van leefgebied, zoals opgenomen in de instandhoudingsdoelstelling. De ingreeplocaties zijn te dynamisch, direct langs de rivier, of liggen in een populierenbos.

Het voorgenomen project werpt dus geen knelpunten op met de instandhoudingsdoelstelling. Nadere toetsing aan de Nbw is daarom niet aan de orde.

5.5.2 Kwartelkoning

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 30 paren.

Aanwezigheid in het projectgebied

Na 2000 zijn er geen kwartelkoningen meer waargenomen in de uiterwaarden tussen Nijmegen en Beuningen. Er ontbreekt geschikt broedbiotoop, waarschijnlijk als gevolg van het gevoerde begrazingsbeheer en de intensieve verstorende door de vele recreanten (wandelaars, honden, zwemmers etc.) die het Grote Grindgat aantrekt.

De dichtstbijzijnde kwartelkoningen komen voor in de Oosterhoutse Waarden, aan de overkant van de Waal en in de Ooijpolder aan de andere kant van Nijmegen (waarneming.nl; kwartelkoning.nl; telmee.nl).

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Gezien het ontbreken van de soort zijn er geen negatieve effecten van het voorgenomen project op deze soort.

Uitbreiding van omvang en verbetering van kwaliteit van het leefgebied van de kwartelkoning, zoals gesteld als instandhoudingsdoel, is niet realiseerbaar op de ingreeplocaties van het projectgebied die in het Natura 2000-gebied liggen (populierenbos, wilgenbos en Waaloever). Mogelijkheden tot ontwikkeling van uitgestrekte stroomdalvegetaties (broedgebied) en voldoende rust ontbreken.

De dichtstbijzijnde locaties die geschikt zijn voor ontwikkeling van nieuw broedgebied van de kwartelkoning zijn de gronden rondom de grindgaten van Weurt, met name de stroomdalruggen tussen het grote grindgat en de Waal. Deze locaties zijn momenteel waarschijnlijk niet geschikt door het gevoerde begrazingsbeheer en de intensieve verstorende door de vele recreanten (wandelaars, honden, zwemmers etc.) die het Grote Grindgat aantrekt.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

De kwartelkoning komt sinds vele jaren niet meer in en om het projectgebied voor. Van negatieve effecten van het voorgenomen project is geen sprake. Het voorgenomen project werpt geen knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling op. Nadere toetsing aan de Nbw is niet aan de orde.

5.5.3 Zwarte stern

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Uitbreiding omvang en/of verbetering kwaliteit leefgebied met een draagkracht voor een populatie van ten minste 10 paren.

Aanwezigheid in het projectgebied

Zwarte stern is een soort van laagveengebieden met uitgebreide krabbenscheer-vegetaties, waarop wordt gebroed. In het rivierengebied kan deze soort alleen tot broeden komen indien er kunstmatige broedlocaties worden aangeboden in de vorm van vlotjes, zoals wordt gedaan in de Geldersche Poort.

Bij afwezigheid van kunstmatige broedlocaties is er in de Nederlandse uiterwaarden nauwelijks geschikt broedbiotoop aanwezig, omdat de hoge rivierdynamiek geen ontwikkeling van krabbenscheer en/of andere drijvende vegetaties toestaat.

De soort broedt niet in de grindgaten van Weurt en Beuningen en komt door de afwezigheid van geschikt broedbiotoop dus niet in of nabij het projectgebied voor.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Gezien het ontbreken van de soort zijn er geen negatieve effecten van de voorgenomen ingreep op deze soort te verwachten.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

De zwarte stern komt niet in en om het projectgebied voor. Van negatieve effecten van het voorgenomen project is geen sprake.

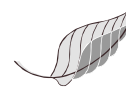
Uitbreiding van omvang en kwaliteit van het leefgebied van de zwarte stern, zoals gesteld als instandhoudingsdoel, kunnen worden gerealiseerd door het uitleggen van kunstmatige nestvlotjes. Een geschikte locatie voor het uitleggen van nestvlotjes is mogelijk het Kleine Grindgat van Weurt, grenzend aan het projectgebied.

Verstoring van een eventueel daar in de toekomst aanwezige broedlocatie treedt op door betreding van de oevers nabij de vlotjes. Omdat toegang tot de Bunswaard slechts opengesteld blijft voor aanwonenden, kan middels voorlichting en verbodsborden verstoring van een eventuele ligplaats van vlotjes worden voorkomen.

Het voorgenomen project leidt niet tot knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling. Nadere toetsing aan de Nbw is niet aan de orde.

Figuur 9: Begrenzing van het SOVON-tergebied (blauwe kader), waarvan gegevens gebruikt zijn over het voorkomen van niet-broedvogels. In dit onderzoek wordt ervan uitgegaan dat de meeste wintervogels binnen het gebied aanwezig zijn op het Grote en Kleine Grindgat van Weurt.

5.5.4 Niet-broedvogels

Instandhoudingsdoelstelling Natura 2000-gebied

Behoud omvang en kwaliteit leefgebied. Het gebied moet een draagkracht hebben voor de populatiegroottes (seizoensgemiddelden) van de in Tabel 4 weergegeven soorten. De streefaantallen die in Tabel 4 per soort genoemd worden hebben betrekking op het hele Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal.

Tabel 4: Aantallen niet-broedvogels in telgebied RG5121 in de periode 2005-2010, streefaantal voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal en percentage van dat streefaantal dat aanwezig is in het telgebied.

Seizoensgemiddelde in het telgebied: gemiddeld aantal vogels per dag in het winterseizoen, aanwezig in het telgebied (2005-2010);

Doelstelling populatie: streefaantal voor het hele Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal (uitgedrukt in seizoensgemiddelde);

% doelstelling in telgebied: percentage van het streefaantal voor het Natura 2000-gebied dat aanwezig is in het telgebied;

Effect: oranje: negatief effect, maar op voorhand niet significant; rood: kans op significant negatief effect niet **op voorhand** uit te sluiten.

Soort	seizoensgemiddelde in het telgebied	doelstelling voor Uiterwaarden Waal	% van de doelstelling die aanwezig is in telgebied RG5121
krakeend	7,7	50	15,5
kuifeend	49,0	530	9,2
slobeend	7,9	90	8,8
meerkoet	52,2	780	6,7
fuut	5,6	90	6,2
grauwe gans	148,1	2400	6,2
aalscholver	11,6	260	4,4
tafeleend	5,3	190	2,8
kolgans	137,7	5500	2,5
nonnetje	0,1	6	2,2
smient	96,4	4700	2,1
kievit	9,1	790	1,2
pijlstaart	0,2	30	0,6
grutto	0,1	70	0,2
wulp	0,1	160	0,03
brandgans	0,1	610	0,01

Aanwezigheid in het projectgebied

Gegevens over niet-broedvogels hebben betrekking op tellingen van watervogels in de periode 2005-2010 (jaarlijkse midwintertelling en de maandelijkse watervogeltellingen september t/m april, SOVON) in het in Figuur 9 begrensde gebied.

In Tabel 4 is het seizoensgemiddelde weergegeven (gemiddeld aantal aanwezige vogels in een winterseizoen), het gewenste aantal voor Uiterwaarden Waal zoals gesteld in de instandhoudingsdoelstelling en het percentage van dat aantal dat in het telgebied RG5121 aanwezig is. Aan de vogelaantallen die gebruik maken van het telgebied RG5121 als pleisterplaats of overwinteringsgebied, kan afgeleid worden in hoeverre de

gronden rondom het projectgebied⁸ een bijdrage leveren aan de instandhoudingsdoelstelling van de het Natura 2000-gebied.

Telgebied RG5121 is met name van belang is voor kraakeend, kuifeend, slobeend, meerkoet, fuut en grauwe gans. Voor deze soorten geldt dat meer dan vijf procent van de in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal gewenste populatiegrootte aanwezig is in het telgebied (Tabel 4).

Van kraakeend en kuifeend is zelfs 15,5% respectievelijk 9,2% van het gewenste aantal vogels in het telgebied aanwezig. In het geval van kraakeend gaat het dan overigens slechts om gemiddeld 7,7 vogels per winter. Van de kuifeend zijn dat er 50.

Van pijlstaart, grutto, wulp en brandgans is minder dan 1% van de gewenste populatiegrootte in het telgebied aanwezig. In geval van deze soorten gaat het om een verwaarloosbaar seizoensgemiddelde van ongeveer 0,1 vogel per winter.

Negatieve effecten van het voorgenomen project en hoe deze te voorkomen

Als gevolg van de realisatie van het voorgenomen project, kan verstoring van overwinterende en pleisterende vogels leiden tot knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling van het Natura 2000-gebied.

Verstoring kan optreden als gevolg van bouwwerkzaamheden in de realisatiefase en door een toegenomen gebruiksintensiteit van het gebied in de gebruiksfase. In het laatste geval gaat het vooral om een stijging van het aantal verkeersbewegingen op de toegangsweg naar de Bunswaard, die vlak langs het Kleine Grindgat en voor vogels belangrijke graslanden ligt, en een toename van de uitloop van bewoners naar het omliggende natuurgebied.

Realisatiefase

Vogels die aanwezig zijn op het Kleine Grindgat en op de aangrenzende graslanden, worden mogelijk door bouwverkeer over de toegangsweg van en naar de Bunswaard verstoord. Omdat de toegangsweg ter hoogte van het grindgat achter een wal schuil gaat, zal de verstoring van vogels op de plas echter beperkt zijn.

Indien tijdens de donkere uren van de dagen in najaar en winter doorgewerkt wordt, leidt verlichting van de bouwlocatie mogelijk tot verstoring van op het grindgat overnachtende vogels.

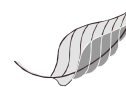
Bij de planning van het project dient daarom rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van pleisterende en overwinterende vogels in najaar en winter.

Negatieve effecten op vogels kunnen grotendeels worden voorkomen door werkzaamheden door grote machines, met veel geluidsverstoring, niet in het winterseizoen (november t/m februari) uit te voeren.

Bovendien dienen werkzaamheden te worden beperkt tot de daglichtperiode. Rust en donkerte dienen 's avonds en 's nachts te worden gewaarborgd omdat pleisterende en overwinterende vogels gebruik maken van de grindgaten om te slapen.

Verstoring van pleisterende en overwinterende vogels op de graslanden ten zuiden van het Kleine Grindgat, door verkeer over de toegangsweg van en naar de Bunswaard, kan worden tegengegaan door de aanleg van een dichte meidoornhaag op een wal, langs de toegangsweg.

⁸ Uit de telgegevens van de vogelaantallen kan overigens niet zonder meer worden opgemaakt welke delen van het telgebied van groter belang zijn voor niet-broedvogels en welke delen van het telgebied minder. Tellingen van eenden en meerkoeten hebben grotendeels betrekking op de twee grindgaten van Weurt.

Gebruiksfase

Ook in de gebruiksfase leidt een verhoogd aantal verkeersbewegingen 's winters tot een toename van verstoring. Toegenomen bewoning leidt tot een toename van nachtelijke verlichting, wat eveneens verstorend kan werken. Ten slotte leidt het voorgenomen project tot extra bezoekers van de gronden rondom beide grindgaten.

Een significante toename van verstoring als gevolg daarvan wordt echter niet verwacht, omdat het gebied reeds een grote toeloop van recreanten (wandelaars, mensen met honden, badgasten etc.) te verwerken heeft.

Negatieve effecten van een toegenomen aantal bewoners van de Bunswaard dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen door verstorende elementen zoveel mogelijk te isoleren van het omliggende natuurgebied.

Lichtverstoring kan worden voorkomen of beperkt door de hoeveelheid externe verlichting in de Bunswaard zo veel als mogelijk te beperken, om donkerte in het natuurgebied te behouden. Daarnaast verdient het aanbeveling vogelvriendelijke verlichting toe te passen. Dit is licht waarin het rode deel van het spectrum zoveel mogelijk ontbreekt, waardoor het een zachte, blauwgroene kleur uitstraalt.

Licht- en geluidsverstoring als gevolg van een toegenomen gebruiksfrequentie van de toegangsweg dienen geminimaliseerd te worden door het aanbrengen van afscheidingen tussen weg en plas, bijvoorbeeld in de vorm van een dichte haag op een wal. Op deze manier wordt voorkomen dat watervogels 's avonds en 's nachts verstoord worden door lichtschijnsels van auto's op de toegangsweg.

Tenslotte is bewustwording van de bewoners over de bijzondere locatie van hun woning erg belangrijk. Toekomstige bewoners dienen uitvoerig te worden geïnformeerd over het feit dat zij in een beschermd natuurgebied gaan wonen en dat hieraan enkele strenge voorwaarden verbonden zijn ten aanzien van bescherming van het gebied. Een verbod op het bezit van honden en katten dient overwogen te worden. Een betredingsverbod van kwetsbare locaties tijdens kwetsbare perioden dient eveneens overwogen te worden.

Knelpunten met de instandhoudingsdoelstelling

De zes belangrijkste vogelsoorten in het gebied rondom de Bunswaard zijn krakeend, kuifeend, slobbeend, meerkoet, fuut en grauwe gans. Van al deze soorten is binnen de invloedssfeer van het Bunswaard-project meer dan 5% van het gewenste aantal voor de Waaluitwaarden aanwezig. Van krakeend en kuifeend is zelfs 15,5% respectievelijk 9,2% van de gewenste populatiegrootte in het telgebied aanwezig.

Het optreden van negatieve effecten op water- en wintervogels als gevolg van bovenbeschreven verstoringen ligt voor de hand. De volgende voorgestelde maatregelen zullen het optreden van verstoring voor een groot deel beperken:

- Aanleg van een dichte haag op een wal, tussen toegangsweg en weilanden;
- Rust en donkerte in de avond en 's nachts waarborgen;
- Zware bouw- en sloopwerkzaamheden niet uitvoeren in de periode 15 oktober – 15 maart;
- Beperken van verlichting en gebruik natuurvriendelijk spectrum;
- Voorlichting aan bewoners en afsluiting van kwetsbare gebieden en perioden.

Bovengenoemde zes belangrijkste soorten hebben een relatief hoge tolerantiedrempel voor verstoring. Gevoeliger soorten zoals nonnetje en tafeleend zijn in veel mindere mate afhankelijk van de omgeving van de Bunswaard: drie procent van het gewenste

aantal in de Waaluiterswaarden maakt gebruik van de grindgaten van Weurt (het gaat om respectievelijk gemiddeld 0,1 en 5,3 vogels per winterseizoen).

Andere soorten die het, getuige hun aantallen in RG5121, vooral van andere gebieden in de Waaluiterswaarden moeten hebben, zoals aalscholver, kolgans en kievit zijn weer een stuk toleranter ten aanzien van verstoring.

Omdat pijlstaart, grutto, wulp en brandgans niet tot nauwelijks in het telgebied voorkomen (gemiddeld 0,1 vogel per seizoen en minder dan 1% van het streefaantal van de populatie), wordt op voorhand verondersteld dat de mogelijk versturende werking die uitgaat van het project, geen significant negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstelling ten aanzien van die vier soorten.

Het voorgenomen project om de Bunswaard te herinrichten leidt tot negatieve effecten op krakeend, kuifeend, slobbeend, meerkoet, fuut en grauwe gans. Mits de hierboven genoemde maatregelen ter beperking van de verstoring worden uitgevoerd, zijn de negatieve effecten naar verwachting niet significant negatief. De verstoring wordt aanmerkelijk teruggebracht en de vogelsoorten waar het vooral om gaat hebben een hoge tolerantie. Nonnetje, tafeleend, aalscholver, kolgans, kievit en smient zijn minder afhankelijk van het gebied rond de Bunswaard. Pijlstaart, grutto, wulp en brandgans komen niet tot nauwelijks voor.

De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal komen niet in gevaar, mits de maatregelen om verstoring van wintervogels te voorkomen gerealiseerd worden. Negatieve effecten in de vorm van verstoring zijn weliswaar te verwachten, maar deze zijn naar verwachting niet zo ernstig dat de aantallen overwinterende en pleisterende vogels hierdoor zullen teruglopen.

5.6 OVERZICHT NEGATIEVE EFFECTEN VAN HET VOORGENOMEN PROJECT

Ingrepen in het Natura 2000-gebied

Negatieve effecten van de ingrepen binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied (afgraving van grond en bouw van een pershuisje en botenloods) hebben betrekking op

- mogelijk een negatieve effect op de vergroting van oppervlakte en verhoging van kwaliteit van stroomdalgraslanden (zoals genoemd als instandhoudingsdoelstelling), tenzij de oeverwal bij de afgravingen gespaard blijft;
- verstoring van niet-broedvogels in het Kleine Grindgat.

Ingrepen buiten het Natura 2000-gebied

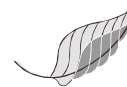
Negatieve effecten van de ingrepen buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied (bouw en herbouw van woningen op het voormalige steenfabrieksterrein) hebben betrekking op

- verschillende vormen van verstoring van niet-broedvogels;
- een verhoogde aanrijdkans van kamsalamanders.

Verstoring door een toename van verkeersbewegingen

Een stijging van het aantal wooneenheden in de Bunswaard met 17 leidt tot een toename van het aantal verkeersbewegingen op de toegangsweg naar de Bunswaard (hoofdstuk 2). Dit geldt zowel in de realisatie- als in de gebruiksfase. Het gaat om verstoring door auto's van niet-broedvogels die pleisteren en overwinteren in het Natura 2000-gebied in de nabijheid van de Bunswaard.

Daarnaast leidt een toename van verkeersbewegingen mogelijk tot een verhoging van het aantal verkeersslachtoffers onder kamsalamanders.

Verstoring door geluid

Werkzaamheden tijdens de realisatiefase lijden tot geluidsverstoring van niet-broedvogels die pleisteren en overwinteren in het Natura 2000-gebied in de nabijheid van de Bunswaard.

Verstoring door licht

Werkzaamheden tijdens de realisatiefase en een toename van menselijke bewoning in de Bunswaard lijden mogelijk tot lichtverstoring van niet-broedvogels.

Verstoring door betreding van natuurgebieden

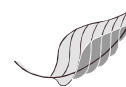
Een toename van menselijke bewoning leidt tot extra menselijke verstoring door betreding van de aan de Bunswaard grenzende natuurgebieden. Nieuwe bewoners zullen gebruik maken van de gronden rondom de beide grindgaten om er te wandelen, te zwemmen (in de zomer), honden uit te laten etc. Dit leidt tot verstoring van pleisterende en overwinterende niet-broedvogels op beide grindgaten van Weurt.

Tabel 5 vat de negatieve effecten samen en geeft aan of ze beschouwd moeten worden als significant negatief. Een effect is significant negatief indien de realisatie van de geformuleerde instandhoudingdoelen negatief wordt beïnvloed.

Tabel 5: Negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ingrepen.

	afgraven grond ter verbetering doorstroming	verkeersbewegingen	geluidsverstoring realisatiefase	lichtverstoring realisatie en gebruiksfase	betreding door bewoners	effecten significant?
stroomdalgrasland	●					nee
kamsalamander		●				nee
niet-broedvogels			●	●	●	nee

Mits de voorgestelde maatregelen ter beperking van schade aan potentiële locaties voor de ontwikkeling van stroomdalgrasland, verstoring van niet-broedvogels en schade aan kamsalamanders worden uitgevoerd, dan zijn de negatieve effecten op stroomdalgrasland, niet-broedvogels en kamsalamander naar verwachting niet significant negatief. De instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal ten aanzien van dit habitat en deze soorten, komen dan niet in gevaar.

6 CUMULATIEVE EFFECTEN

6.1 ANDERE PROJECTEN IN HET NATURA 2000-GEBIED

Tabel 6 geeft een overzicht van andere projecten in of nabij Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' (Figuur 10). Al deze projecten zijn reeds vergund in het kader van de Nbw. Negatieve effecten van deze projecten op instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van soorten en habitats zijn weergegeven. De informatie is afkomstig uit de door provincie Gelderland afgegeven beschikkingen Nbw (zie hiervoor Bijlage 7).

In dit hoofdstuk wordt bekeken of genoemde projecten, in combinatie met het voorgenomen project in de Bunswaard, als gevolg van cumulatie tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' kunnen leiden.

Tabel 6: Projecten in of nabij Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal', waarvoor ontheffing van de Nbw is verkregen, die mogelijk cumulatieve effecten tot gevolg kunnen hebben. Effecten van de projecten op de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van habitattypen en soorten, zijn weergegeven als 0=geen effect; ++ significant positief; + positief; - negatief, maar niet significant; -- significant negatief (Bron: beschikkingen in Bijlage 7).

	slikoevers	zachthoutoebos	stroomdalgraslanden	zeeprk, rivierprk	elft, zalm	grote modderkruiper	kamsalamander	kwartelkoning	zwarte stern	porseleinhoen	niet-broedvogels
1 Stort baggerspecie Kaliwaal, Druten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2 Woningbouw De Waarden, Druten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
3 Bouw van 10 woningen, Heesselt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4 Overnachtingshaven IJzendoorn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5 Stadsbrug Nijmegen	0	0	-	0	0	0	0	-	0	0	-
6 Herinrichting Afferdense&Deestse Waarden	++	++	++	++	0	0	0	-/+	+	+	+
7 Container Terminal Nijmegen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
8 Herontwikkeling Horst, Druten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
9 Verruiming haveninvaart, Dreumel	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

6.2 CUMULATIE VAN EFFECTEN OP INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN

Stroomdalgraslanden

Het habitattype komt nu niet voor in of nabij het projectgebied. Mits bij de afgraving van grond ten behoeve van de doorstroming de oeverwal gespaard blijft, zijn er geen cumulatieve effecten als gevolg van andere projecten te verwachten.

Kwartelkoning

Omdat kwartelkoningen nu niet in of in de nabijheid van het projectgebied voorkomen en uitbreiding van omvang en verbetering van kwaliteit van het leefgebied van de kwartelkoning, zoals gesteld als instandhoudingsdoel, niet op de ingreeplocaties van het

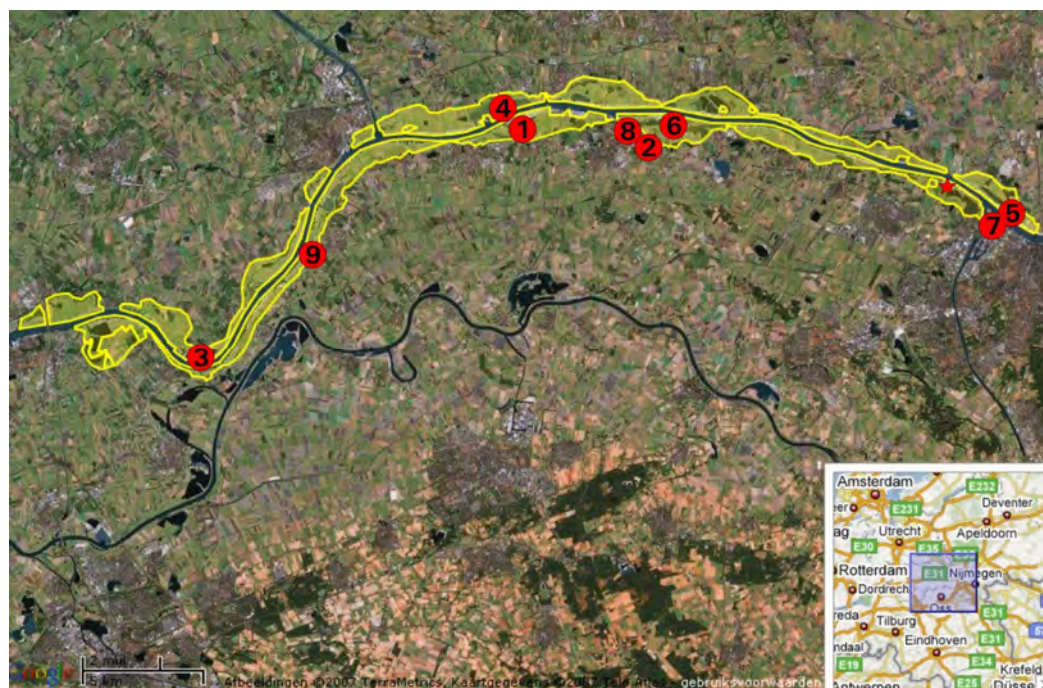
projectgebied realiseerbaar zijn, zijn er geen cumulatieve effecten als gevolg van andere projecten te verwachten.

Niet-broedvogels

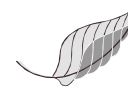
Momenteel spelen er vijf projecten die meer of minder negatieve effecten hebben op niet-broedvogels (Tabel 6). Bij projecten rond de Kaliwaal, De Waarden en De Horst (allen te Druten) en de container terminal bij Nijmegen, gaat het om licht negatieve effecten die volgens de beschikking door provincie Gelderland te verwaarlozen zijn (Bijlage 7).

In het geval van de Stadsbrug in Nijmegen zijn de effecten significant negatief ten aanzien van grauwe gans, kolgans en smient in de Oosterhoutse Waard. Vergunning is verleend op basis van alternatieven, dwingende redenen en compensatie. Compensatie van negatieve effecten op grauwe gans, kolgans en smient is uitgevoerd in de Havikerwaard bij Rheden, in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel.

De significant negatieve effecten van de Nijmeegse stadsbrug in de Oosterhoutse Waard, leiden naar alle waarschijnlijkheid niet middels cumulatie tot significant negatieve effecten van het project in de Bunswaard.

Figuur 10: Projecten in of nabij Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal', waarvoor ontheffing van de Nbw is verkregen. Deze projecten leiden in combinatie met het project in de Bunswaard (ster) mogelijk tot cumulatieve effecten (nummers, zie Tabel 6).

7 CONCLUSIE

In deze rapportage zijn de plannen ten aanzien van de herinrichting van de Bunswaard getoetst aan de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998.

Toetsing heeft plaatsgevonden op basis van veldonderzoek in 2007 en 2010 en raadpleging van archiefgegevens uit de NDFF, van provincie Gelderland en SOVON.

7.1 FLORA- EN FAUNAWET

In het projectgebied of binnen de invloedssfeer van de voorgenomen activiteiten, komen de volgende soorten van lijst 2 en 3 van de Flora- en faunawet voor:

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	Bron	Interpretatie
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	veldonderzoek 2010	verblijfplaats in projectgebied
kerkuil	<i>Tyto alba</i>	veldonderzoek 2007 en 2009	verblijfplaats in projectgebied
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	NDFF: kilometerhok	moerasbos; buiten project

Schade aan soorten uit lijst 2 en 3 van de Flora- en faunawet vereist mitigerende maatregelen, dan wel compenserende maatregelen in combinatie met een ontheffing van de Flora- en faunawet. Voor schade aan soorten uit lijst 1 (algemene soorten) geldt een vrijstelling van ontheffingsplicht.

Gewone grootoorvleermuis gebruikt de voormalige steenoven als winterverblijf. Er is na drie onderzoeken (januari en februari 2007 en december 2010) één overwinterend exemplaar waargenomen. De steenoven in de Bunswaard is geen optimale overwinteringslocatie, omdat kieren en spleten veelal ontbreken en verstoptplaatsen voor vleermuizen daarom schaars zijn.

Herinrichting van de 22 ovenkamers kan lijden tot een vermindering van potentiële winterverblijfplaatsen voor vleermuizen. Maatregelen zijn daarom noodzakelijk.

De functionaliteit van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen kan ruimschoots worden gewaarborgd en zelfs worden verbeterd door inrichting van twee omleidingskanalen als winterverblijf voor vleermuizen (Figuur 4).

Kerkuil

De kerkuil broedt in de Bunswaard in een speciaal voor deze soort aangebrachte kast in de oostelijke nok van een open schuur. Er wordt jaarlijks succesvol gebreed.

De schuur met de kerkuilenkast dient ten alle tijden te worden gevrijwaard van verstoring, door een bufferzone van minimaal 50 meter te realiseren waarbinnen geen verstoring plaatsvindt. Daarnaast dient minstens één nieuwe kerkuilenkast geplaatst te worden in een van de bestaande gebouwen binnen het projectgebied. De schuur en het gebouw met de nieuwe kast moeten ontoegankelijk zijn voor publiek.

Kamsalamander

In het moerasbos ten zuidwesten van het projectgebied komt een populatie kamsalamanders *Triturus cristatus* voor.

Verkeersbewegingen van bouwverkeer in de realisatiefase en van bewoners in de gebruiksfase, leiden mogelijk tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders die zich op de toegangsweg bevinden.

Verkeersslachtoffers dienen te worden voorkomen door aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

De waarde van de Bunswaard voor amfibieën kan positief worden beïnvloed door bij de inrichting van groen en tuinen geschikt landhabitat te realiseren.

Andere beschermde soorten komen niet in de nabijheid van de ingreeplocaties voor. Als gevolg daarvan is schade door realisatie en gebruik van de nieuwe woonfunctie van het gebied uitgesloten.

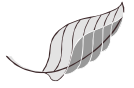
Overtreding van de Flora- en faunawet kan worden voorkomen door uitvoering van de hierboven beschreven mitigerende maatregelen (samengevat in Tabel 7). Middels de voorgestelde maatregelen blijft de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de aanwezige beschermde soorten gewaarborgd.

Tabel 7: Maatregelen die getroffen moeten worden om het voorgenomen project in de Bunswaard in overeenstemming te brengen met de bepalingen in de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998.

habitat/soort	maatregelen
Vleermuizen	Inrichting van twee omleidingskanalen als winterverblijf voor vleermuizen
Kerkuil	Aanleg bufferzone en ophangen tweede kast
Kamsalamander	Aanleg amfibieëntunnels en schermen; creëren landbiotoop.
Stroomdalgrasland	Oeverwal intact laten bij afgraven grond
Niet-broedvogels	Aanleg van een dichte haag tussen toegangsweg en weilanden Rust en donkerte in de avond en 's nachts waarborgen Zware bouw- en sloopwerkzaamheden niet uitvoeren in periode 15 okt. –15 mrt. Beperken van verlichting en gebruik natuurvriendelijk spectrum Voorlichting aan bewoners en afsluiting van kwetsbare gebieden en perioden

7.2 NATUURBESCHERMINGSWET

- Bij realisatie van de voorgenomen activiteiten worden negatieve effecten verwacht ten aanzien van:
 - stroomdalgrasland,
 - kamsalamander,
 - niet-broedvogels.
- *Significant* negatieve effecten op de instandhoudingdoelstellingen ten aanzien van stroomdalgrasland, kamsalamander en niet-broedvogels zijn op voorhand uit te sluiten, mits voldaan wordt aan de in Tabel 7 weergegeven maatregelen.
- Andere projecten in of nabij het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal leiden middels cumulatie niet tot significant negatieve effecten van het project Bunswaard.
- Ten behoeve van een vergunningsaanvraag Natuurbeschermingswet 1998 voor de negatieve effecten op stroomdalgrasland, kamsalamander en niet-broedvogels is in voorliggende rapportage een passende beoordeling opgesteld.
- Vergunning van de Nbw voor effecten op stroomdalgrasland, kamsalamander en niet-broedvogels dient te worden aangevraagd bij Provincie Gelderland.

8 BRONNEN

Felix, R.P.W.H. 2008. Beschermde natuur fabrieksterrein Bunswaard en perceel Burgers Beuningen. Veldonderzoek en analyse ten behoeve van toetsing Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Bureau Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen.

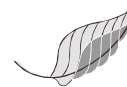
Goeij, A.A.M. de, 2009. Veldcheck Habitattypenkaart Rijntakken. Stroomdalgrasland (H6120), Glanshaverhooiland (H6510A) en Vossenstaarthooiland (H6510B). Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

Janssen, E.W.A. 2007. Beuningse Waard. Levering vogelgegevens. SOVON rapport GAS2007-062. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

Rademakers, J. 2006a. Natuurwetgeving en Groot Bunswaard. Stand van zaken, advies vervolgstappen. Jos Rademakers Ecologie en ontwikkeling, Maarn.

Rademakers, J. 2006b. Ecologisch onderzoek Groot Bunswaard. Jos Rademakers Ecologie en ontwikkeling, Maarn.

Twisk, P. & F. Aelberts. Winterslaapplaatsen van vleermuizen. Leidraad bij de bouw, de inrichting en het beheer van vleermuiswinterverblijven. Vleermuiswerkgroep Noord-Brabant.

BIJLAGE 1 INLEIDING IN DE FLORA- EN FAUNAWET

De Flora- en faunawet regelt de bescherming van dier- en plantensoorten in Nederland. Het uitgangspunt van de wet is dat **schadelijke effecten op beschermde soorten in principe verboden zijn**, tenzij uitdrukkelijk toegestaan: het "*nee, tenzij*"-principe. Onder bepaalde voorwaarden kan op grond van artikel 75 ontheffing worden verleend voor overtreding van de verbodsbepalingen van de Ffw (zie Kader 1). Deze ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kader 1. Algemene verbodsbepalingen Ffw

De algemene verbodsbepalingen zijn opgenomen in de artikelen 8 t/m 13.

Artikel 8

Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 9

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

Artikel 10

Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11

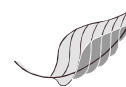
Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12

Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13

Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te koop te vragen, te kopen of te verwerven, ten verkoop voorhanden of in voorraad te hebben, te verkopen of ten verkoop aan te bieden, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, te gebruiken voor commercieel gewin, te huren of te verhuren, te ruilen of in ruil aan te bieden, uit te wisselen of tentoon te stellen voor handelsdoeleinden, binnen of buiten het grondgebied van Nederland te brengen of onder zich te hebben.

OMGANG MET DE FLORA- EN FAUNAWET BIJ RUIMTELIJKE INGREPEN

Voor uitvoering van ruimtelijke ingrepen in een gebied met beschermde soorten zijn er twee mogelijkheden (zie ook stroomschema hiernaast):

1. Voorkom overtreding van de Ffw door het treffen van mitigerende maatregelen;
2. Vraag ontheffing aan

1. Voorkom overtreding van de Ffw door middel van mitigerende maatregelen

Overtreding van de Ffw kan worden voorkomen door mitigerende maatregelen te treffen, waarmee negatieve gevolgen van de activiteit voorkomen worden. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van aanwezige beschermde soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen een soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld behoud van migratieroutes en foerageergebied. Veiligstellen ervan kan betekenen dat mogelijk geen ontheffing meer nodig is. Om hiervan zeker te zijn kan vooraf goedkeuring gevraagd worden aan Dienst Regelingen.

Voor het verkrijgen van een goedkeuring dient rekening gehouden te worden met een looptijd die overeenkomt met een ontheffingaanvraag.

2. Vraag ontheffing Ffw aan

Voor activiteiten met het oog op het belang *ruimtelijke inrichting of ontwikkeling* wordt bij toetsing aan de Ffw onderscheid gemaakt in drie beschermingsregimes.

tabel 1. Algemene soorten

In geval van activiteiten met het oog op het belang *ruimtelijke inrichting of ontwikkeling*, geldt bij overtreding van artikelen 8 t/m 13 van de Ffw ten aanzien van soorten uit tabel 1 een vrijstelling van ontheffing.

tabel 2. Overige soorten

In geval van activiteiten met het oog op het belang *ruimtelijke inrichting of ontwikkeling*, geldt ten aanzien van soorten uit tabel 2 eveneens een vrijstelling van ontheffing, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV / EL&I goedgekeurde gedragscode. Is er geen goedgekeurde gedragscode, dan is bij overtreding van verbodsbepalingen een ontheffing noodzakelijk. Een aanvraag wordt beoordeeld middels de **lichte toets**:

- De gunstige staat van instandhouding van de soort dient gewaarborgd te blijven. Om schade te voorkomen worden mitigerende maatregelen voorgeschreven.

tabel 3. Streng beschermde soorten

Bij schade aan soorten uit tabel 3 is altijd een ontheffing op de Ffw nodig. In dit geval is de **uitgebreide toets** van toepassing:

- De gunstige staat van instandhouding van de soort dient gewaarborgd te blijven;
- Er is geen minder schadelijk alternatief voor de voorgenomen activiteit;
- De activiteit voldoet aan een volgend belang:
 - *Bijlage 1 soorten*: Ontheffing wordt aangevraagd op grond van een belang uit het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (bijv. ruimtelijke inrichting of ontwikkeling).
 - *Bijlage IV soorten Habitatrichtlijn*: Ontheffing wordt aangevraagd op grond van een belang uit de Habitatrichtlijn:
 - Bescherming van flora en fauna.

-
- Volksgezondheid of openbare veiligheid.
 - Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.
 - In geval van activiteiten die te karakteriseren zijn als *ruimtelijke inrichting of ontwikkeling* dient 'zorgvuldig handelen' in acht te worden genomen. Hiertoe dient de aanvrager actief op te treden om alle mogelijke schade aan de soort te voorkomen.

Vogels

Bij bescherming van vogelnesten wordt onderscheid gemaakt tussen nesten die jaarrond zijn beschermd en nesten die alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd.

Bescherming vogelnesten tijdens broedseizoen

Tijdens het broedseizoen vallen alle bewoonde vogelnesten binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Ffw onder de definitie 'nest', en zijn beschermd. Een nest is de woonplaats die vogels vervaardigen om de eieren uit te broeden en de jongen te verzorgen. Het verstoren van broedende vogels en hun nesten tijdens de broedtijd is verboden.

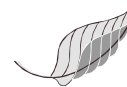
Bescherming vogelnesten buiten broedseizoen

Een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. Deze soorten zijn met ingang van september 2009 opgenomen op de *aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten* (Dienst Regelingen 2009). De soorten van deze lijst zijn opgenomen in Tabel 8. De nesten van deze soorten zijn, voor zover niet permanent verlaten, jaarrond beschermd. Bij jaarrond beschermde nesten worden de volgende categorieën onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Als aanvulling op de aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten is een aantal vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. Deze soorten vallen onder categorie 5 (zie ook Tabel 9):

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Deze categorie 5-soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Tabel 8: Lijst jaarrond beschermde vogelnesten.

SOORT	KOLONIE- BROEDER	AANWEZIG IN BEBOUWDE OMGEVING	AANWEZIG IN NATUURGEBIED	CATEGORIE VASTE NESTEN
Boomvalk	nee	nee	ja	4
Buizerd	nee	nee	ja	4
Gierzwaluw	nee	ja	nee	2
Grote gele kwikstaart	nee	nee	ja	3
Havik	nee	nee	ja	4
Huismus	ja	ja	nee	2
Kerkuil	nee	ja	nee	3
Oehoe	nee	nee	ja	3
Ooievaar	nee	ja	nee	3
Ransuil	nee	nee	ja	4
Roek	ja	ja	nee	2
Slechtvalk	nee	ja	ja	3
Sperwer	nee	nee	ja	4
Steenuil	nee	ja	nee	1
Wespendief	nee	nee	ja	4
Zwarte wouw	nee	nee	ja	4

Tabel 9: Vogelsoorten van categorie 5: voor deze soorten is inventarisatie wenselijk.

Blauwe reiger	Grauwe vliegenvanger	Raaf
Boerenzwaluw	Groene specht	Ruigpootuil
Bonte vliegenvanger	Grote bonte specht	Spreeuw
Boomklever	Hop	Tapuit
Boomkruiper	Huiszwaluw	Torenvalk
Bosuil	IJsvogel	Zeearend
Brilduiker	Kleine bonte specht	Zwarte kraai
Draaihals	Kleine vliegenvanger	Zwarte mees
Eidereend	Koolmees	Zwarte roodstaart
Ekster	Kortsnavelboomkruiper	Zwarte specht
Gekraagde roodstaart	Oeverzwaluw	
Glanskop	Pimpelmees	

Omgevingscheck

Als een jaarrond beschermd nest zal verdwijnen door een ingreep is altijd een omgevingscheck nodig. Een deskundige moet dan vaststellen of er voldoende gelegenheid is voor de soort om zelfstandig een vervangend nest te vinden in de omgeving. Als dat niet het geval is, dient voor zover mogelijk een alternatief nest te worden aangeboden. Is dat ook niet mogelijk, dan moet ontheffing worden aangevraagd. Houd er in dat geval rekening mee dat ontheffing alleen mogelijk is met een wettelijk belang uit de Vogelrichtlijn, te weten:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

Op basis van de belangen 'dwingende redenen van groot openbaar belang' en 'uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen' kan met ingang van september 2009 geen ontheffing meer worden aangevraagd.

ALGEMENE ZORGPLICHT

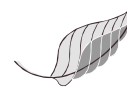
In de Ffw is een zorgplicht opgenomen:

- *artikel 2, lid 1*: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
- *artikel 2, lid 2*: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken).
- *artikel 10*: Indien wordt gehandeld overeenkomstig de zorgplicht, dan is van opzettelijk verontrusten van beschermde soorten (zoals bepaald in artikel 10) geen sprake. Een ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 10 is dan niet aan de orde. Vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 10 voor streng beschermde soorten (tabel 3) is voor bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen wettelijk gezien niet mogelijk. Het opzettelijk verontrusten van soorten ten behoeve van bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen en inrichtingen is dus niet toegestaan.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dienen dieren en planten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te worden verplaatst, teneinde schade aan deze soorten zo veel mogelijk te voorkomen.

VANGEN EN VERPLAATSEN VAN SOORTEN

Als u voor het uitvoeren van uw mitigerende maatregelen dieren moet vangen en verplaatsen is dat geen overtreding van de artikelen 9 en 13 van de Ffw. U heeft daarvoor geen ontheffing nodig. Het is namelijk niet uw bedoeling de dieren (definitief) aan de natuur te onttrekken. Het is toegestaan om soorten te verplaatsen uit de directe gevarezone naar een vergelijkbare habitat in de directe omgeving. Voorwaarde is dat u de soorten in één keer verplaatst, zonder onnodig oponthoud. Dit geldt voor alle

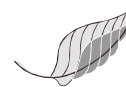

beschermde planten en dieren, maar uitdrukkelijk niet voor vleermuizen, muizen en vogels i.v.m. de stressgevoeligheid van deze dieren. Voor het tijdelijk ergens anders onderbrengen van planten of dieren heeft u wel ontheffing nodig, omdat de soorten dan niet direct worden vrijgelaten in de omgeving.

ZORGVULDIG HANDELEN

In gedragscodes en in ontheffingaanvragen in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling waarbij het gaat om soorten van tabel 3, dient *zorgvuldig gehandeld* te worden. Zorgvuldig handelen gaat verder dan de hiervoor genoemde *algemene zorgplicht*, die een algemeen beschaafd en fatsoenlijk handelen inhoudt. Zorgvuldig handelen houdt in dat er geen wezenlijke invloed is op beschermde soorten en dat schade zoveel mogelijk wordt voorkomen. Hiertoe dient de aanvrager actief te handelen. Activiteiten die te bestempelen zijn als zorgvuldig handelen zijn mitigerende en compenserende maatregelen.

Tabel 1: Algemene soorten					
Zoogdieren		tweekleurige bosspitsmuis	Sorex coronatus	Slakken	
aardmuis	Microtus agrestis	veldmuis	Microtus arvalis	wijngaardslak	Helix pomatia
bosmuis	Apodemus sylvaticus	vos	Vulpes vulpes	Vaatplanten	
dwergmuis	Micromys minutus	wezel	Mustela nivalis	aardaker	Lathyrus tuberosus
bunzing	Mustela putorius	woelrat	Arvicola terrestris	akkerklokje	Campanula rapunculoides
dwerfspitsmuis	Sorex minutus	Reptielen en amfibieën		brede wespenorchis	Epipactis helleborine
egel	Sorex araneus	bruine kikker	Rana temporaria	breed klokje	Campanula latifolia
gewone bosspitsmuis	Erinaceus europeus	gewone pad	Rana esculenta	dotterbloem*	Caltha palustris
haas	Sorex araneus	middelste groene kikker	Triturus vulgaris	gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum
hermelijn	Lepus europeus	kleine watersalamander	Rana ridibunda	grasklokje	Campanula rotundifolia
huisspitsmuis	Mustela erminea	Mieren		grote kaardenbol	Dipsacus fullonum
konijn	Crocodyra russula	behaarde rode bosmier	Formica rufa	kleine maagdenpalm	Vinca minor
mol	Oryctolagus cuniculus	kale rode bosmier	Formica polyctena	knikkende vogelmelk	Ornithogalum nutans
ondergrondse woelmuis	Pitymys subterraneus	stronkmier	Formica truncorum	koningsvaren	Osmunda regalis
ree	Capreolus capreolus	zwartrugbosmier	Formica pratensis	slanke sleutelbloem	Primula elatior
rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus			zwanebloem	Butomus umbellatus
					*m.u.v. spindotterbloem
Tabel 2: Overige soorten					
Zoogdieren		dennenorchis	Goodyera repens	rood bosvogeltje	Cephalanthera rubra
damhert	Dama dama	duitse gentiaan	Gentianella germanica	ruig klokje	Campanula trachelium
edelhert	Cervus elaphus	franjetiaan	Gentiana ciliata	schubvaren	Ceterach officinarum
eechoorn	Sciurus vulgaris	geelgroene wespenorchis	Epipactis muelleri	slanke gentiaan	Gentiana amarella
grijze zeehond	Halichoerus grypus	gele helmblom	Pseudofumaria lutea	soldaatje	Orchis militaris
grote bosmuis	Apodemus flavicollis	gevekte orchis	Dactylorhiza maculata	spaanse ruiter	Cirsium dissectum
steenmarter	Martes foina	groene nachtorchis	Coeloglossum viride	steenruiter	Dianthus deltoides
Wild zwijn	Sus scrofa	groensteel	Asplenium viride	steenbreekvaren	Osmunda trichomanes
Reptielen en amfibieën		grote keverorchis	Listera ovata	stengellose sleutelbloem	Menyanthes trifoliata
alpenwatersalamander	Triturus alpestris	grote muggenorchis	Gymnadenia conopsea	stengelomvattend havikskruid	Hieracium amplexicaule
levendbarende hagedis	Lacerta vivipara	gulden sleutelbloem	Primula veris	stijf hardgras	Catapodium rigidum
Dagvlinders		harlekijn	Orchis morio	tongvaren	Asplenium scolopendrium
moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia	herfstschröeforchis	Spiranthes spiralis	valkruid	Aspluga montana
vals heideblauwtje	Lycæides idas	hondskruid	Anacamptis pyramidalis	veenmosorchis	Hammarbya paludosa
Vissen		honingorchis	Herminium monorchis	veldgentiaan	Gentiana campestris
kleine modderkruiper	Noemacheilus barbatulus	jeneverbes	Juniperus communis	veldsallie	Salvia pratensis
meerval	Cobitis taenia	klein glaskruid	Parietaria judaica	vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata
rieverdonderpad	Silurus glanis	kleine keverorchis	Listera cordata	vliegenorchis	Ophrys insectifera
Vaatplanten		kleine zonnedaauw	Rosera intermedia	vogelnestje	Neottia nidus-avis
aangebrande orchis	Orchis ustulata	klokjesgentiaan	Gentiana pneumonanthe	voorjaarsadonis	Adonis vernalis
aapjesorchis	Orchis simia	kluisenklokje	Campanula glomerata	Orchis coriophora	Orchis coriophora
beenbreek	Narthecium ossifragum	koraalwortel	Corallorhiza trifida	waterriekblad	Menyanthes trifoliata
bergklokje	Campanula rhomboidalis	kruisbladgentiaan	Gentiana cruciata	weideklokje	Campanula patula
bergnachtorchis	Platanthera chlorantha	lange ereprijs	Veronica longifolia	welriekende nachtorchis	Platanthera bifida
bijenorchis	Ophrys apifera	lange zonnedaauw	Drosera anglica	wilde gagele	Myrica gale
blaasvaren	Cystopteris fragilis	mannetjesorchis	Orchis mascula	wilde herfsttijloos	Colchicum autumnale
blauwe zeedistel	Eryngium maritimum	maretak	Viscum album	wilde kievitsbloem	Fritillaria meleagris
bleek bosvogeltje	Cephalanthera damasonium	moeraswespenorchis	Epipactis palustris	wilde marjolein	Origanum vulgare
bokkenorchis	Himantoglossum hircinum	muurbloem	Erysimum cheiri	wit bosvogeltje	Cephalanthera longifolia
brede orchis	Dactylorhiza majalis	parnassia	Parnassia palustris	witte muggenorchis	Pseudorchis albidia
bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	pijlscheefklok	Arabis hirsuta sagittata	zinkvooltje	Viola lutea calaminaria
dasloek	Allium ursinum	poppenorchis	Aceras anthropophorum	zomerlokje	Leucoum aestivum
		prachtlokje	Campanula persicifolia	zwartsteel	Asplenium adiantum-nigrum
		purperorchis	Orchis purpurea	Kevers	
		rapunzelklokje	Campanula rapunculoides	vliegend hert	Lucanus cervus
		rechte driehoeksvaren	Gymnocarpium robertianum	Kreeftachtigen	
		rietorchis	Dactylorhiza majalis	rivierkreeft	Astacus astacus
		ronde zonnedaauw	praetermissa		
			Drosera rotundifolia		
Tabel 3: Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB					
Bijlage 1 AMvB		woudparelmoervlinder	Melitaea diamina	heikkikker	Rana arvalis
Zoogdieren		zilvervlek	Clossiana euphrosyne	kamsalamander	Triturus cristatus
das	Meles meles	Vaatplanten		knoflookpad	Pelobates fuscus
boomarter	Martes martes	groot zeegras	Zostera marina	muurhagedis	Podarcis muralis
eikelmuis	Elomys quercinus	Bijlage IV HR		poelkikker	Rana lessonae
gewone zeehond	Phoca vitulina	Zoogdieren		rugschreeppad	Bufo calamita
veldspitsmuis	Crocodyra leucodon	baardveermuis	Myotis mystacinus	vroedmeesterpad	Alytes obstetricans
waterspitsmuis	Neomys fodiens	bechstein's vleermuis	Myotis bechsteinii	zandhagedis	Lacerta agilis
Reptielen en amfibieën		bever	Castor fiber	Dagvlinders	
adder	Vipera berus	bosvleermuis	Nyctalus leisleri	donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous
hazelworm	Anguis fragilis	brandt's vleermuis	Myotis brandtii	grote vuurvinder	Lycanotus dispar
ring slang	Natrix natrix	bruinvis	Phocoena phocoena	pimpernelblauwtje	Maculinea teelus
vinpootsalamander	Triturus helveticus	euraziatische lynx	Lynx lynx	tijmblauwtje	Maculinea arion
vuursalamander	Salamandra salamandra	franjestaart	Myotis nattereri	zilverstreephoelbeestje	Coenonympha hero
Vissen		gewone dollijn	Delphinus delphis	Libellen	
beekprik	Lampetra planeri	gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	bronslibel	Oxygastra curtisii
bittervoorn	Rhodeus cericeus	gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus	gaffellibel	Ophiogomphus cecilia
elrits	Phoxinus phoxinus	grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus	gevekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis
gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	grote hoefijzermuis	Rhinolophus ferrumequinum	groene glazenmaker	Aeshna viridis
grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	hamster	Cricetus cricetus	noorde winterjuffer	Sympecma paedisca
rieverprik	Lampetra fluviatilis	hazelmuis	Muscardinus avellanarius	oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons
Dagvlinders		ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus	rieverrombout	Stylurus flavipes
bruin dikkopje	Erynnis tages	kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis
dwergbauwtje	Cupido minimus	kleine hoefijzermuis	Rhinolophus hipposideros	Vissen	
dwergdikkopje	Thymelicus acteon	laetvlieger	Eptesicus serotinus	houting	Conegonus oxyrrhynchus
groot geaderd witje	Aporia crataegi	meervleermuis	Myotis dasycneme	steur	Acipenser sturio
grote lysvogelvlinder	Limenitis populi	mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Vaatplanten	
heideblauwtje	Plebejus argus	nathusius' dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	drijvende waterweegbree	Luronium natans
lepepage	Strymonidia w-album	otter	Microtus oeconomus	groenknororchis	Liparis loeselii
kalkgraslanddikkopje	Spiolba sertorius	rosse vleermuis	Nyctalus noctula	kruipend moerascherm	Apium repens
keizersmantel	Argynnis paphia	tumelaar	Tursiops truncatus	zomerschröeforchis	Spiranthes aestivalis
klaverblauwtje	Cyaniris semilaris	tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus	Kevers	
purperstreepparelmoervlinder	Brenthis ino	vale vleermuis	Myotis myotis	brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus
grote vuurvinder	Palaeochrysopehanus	wilde kat	Myotis daubentonii	gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus
hippotoe	Nymphalis antiopa	witflankdollijn	Felis silvestris	heldenbok	Cerambyx cerdo
rouwmantel	Coenonympha arcania	witsnuitdollijn	Lagenorhynchus acutus	juchtheerkever	Osmoxera eremita
tweekleurig hooibeestje	Coenonympha aquilonis	Reptielen en amfibieën	Lagenorhynchus albirostris	Tweekleppigen	
veenbesparelmoervlinder	Bolonia aquilonis	geelbuikvuurpad	Hyla arborea	bataafse stroommossel	Unio crassus
veenhoelbeestje	Coenonympha tullia	gladde slang	Bombina variegata		
veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia		Coronella austriacus		

BIJLAGE 2 INLEIDING IN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbw):

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden)
- Beschermd Natuurmonumenten
- Wetlands

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen, te voorkomen, mogen activiteiten die de kwaliteit van de gebieden kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet plaatsvinden zonder vergunning. Om die reden dient voor ingrepen in of nabij Natura 2000-gebieden door middel van een zogenaamde oriëntatiefase vastgesteld te worden of er een vergunningplicht bestaat en zo ja, welke toetsing moet worden uitgevoerd. De hoofdvraag tijdens de oriëntatiefase is of er een kans op een significant negatief effect bestaat. Een effect is significant als de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Op deze vraag zijn drie antwoorden mogelijk:

1. Er is zeker geen negatief effect. Dit betekent dat er geen vergunning op grond van de Nbw nodig is.
2. Er is wel een mogelijk negatief effect, maar dit is zeker geen significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat het effect zeker niet significant is, volstaat daarvoor de zogenaamde *verslechterings- en verstoringstoets*.
3. Er is een kans op een significant negatief effect. Dit betekent dat vergunningverlening aan de orde is. Omdat er een kans op een significant negatief effect bestaat, is een *passende beoordeling* vereist.

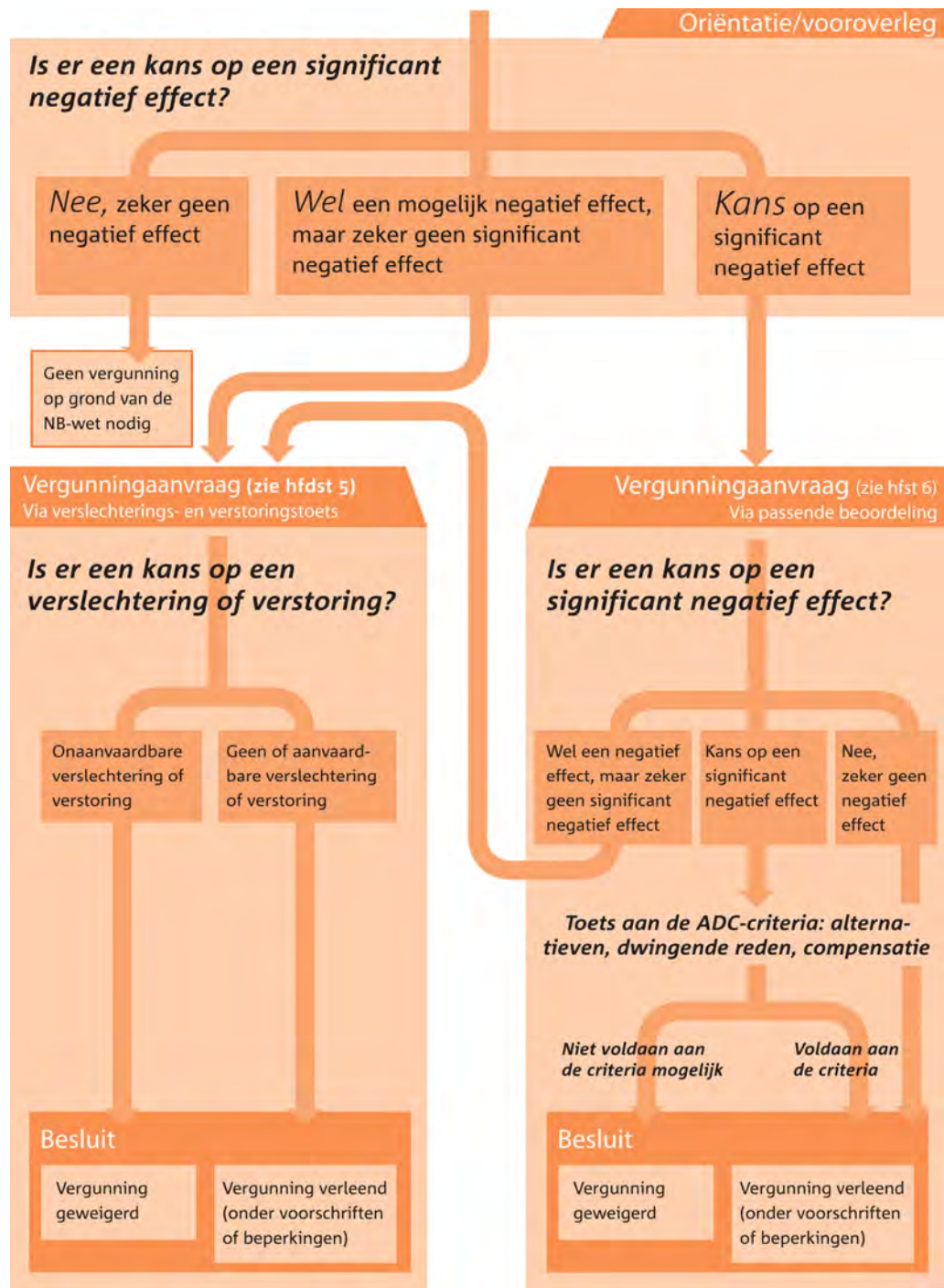
Vergunningaanvraag via verslechterings- en verstoringstoets

Bij deze toets wordt nagegaan of een ingreep een kans met zich meebrengt op verslechtering van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten, dan wel dat deze een verstorend effect hebben op soorten. Bij de aanvraag brengt de initiatiefnemer gedetailleerd in kaart wat de effecten kunnen zijn van de activiteit op de natuurwaarde in het gebied en welke verzachtende maatregelen hij van plan is te nemen. Het bevoegd gezag geeft een vergunning af als de verslechtering of verstoring in het licht van de instandhoudingsdoelen aanvaardbaar is.

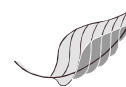
Vergunningaanvraag via passende beoordeling

Een passende beoordeling vindt plaats als er mogelijk significante effecten optreden door de ingreep of activiteit. Die aanvraag is ook nodig als het project misschien zelf niet, maar wel in combinatie met andere projecten, handelingen of plannen een negatief effect heeft op het gebied (zogenaamde cumulatieve effecten).

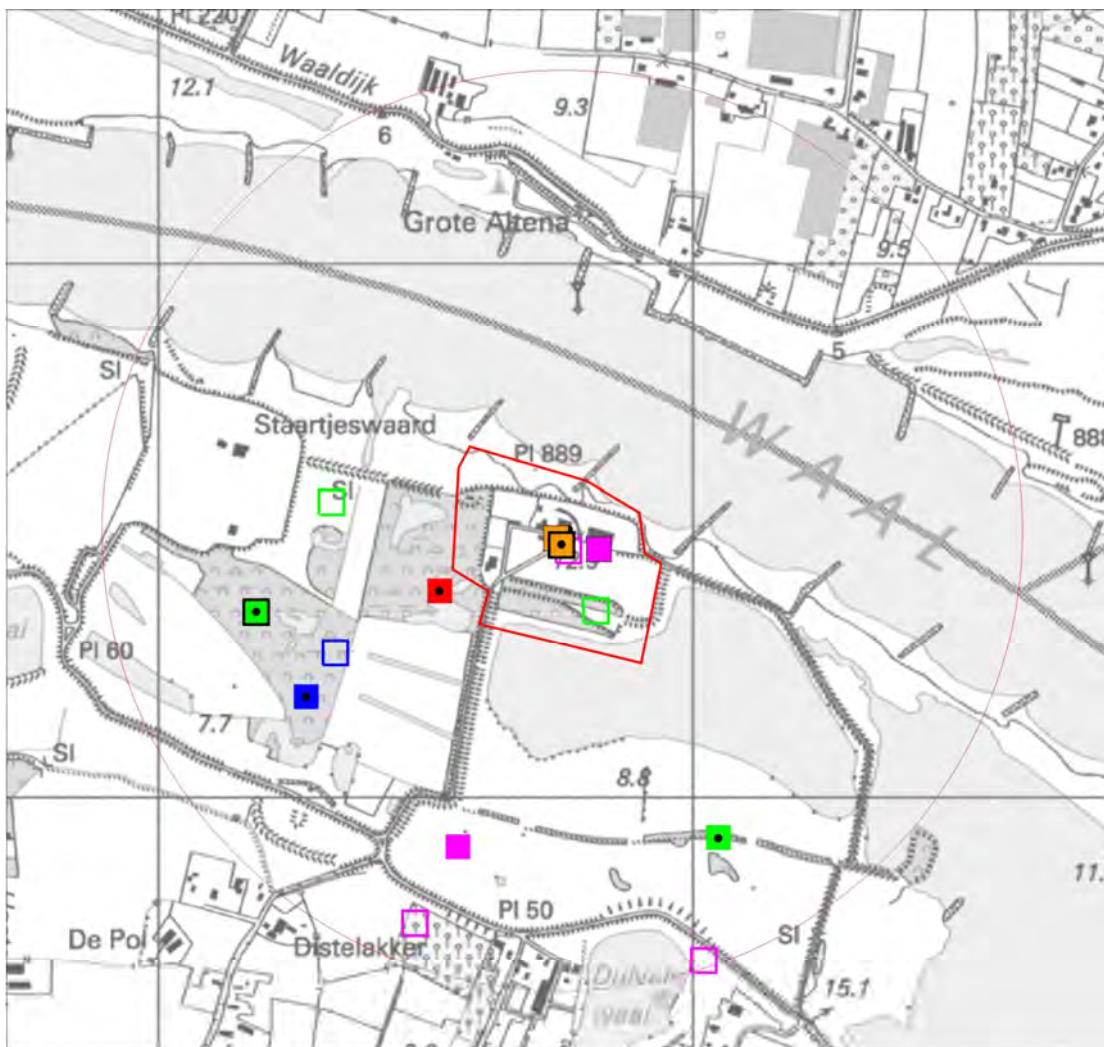
Een effect is significant als de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast. Deze instandhoudingsdoelen zijn terug te vinden in de aanwijzingsbesluiten. Het bevoegd gezag zal alleen een vergunning verlenen als met zekerheid vast is komen staan dat er geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van het gebied zal optreden. De initiatiefnemer zal dus zelf moeten bewijzen dat de voorgenomen activiteit geen nadelige gevolgen zal hebben. In uitzonderlijke gevallen kan er bij het optreden van een aantasting toch een vergunning worden verleend. Het gaat dan om activiteiten die wegens dwingende redenen van groot openbaar belang moeten doorgaan en waarvoor geen alternatieven zijn. Compenserende maatregelen zijn dan verplicht.

bron: Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998, Ministerie van LNV, 2005

BIJLAGE 3 VERSPREIDINGSKAARTEN BROEDVOGELS

Territoria broedvogelsoorten met jaarrond beschermd nest (Ffw-categorie 1t/m4)

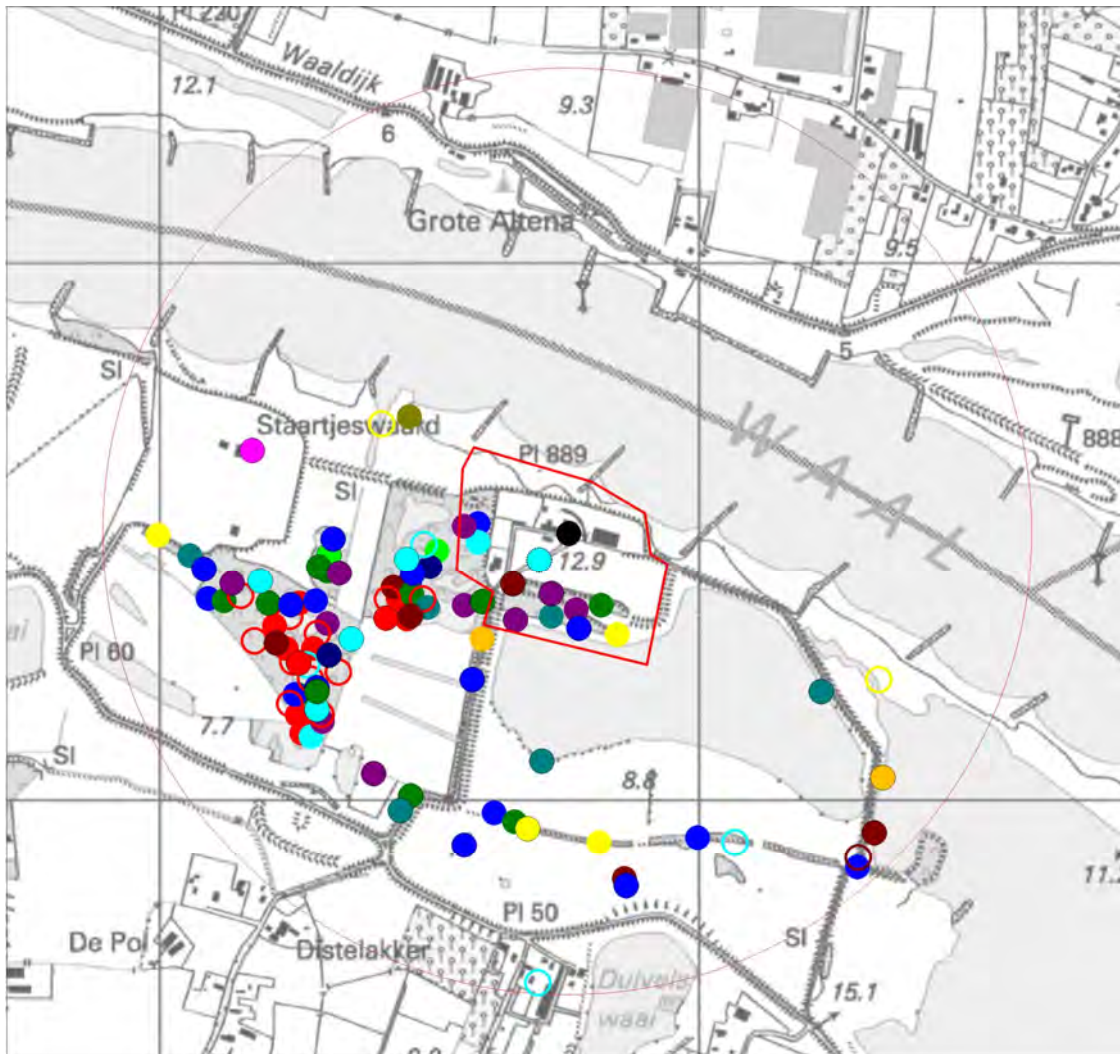
De symbolen met een zwarte stip in het midden geven daadwerkelijke nestlocaties weer, de symbolen zonder zwarte stip in het midden geven de ligging van een territorium weer. In de laatste gevallen zijn de nesten niet gevonden.

2000	2004	2007	2009
Buizerd (2)	Boomvalk (1)	Steenuil (1)	Buizerd (1)
Sperwer (1)	Buizerd (1)	Kerkuil (1)	Kerkuil (1)
Steenuil (3)	Sperwer (1)		
	Steenuil (2)		

Gegevens uit 2000, 2004 en 2009 zijn afkomstig van provincie Gelderland.

Van de provinciale broedvogelgegevens zijn alleen de gegevens gebruikt die binnen de rode cirkel liggen.

Gegevens uit 2007 zijn verzameld door Natuurbalans. In 2007 is alleen binnen het projectgebied geïnventariseerd.

Territoria broedvogelsoorten Ffw-categorie 5

2000

- Blauwe Reiger (11)
- Grauwe Vliegenvanger (4)
- Groene Specht (1)
- Oeverzwaluw (2)

2004

- Blauwe Reiger (9)
- Boomklever (1)
- Boomkruiper (8)
- Ekster (3)
- Gekraagde Roodstaart (1)
- Grauwe Vliegenvanger (3)

- Groene Specht (2)
- Grote Bonte Specht (6)
- Kleine Bonte Specht (1)
- Matkop (5)
- Oeverzwaluw (1)
- Zwarte Kraai (3)
- Torenavalk (1)

2007

- Grauwe Vliegenvanger (1)
- Groene Specht (1)
- Matkop (1)

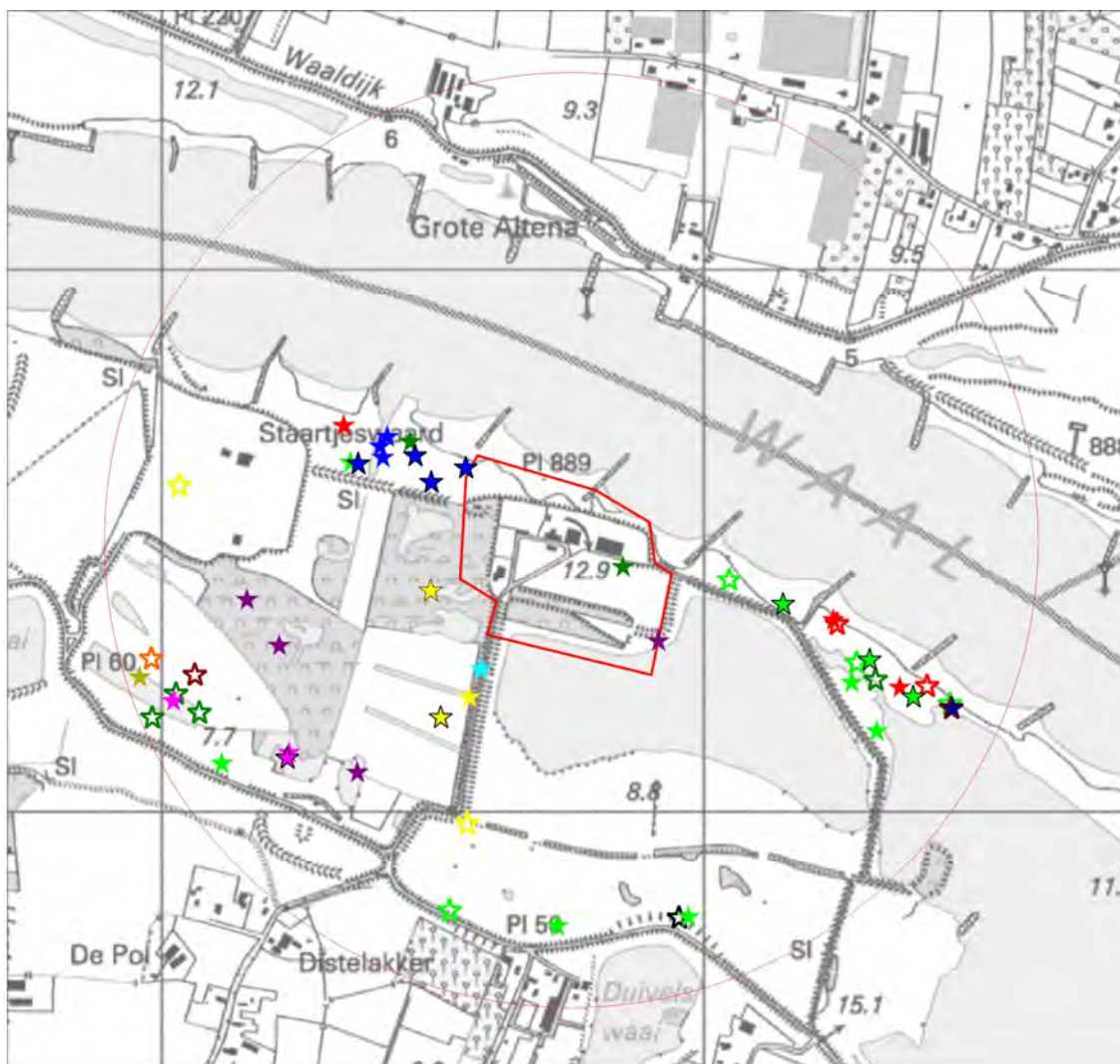
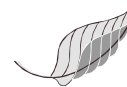
2009

- Blauwe Reiger (6)
- Boomklever (1)
- Boomkruiper (5)
- Ekster (1)
- Gekraagde Roodstaart (3)
- Grauwe Vliegenvanger (1)
- Groene Specht (6)
- Grote Bonte Specht (1)
- Kleine Bonte Specht (1)
- Matkop (1)
- Zwarte Kraai (1)
- Zwarte Roodstaart (1)

Gegevens uit 2000, 2004 en 2009 zijn afkomstig van provincie Gelderland.

Van de provinciale broedvogelgegevens zijn alleen de gegevens gebruikt die binnen de rode cirkel liggen.

Gegevens uit 2007 zijn verzameld door Natuurbalans. In 2007 is alleen binnen het projectgebied geïnventariseerd.

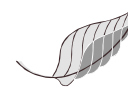

Territoria broedvogelsoorten overige Rode Lijstsoorten

In deze kaart is de verspreiding weergegeven van territoria van Rode Lijstsoorten die niet al in categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten' zijn opgenomen.

2000	2004	2007	2009
★ Gele Kwikstaart (2)	★ Gele Kwikstaart (3)	★ Koekoek (1)	★ Graspieper (3)
★ Graspieper (4)	★ Graspieper (6)		★ Kneu (4)
★ Grutto (1)	★ Kneu (3)		★ Koekoek (1)
★ Koekoek (2)	★ Koekoek (1)		★ Slobeend (1)
★ Patrijs (1)	★ Nachtegaal (1)		
★ Slobeend (4)	★ Patrijs (2)		
★ Tureluur (2)	★ Slobeend (2)		
	★ Tureluur (1)		
	★ Visdief (1)		
	★ Zomertortel (4)		

Gegevens uit 2000, 2004 en 2009 zijn afkomstig van provincie Gelderland. Van de provinciale broedvogelgegevens zijn alleen de gegevens gebruikt die binnen de rode cirkel liggen. Gegevens uit 2007 zijn verzameld door Natuurbalans. In 2007 is alleen binnen het projectgebied geïnventariseerd.

BIJLAGE 4 INVENTARISATIEMETHODEN BROEDVOGELS

Inventarisatiemethoden broedvogelonderzoeken in 2004, 2007 en 2009.

1: kwantitatief gekarteerd; 0: niet gekarteerd.

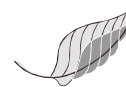
Bronnen: 2004 provincie Gelderland; 2007 Natuurbalans; 2009 SOVON i.o. provincie Gelderland.

soort	2004	2007	2009
Dodaars	1	1	1
Fuut	1	1	1
Roodhalsfuut	1	1	1
Geoorde Fuut	1	1	1
Aalscholver	1	1	1
Roerdomp	1	1	1
Woudaapje	1	1	1
Kwak	1	1	1
Kleine Zilverreiger	0	1	1
Blauwe reiger	1	1	1
Purperreiger	1	1	1
Ooievaar	1	1	1
Lepelaar	1	1	1
Knobbelzwaan	1	1	1
Zwarte Zwaan	1	0	0
Kolgans	1	1	1
Grauwe Gans	1	1	1
Tamme Gans	1	0	0
Indische Gans	1	1	1
Canadese Gans	1	1	1
Brandgans	1	1	1
Nijlgans	1	1	1
Casarca	1	1	1
Bergeend	1	1	1
Mandarijneend	1	1	1
Smient	1	1	1
Krakeend	1	1	1
Wintertaling	1	1	1
Wilde Eend	1	0	0
Pijlstaart	1	1	1
Zomertaling	1	1	1
Slobeend	1	1	1
Krooneend	1	1	1
Tafeleend	1	1	1
Witoogeend	1	1	1
Kuifeend	1	1	1
Eidereend	1	1	1
Brilduiker	1	1	1
Nonnetje	1	1	1
Middelste Zaagbek	1	1	1
Wespendief	1	1	1
Zwarte Wouw	1	1	1
Rode Wouw	1	1	1
Bruine Kiekendief	1	1	1
Blauwe Kiekendief	1	1	1

soort	2004	2007	2009
Grauwe Kiekendief	1	1	1
Havik	1	1	1
Sperwer	1	1	1
Buizerd	1	1	1
Torenvalk	1	1	1
Boomvalk	1	1	1
Slechtvalk	1	1	1
Korhoen	1	1	1
Patrijs	1	1	1
Kwartel	1	1	1
Waterral	1	1	1
Porseleinhoen	1	1	1
Klein Waterhoen	1	1	1
Kleinst Waterhoen	1	1	1
Kwartelkoning	1	1	1
Waterhoen	1	0	0
Meerkoet	1	0	0
Kraanvogel	1	1	1
Scholekster	1	1	1
Steltkluut	1	1	1
Kluut	1	1	1
Kleine Plevier	1	1	1
Bontbekplevier	1	1	1
Strandplevier	1	1	1
Kievit	1	1	1
Bonte Strandloper	1	1	1
Kemphaan	1	1	1
Watersnip	1	1	1
Houtsnip	1	1	1
Grutto	1	1	1
Wulp	1	1	1
Tureluur	1	1	1
Oeverloper	1	1	1
Zwartkopmeeuw	1	1	1
Dwergmeeuw	1	1	1
Kokmeeuw	1	1	1
Stormmeeuw	1	1	1
Kleine Mantelmeeuw	1	1	1
Zilvermeeuw	1	1	1
Geelpootmeeuw	0	1	1
Grote mantelmeeuw	1	1	1
Grote stern	0	1	1
Visdief	1	1	1
Noordse Stern	0	1	1
Dwergstern	1	1	1

soort	2004	2007	2009
Witwangstern	1	1	1
Zwarte Stern	1	1	1
Holenduif	1	0	0
Turkse Tortel	1	1	1
Zomertortel	1	1	1
Halsbandparkiet	1	1	1
Koekoek	1	0	0
Kerkuil	1	1	1
Steenuil	1	1	1
Bosuil	1	1	1
Ransuil	1	1	1
Velduil	1	1	1
Ruigpootuil	1	1	1
Nachtzwaluw	1	1	1
Gierzwaluw	1	1	1
IJsvogel	1	1	1
Draaihals	1	1	1
Groene Specht	1	1	1
Zwarte Specht	1	1	1
Grote Bonte Specht	1	0	0
Middelste Bonte Specht	1	1	1
Kleine Bonte Specht	1	1	1
Kuifleeuwerik	1	1	1
Boomleeuwerik	1	1	1
Veldleeuwerik	1	1	1
Oeverzwaluw	1	1	1
Boerenzwaluw	1	1	1
Huiszwaluw	1	1	1
Duinpieper	1	1	1
Boompieper	1	1	1
Graspieper	1	1	1
Gele Kwikstaart	1	1	1
Engelse Gele Kwikstaart	1	1	1
Grote Gele Kwikstaart	1	1	1
Rouwkwikstaart	1	1	1
Nachtegaal	1	1	1
Blauwborst	1	1	1
Zwarte Roodstaart	1	1	1
Gekraagde Roodstaart	1	1	1
Paapje	1	1	1
Roodborsttapuit	1	1	1
Tapuit	1	1	1
Beflijster	1	1	1
Kramsvogel	1	1	1
Zanglijster	1	0	0
Grote Lijster	1	1	1
Cettis Zanger	1	1	1
Sprinkhaanzanger	1	1	1
Krekelzanger	1	1	1
Snor	1	1	1
Rietzanger	1	1	1
Bosrietzanger	1	0	0

soort	2004	2007	2009
Kleine Karekiet	1	0	0
Grote Karekiet	1	1	1
Spotvogel	1	0	0
Braamsluiper	1	1	1
Grasmus	1	1	1
Tuinfluit	1	0	0
Zwartkop	1	0	0
Bergfluit	1	1	1
Fluit	1	1	1
Tjiftjaf	1	0	0
Fitis	1	0	0
Vuurgoudhaantje	1	1	1
Grauwe Vliegenvanger	1	0	0
Kleine Vliegenvanger	1	1	1
Bonte Vliegenvanger	1	1	1
Baardmannetje	1	1	1
Staartmees	1	0	0
Glanskop	1	1	1
Matkop	1	0	0
Kuifmees	1	0	0
Zwarte Mees	1	0	0
Boomklever	1	1	1
Taigaboomkruiper	1	1	1
Buidelmees	1	1	1
Wielewaal	1	1	1
Grauwe Klauwier	1	1	1
Klapekster	1	1	1
Roodkopklauwier	1	0	0
Ekster	1	0	0
Kauw	1	0	0
Roek	1	1	1
Zwarte Kraai	1	0	0
Bonte Kraai	0	1	1
Raaf	1	1	1
Keep	1	1	1
Europese Kanarie	1	1	1
Groenling	1	1	1
Putter	1	1	1
Sijs	1	1	1
Kneu	1	1	1
Barmsijs	1	1	1
Kruisbek	1	1	1
Grote Kruisbek	1	1	1
Roodmus	1	1	1
Goudvink	1	1	1
Appelvink	1	1	1
Geelgors	1	1	1
Ortolaan	1	1	1
Rietgors	1	0	0
Grauwe Gors	1	1	1

BIJLAGE 5 PROTOKOL BROEDVOGELS

Dit protocol heeft betrekking op potentieel geschikte broedlocaties en is bedoeld om schade aan broedvogels te voorkomen.

Werkzaamheden uitvoeren buiten broedseizoen

Gedurende het broedseizoen vallen alle bewoonde nesten onder de reikwijdte van artikel 11 van de Ffw en zijn beschermd. Ontheffingen voor versturende werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden slechts bij hoge uitzondering verleend. Veelal is er het alternatief om werkzaamheden uit te stellen tot na de broedperiode van aanwezige soorten. **Het komt er op neer dat versturende werkzaamheden, zoals kappen en snoeien van bomen en struweel, plaats dienen te vinden buiten het broedseizoen van aanwezige soorten.** Op die manier worden geen verbodsbepalingen overtreden en is er geen ontheffing nodig.

Het broedseizoen loopt voor de meeste soorten van half maart tot half juli. In het kader van de Flora- en faunawet wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen. Van belang is of een broedgeval door de werkzaamheden wordt verstoord, ongeacht de datum.

Ten aanzien van broedvogels gelden voor de planning van versturende werkzaamheden de volgende voorwaarden:

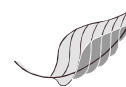
- Normaliter worden versturende werkzaamheden uitgevoerd ná 15 juli en vóór 15 maart.
- Op plaatsen waar broedactiviteiten van laatbroedende vogels (zoals kwartelkoning) worden vermoed, worden versturende werkzaamheden uitgesteld tot na 15 augustus.

Alternatief: ingreeplocatie ongeschikt maken voor broedvogels

Indien voorkomen wordt dat bewoonde nesten verstoord of vernield worden, kunnen werkzaamheden ook worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen. Daartoe dient de ingreeplocatie voorafgaand aan het broedseizoen (dus vóór 15 maart) onaantrekkelijk te worden gemaakt als broedlocatie, zodat voorkomen wordt dat vogels er gaan nestelen. Voorbeelden van werkzaamheden waarmee de ingreeplocatie vóór aanvang van het broedseizoen onaantrekkelijk wordt gemaakt voor broedvogels, zijn:

- Kappen van bomen, snoeien van struweel, frezen van stobben, versnipperen van takken;
- Verwijderen van de teelaardelaag, zodat de situatie ongeschikt wordt voor bijvoorbeeld weidevogels;
- Kort maaien van riet, ruigte of grasland, waarna deze situatie in stand gehouden wordt tot aan het einde van het broedseizoen of, wanneer dit eerder is, tot aan de afronding van de werkzaamheden;
- Zwart maken van bouwland met behulp van een cultivator en deze situatie in stand houden tot aan het einde van het broedseizoen of, wanneer dit eerder is, tot aan de afronding van de werkzaamheden;
- Aanbrengen van optische verstoring op de ingreeplocatie, zoals paaltjes met gekleurd lint e.d.
- Dagelijks betreden van de ingreeplocatie.

Genoemde maatregelen dienen uitsluitend om vestiging van broedvogels te voorkomen, en dus niet voor het bestrijden van al aanwezige broedgevallen.

BIJLAGE 6 ACTIVITEITENPLAN

Behorende bij aanvraag ontheffing Flora- en faunawet

A. Adres, postcode, gemeente en provincie van de locatie(s) waar de activiteiten worden uitgevoerd

De Bunswaard
Dijk 12-18,
6641 LA Beuningen
Provincie Gelderland

B. Omschrijving activiteiten en werkzaamheden

- Herbestemming van de **steenoven** met acht appartementen;
- Herbouw van een voormalige **vormelingenloods** met daarin vier appartementen;
- Nieuwbouw van drie woningen met één verdieping (haaghuttenwoningen), op een **voormalige paardenweide** ten westen van de bestaande boerderij;
- Parkeervoorzieningen in de voormalige **veldoven**;
- In verband met de bereikbaarheid van de woningen bij hoogwater wordt in de buurt van de toegangsweg een **botenloods en een steiger** gerealiseerd. In de loods worden enkele boten gestald, die bij hoogwater kunnen worden gebruikt om de steenfabriek en de directe omgeving daarvan te ontsluiten;
- Nabij de botenloods op de binnendijk zuidzijde wordt een zogenaamd **pershuisje** gebouwd;
- Voor dit plan vindt **rivierversuiming** plaats, hetgeen een netto waterstanddaling oplevert. De locatie waar rivierversuiming plaatsvindt wordt zodanig ingericht dat deze, na realisatie van de plannen, weer een natuurfunctie krijgt.

C. Ingetekende topografische kaart

De ligging en begrenzing van het projectgebied is weergegeven in Figuur 2 en op de bijgeleverde kaart op A1 formaat.

D. Manier waarop u de activiteiten wilt uitvoeren

zie B.

E. Doel en belang van uw activiteiten

Behoud monumenten van de steenfabriek als industrieel erfgoed en aanvullende woningbouw.

F. Planning en onderbouwing van de activiteiten

11. Bestemmingsplan ingediend: november 2010;
12. Voorbereidende werkzaamheden, zandpakket verwijderen: december 2010;
13. Start metselwerk steenoven: april 2011;
14. Start kapconstructie steenoven: september 2011;
15. Inbouw woningen steenoven: vanaf 2012 (afhankelijk van snelheid verkoop woningen, onherroepelijk bestemmingsplan, bouwvergunningen);

-
16. Nieuwbouw vormelingenloods: medio 2012 (zie hiervoor opmerking verkoop, best plan, vergunningen);
 17. Nieuwbouw haaghutten: medio 2012 (idem);
 18. Herstel veldoven medio 2013 (na realisatie woningen);
 19. Terreininrichting medio 2013;
 20. Gereed eind 2013.

G. Deskundige die betrokken is bij uw activiteiten en zijn/haar kwalificaties

Bureau Natuurbalans - Limes Divergens BV heeft in 2007 en 2010 veldonderzoeken uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Bij het bureau zijn specialisten werkzaam met uitgebreide ecologische kennis op het gebied van flora, vleermuizen, overige zoogdieren, (broed)vogels, herpetofauna, vissen en insecten. Het bureau heeft jarenlange ervaring bij uitvoering van inventarisaties en het opstellen van onder meer effectrapportages.

Bij de veldinventarisaties in de Bunswaard zijn de volgende personen betrokken geweest: drs. R.P.W.H. Felix, drs. P.H. van Hoof en drs. A.A.M. de Goeij. Allen zijn zeer goed bekend met de Nederlandse flora en fauna en hebben zowel bij Bureau Natuurbalans – Limes Divergens als gedurende andere dienstverbanden talloze veldonderzoeken naar flora en fauna uitgevoerd.

De effectstudie is opgesteld door drs. R.P.W.H. Felix. De heer Felix is goed bekend met de Nederlandse natuurwetgeving en heeft jarenlange ervaring met het opstellen van effectstudies en ontheffingaanvragen Flora- en faunawet. Deze studies zijn onder meer uitgevoerd voor in opdracht van Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten en terreinbeheerders.

H. Korte termijn effecten op de beschermde soort(en) per fase/activiteit

1. Gewone grootoorvleermuis

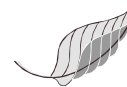
1.1 Realisatiefase

Werkzaamheden aan de steenoven kunnen negatieve effecten hebben op de functionaliteit als winterverblijf van vleermuizen, vanwege de mogelijk optredende verstoring. Bij de uitvoering van werkzaamheden dient daarom in tijd en ruimte rekening te worden gehouden met behoud van deze functionaliteit.

Omdat er slechts één overwinterende vleermuis is aangetroffen en ervan uit mag worden gegaan dat er geen nieuwe dieren meer bijkomen deze winter, volstaat het om alleen ovenkamer 16 te vrijwaren van werkzaamheden. Werkzaamheden aan andere ovenkamers kunnen doorgang vinden, mits de rust en klimaatomstandigheden in ovenkamer 16 gewaarborgd blijven. Werkzaamheden aan ovenkamer 16 kunnen weer beginnen zo gauw de verblijfplaats verlaten is (rond half maart)

Andere negatieve effecten dan de werkzaamheden aan de steenoven zijn niet te verwachten, omdat andere vaste verblijfplaatsen in het projectgebied ontbreken.

Vleermuizen gebruiken het projectgebied verder alleen als foerageergebied. Eventuele negatieve effecten op foeragerende vleermuizen kunnen worden voorkomen door de werkzaamheden alleen overdag uit te voeren en 's nachts de rust en donkerte in het gebied te waarborgen.

1.2 Gebruiksfase

Herinrichting van de 22 ovenkamers en een toekomstig gebruik als bijvoorbeeld fietsenstalling, kan lijden tot een vermindering van potentiële winterverblijfplaatsen voor vleermuizen. Maatregelen ter compensatie van het verlies aan ovenkamers zijn daarom noodzakelijk.

De functionaliteit van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen kan echter ruimschoots worden gewaarborgd en zelfs worden verbeterd door inrichting van twee omleidingskanalen als winterverblijf voor vleermuizen (Figuur 4). Beide omleidingskanalen zijn ruimtelijk en bieden rust. Omdat de steenoven niet geïsoleerd of verwarmd wordt, blijft een constant klimaat gewaarborgd. In het metselwerk worden speciaal voor vleermuizen invliegopeningen gemaakt. De inrichting van de omleidingskanalen gebeurt volgens de randvoorwaarden gesteld in Twisk & Aelberts. Omdat de huidige functionaliteit als winterverblijf beperkt is door schaarste aan verstopplaatsen, is middels eenvoudige ingrepen de functionaliteit van de steenoven als winterverblijf sterk te verbeteren.

Naast de aanpassingen aan de steenoven zelf, dienen er 's winters maatregelen getroffen te worden in de directe omgeving van de steenoven zelf. Om de functionaliteit als winterverblijf te waarborgen mogen de invliegopeningen 's nachts niet verlicht worden en dient verstoring door bewoning en verkeer te worden uitgesloten, door een zone van minimaal drie meter voor de invliegopeningen af te sluiten voor publiek.

Andere mogelijke negatieve effecten op vleermuizen in de gebruiksfase zijn niet te verwachten. De twee waargenomen soorten, gewone dwergvleermuis en laatvlieger, die het gebied gebruiken als foerageergebied, zijn algemeen en niet bedreigd en kunnen in veel uiteenlopende landschapstypen, zoals in dorpen en steden, hun voedsel vinden. De kwaliteit van het foerageergebied wordt niet negatief beïnvloed door de voorgenomen activiteit.

2. Kerkuil

2.1 Realisatiefase

Werkzaamheden in het broedseizoen van de kerkuil kunnen zorgen voor verstoring van broedende vogels en nesten. Dat is in strijd met de Ffw.

De schuur met de kerkuilenkast dient daarom ten alle tijden te worden gevrijwaard van verstoring. Rondom de schuur met uilenkast dient in de periode dat de uilen van de kast gebruikmaken (maart-september) een bufferzone van minimaal 50 meter te worden gerealiseerd, waarbinnen geen rijbewegingen van vrachtwagens en machines, geen opslag van materiaal en geen andere verstoring, veroorzaakt door realisatie van het voorgenomen project, plaatsvindt.

Mochten de Bunswaardse kerkuilen ondanks de getroffen maatregelen hun interesse in de kerkuilenkast verliezen, dan moet ervoor worden gezorgd dat ze elders op het terrein een andere geschikte broedlocatie kunnen vinden. Hiertoe dient minstens één nieuwe kerkuilenkast geplaatst te worden in een van de gebouwen binnen het projectgebied, waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Aanschaf van een kast en plaatsing op een geschikte locatie dienen te worden begeleid door een expert op het gebied van kerkuilen.

Directe schade aan andere jaarrond beschermde nesten (zie Tabel 1) ligt niet voor de hand, omdat deze niet op ingreeplocaties zijn aangetroffen.

2.2 Gebruiksfase

Mogelijke negatieve effecten van de gebruiksfase van de voorgenomen herinrichting van de Bunswaard hebben eveneens betrekking op verstoring. Indien er geen maatregelen worden genomen om de rust rondom de schuur met nestkast te waarborgen, kan dat betekenen dat de functionaliteit als broedplaats verloren gaat.

Na ingebruikname van de nieuwe woningen, moeten de kerkuilen van de Bunswaard ongestoord kunnen blijven broeden en mogen ze niet worden verstoord als gevolg van een toename van het aantal bewoners en bijkomende activiteiten in het gebied.

Verstoring kan worden voorkomen door de bewuste schuur af te sluiten voor publiek en een ontoegankelijke bufferzone van minimaal vijf meter rondom de schuur te handhaven. Dit zelfde geldt voor de nieuw te plaatsen kast.

3. Kamsalamander

3.1 Realisatiefase

Mogelijk leidt een toename van verkeersbewegingen van bouwverkeer tijdens de realisatiefase, tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders die zich op de toegangsweg bevinden. De toegangsweg loopt namelijk langs een actueel leefgebied in de vorm van een moerasbos.

Verkeersslachtoffers dienen te worden voorkomen door aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

3.2 Gebruiksfase

Ook in de gebruiksfase kunnen toegenomen verkeersbewegingen leiden tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders, die voorkomen dienen te worden middels aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

De waarde van de Bunswaard voor amfibieën kan bovendien positief worden beïnvloed door bij de inrichting van groen en tuinen diverse steen- en takkenhopen aan te leggen of juist te laten liggen. Hiermee wordt het beschikbare winterhabitat van onder meer de kamsalamanders van het aangrenzende moerasbos sterk vergroot.

1. Lange termijn effecten op de staat van instandhouding van de soort(en) per fase/activiteit

1. Gewone grootoorvleermuis

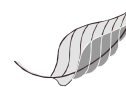
Inrichting, beheer en behoud van de omleidingskanalen van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen zijn uitstekende maatregelen om de functionaliteit van het projectgebied als winterleefgebied te waarborgen.

Als gevolg van de huidige niet-optimale condities voor overwinterende vleermuizen wordt middels de hier voorgestelde maatregelen de functionaliteit zelfs sterk verbeterd.

Mits aan de voorgestelde maatregelen wordt voldaan, zijn er geen negatieve lange termijn effecten op de staat van instandhouding te verwachten.

2. Kerkuil

Behoud van de functionaliteit van het voormalige steenfabrieksterrein als leefgebied van de kerkuil kan worden gewaarborgd door de tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase de rust rond de schuur met daarin de nestkast te waarborgen. Daarnaast dient minstens één nieuwe kerkuilenkast geplaatst te worden in een van de gebouwen binnen het projectgebied, waar geen werkzaamheden plaatsvinden.

Mits aan de voorgestelde maatregelen wordt voldaan, zijn er geen negatieve lange termijn effecten op de staat van instandhouding te verwachten.

3. Kamsalamander

Mits verkeersslachtoffers worden voorkomen middels aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en amfibieëntunnels onder de toegangsweg, dan wordt behoud van de functionaliteit van de omliggende leefgebieden van amfibieën goed gewaarborgd. Als aan deze voorgestelde maatregelen wordt voldaan, zijn er geen negatieve lange termijn effecten op de staat van instandhouding te verwachten.

J. Verantwoording van uw effectenstudie

De verspreiding van beschermde soorten binnen het projectgebied is onderzocht in 2007 en 2010. De onderzoeken zijn uitgevoerd door Natuurbalans.

De uitkomsten van de literatuurstudie en de veldinventarisaties geven een actueel en compleet beeld van de aanwezigheid van beschermde soorten op en rond het projectgebied.

Op basis van de verzamelde verspreidingsgegevens van beschermde flora en fauna is in 2010 een effectenstudie uitgevoerd. De studie is uitgevoerd door Natuurbalans.

De verspreidingsonderzoeken en effectenstudies zijn opgenomen in voorliggende en onderstaande rapportage:

Felix, R.P.W.H. 2007. Beschermde natuur fabrieksterrein Bunswaard & Perceel Burgers Beuningen. Veldonderzoek en analyse te behoeve van toetsing Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet 1998. Bureau Natuurbalans - Limes Divergens BV, Nijmegen.

K. Overheidsinstantie die toestemming heeft gegeven vanuit andere wet- en regelgeving.

Een subsidie BRIM is toegezegd voor de steenoven door Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

L. Beschrijving huidige situatie van het gebied

In de Bunswaard zijn momenteel vier woningen gelegen aan Dijk 12 tot 18, te Beuningen.

De steenoven, veldoven en vormelingenloods verkeren in een vervallen toestand en werden tot voor kort gebruikt als opslag voor diverse materialen. Behalve woningen en monumenten zijn er diverse schuren aanwezig die als zodanig worden gebruikt.

Het terrein is momenteel niet vrij toegankelijk. De toegangsweg vanaf de dijk is alleen opengesteld voor bestemmingsverkeer.

M. Positie van de uitvoeringslocatie ten opzichte van natuurgebieden

Het projectgebied ligt deels in Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal' (Figuur 1).

N. Verspreiding van beschermde soorten op en nabij de uitvoeringslocatie

Tabel 10 geeft een overzicht van de beschermde planten- en diersoorten die voorkomen in het projectgebied.

Tabel 10: Streng beschermde soorten die voorkomen in en in de directe omgeving van het projectgebied. Gegevens zijn verzameld tijdens veldonderzoek in 2007 en 2010, afkomstig uit het archief van de NDFF en verzameld tijdens provinciale broedvogelinventarisaties in 2000, 2004 en 2009. Van de vogels zijn alleen de soorten weergegeven waarvan het nest jaarrond beschermd is volgens de "Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten" (DR 2009).

Beschermingsregime van de Flora- en faunawet:

rood: streng beschermde soorten (lijst 3 Ffw en vogels met vaste verblijfplaats)

oranje: 'overige soorten' (lijst 2 Ffw)

Nederlandse naam	wetenschappelijke naam	Bron	Interpretatie
FLORA			
wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>	NDFF: kilometerhok	buiten projectgebied
VLEERMUIZEN			
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	veldonderzoek 2010	verblijfplaats in projectgebied
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	veldonderzoek 2007	foerageergebied in projectgebied
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	veldonderzoek 2007	foerageergebied in projectgebied
BROEDVOGELS MET JAARROND BESCHERMD NEST⁹			
kerkuil	<i>Tyto alba</i>	veldonderzoek 2007 en 2009	verblijfplaats in projectgebied
steenuil	<i>Athene noctua</i>	veldonderzoek 2000, 2004 en 2007	inmiddels niet meer in projectgebied
AMFIBIEËN			
poelkikker	<i>Rana lessonae</i>	NDFF: kilometerhok	moerasbos; buiten project
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	NDFF: kilometerhok	moerasbos; buiten project

O. Verantwoording verspreidingsinformatie

Zie antwoord op vraag J.

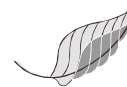
P. Maatregelen om schade aan de soort te voorkomen of te beperken (mitigerende maatregelen)

1. Gewone grootoorvleermuis

Werkzaamheden aan de steenoven kunnen negatieve effecten hebben op de functionaliteit als winterverblijf van vleermuizen, vanwege de mogelijk optredende verstoring. Bij de uitvoering van werkzaamheden dient in tijd en ruimte rekening te worden gehouden met behoud van deze functionaliteit.

Omdat er slechts één overwinterende vleermuis is aangetroffen en ervan uit mag worden gegaan dat er geen nieuwe dieren meer bijkomen deze winter, volstaat het om alleen ovenkamer 16 te vrijwaren van werkzaamheden. Werkzaamheden aan andere ovenkamers kunnen doorgang vinden, mits de rust en klimaatomstandigheden in ovenkamer 16 gewaarborgd blijven. Werkzaamheden aan ovenkamer 16 kunnen weer beginnen zo gauw de verblijfplaats verlaten is (rond half maart).

⁹ Tijdens het broedseizoen vallen alle bewoonde vogelnesten binnen de reikwijdte van artikel 11 van de Flora- en faunawet onder de definitie 'nest'. Daarnaast is van een aantal soorten het nest jaarrond beschermd. Deze soorten zijn opgenomen in categorie 1 t/m 4 van de Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten (DR 2009). Zie hiervoor Bijlage 1.

Herinrichting van de 22 ovenkamers en een toekomstig gebruik als bijvoorbeeld fietsenstalling, kan lijden tot een sterke vermindering van potentiële winterverblijfplaatsen voor vleermuizen. Maatregelen zijn daarom noodzakelijk.

De functionaliteit van de steenoven als winterverblijf voor vleermuizen kan ruimschoots worden gewaarborgd en zelfs worden verbeterd door inrichting van twee omleidingskanalen als winterverblijf voor vleermuizen (Figuur 4). Beide omleidingskanalen zijn ruimtelijk en bieden rust. Omdat de steenoven niet geïsoleerd of verwarmd wordt, blijft een constant klimaat gewaarborgd. In het metselwerk worden speciaal voor vleermuizen invliegopeningen gemaakt. De inrichting van de omleidingskanalen gebeurt volgens de randvoorwaarden gesteld in Twisk & Aelberts.

Omdat de huidige functionaliteit als winterverblijf beperkt is door schaarste aan verstopplaatsen, is middels eenvoudige ingrepen de functionaliteit van de steenoven als winterverblijf sterk te verbeteren.

2. Kerkuil

Werkzaamheden in het broedseizoen van de kerkuil kunnen zorgen voor verstoring van broedende vogels en nesten. Dat is in strijd met de Ffw.

De schuur met de kerkuilenkast dient daarom ten alle tijden te worden gevrijwaard van verstoring. Rondom de schuur met uilenkast dient in de periode dat de uilen van de kast gebruikmaken (maart-september) een bufferzone van minimaal 50 meter te worden gerealiseerd, waarbinnen geen rijbewegingen van vrachtwagens en machines, geen opslag van materiaal en geen andere verstoring, veroorzaakt door realisatie van het voorgenomen project, plaatsvindt.

Mochten de Bunswaardse kerkuilen ondanks de getroffen maatregelen hun interesse in de kerkuilenkast verliezen, dan moet ervoor worden gezorgd dat ze elders op het terrein een andere geschikte broedlocatie kunnen vinden. Hiertoe dient minstens één nieuwe kerkuilenkast geplaatst te worden in een van de gebouwen binnen het projectgebied, waar geen werkzaamheden plaatsvinden. Aanschaf van een kast en plaatsing op een geschikte locatie dienen te worden begeleid door een expert op het gebied van kerkuilen.

Mogelijke negatieve effecten van de gebruiksfase van de voorgenomen herinrichting van de Bunswaard hebben eveneens betrekking op verstoring. Indien er geen maatregelen worden genomen om de rust rondom de schuur met nestkast te waarborgen, kan dat betekenen dat de functionaliteit als broedplaats verloren gaat.

Na ingebruikname van de nieuwe woningen, moeten de kerkuilen van de Bunswaard ongestoord kunnen blijven broeden en mogen ze niet worden verstoord als gevolg van een toename van het aantal bewoners en bijkomende activiteiten in het gebied.

Verstoring kan worden voorkomen door de bewuste schuur af te sluiten voor publiek en een ontoegankelijke bufferzone van minimaal vijf meter rondom de schuur te handhaven. Dit zelfde geldt voor de nieuw te plaatsen kast.

3. Kamsalamander

Negatieve effecten op amfibieën als gevolg van de voorgenomen ingreep liggen niet voor de hand. Voortplantingsplaatsen en hun oevers liggen buiten het projectgebied en worden niet geschaad. De ingreeplocaties zelf vormen geen optimaal landbiotop omdat deze grotendeels bebouwd zijn.

Mogelijk leidt een toename van verkeersbewegingen van bouwverkeer tijdens de realisatiefase, tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders die zich op de toegangsweg bevinden. De toegangsweg loopt namelijk langs een actueel leefgebied in de vorm van een moerasbos.

Verkeersslachtoffers dienen te worden voorkomen door aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

Ook in de gebruiksfase kunnen toegenomen verkeersbewegingen leiden tot verkeersslachtoffers onder kamsalamanders, die voorkomen dienen te worden middels aanleg en beheer van amfibieënschermen langs en twee amfibieëntunnels onder de toegangsweg, zoals weergegeven op Figuur 6.

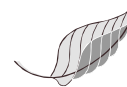
De waarde van de Bunswaard voor amfibieën kan bovendien positief worden beïnvloed door bij de inrichting van groen en tuinen diverse steen- en takkenhopen aan te leggen of juist te laten liggen. Hiermee wordt het beschikbare winterhabitat van onder meer de kamsalamanders van het aangrenzende moerasbos sterk vergroot.

Q. Maatregelen om onvermijdelijke schade aan de soort te herstellen (compenserende maatregelen)

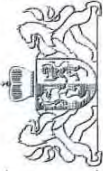
Na uitvoering van bovenbeschreven mitigerende maatregelen is er geen onvermijdelijke schade die gecompenseerd dient te worden.

R. Tijdstip en locatie mitigerende maatregelen

1. Geschikt maken omleidingskanalen ten behoeve van overwintering vleermuizen: medio 2011, voorafgaand aan het volgende winterseizoen;
2. Aanbrengen bufferzone rondom schuur met kast: najaar 2011, voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden aan de kapconstructie;
3. Plaatsing tweede kerkuilenkast op geschikte locatie: najaar 2011, voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden aan de kapconstructie;
4. Aanbrengen schermen en tunnels: medio 2012.

BIJLAGE 7 PROJECTEN IN DE OMGEVING

Bezoekadres
Huis der Provincie
Markt 11
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9090
6800 GX Arnhem

telefoon (026) 359 91 11
telefax (026) 359 94 80
e-mail post@gelderland.nl
internet www.gelderland.nl

Kaliwaal B.V.
T.a.v. de heer ing. G. Haan
Postbus 200
6660 AE ELST

datum 4 oktober 2007
zaaknummer 2007-003176

onderwerp
Natuurbeschermingswet 1998
Vergunningverlening stort baggerspecie Kaliwaal

Geachte heer Haan,

Hierbij zenden wij u een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 toe voor het storten van diffuus verontreinigd baggerspecie in de Kaliwaal.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

G. Laeijendecker
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
afdeling Hoofd-Landelijk Gebied

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na de dag waarop het besluit is verzonden, hier- tegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie bezwaar- en beroepschriften, t.a.v. mevrouw C.J.M. Kummeling, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspreek van de Raad van State (Postbus 20019, 2500 EA 's-Gravenhage) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de Raad van State.

bijlage: vergunning

inlichtingen bij dhr. J. Reyntjes
e-mail post@gelderland.nl

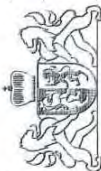
doorkeesnr. (026) 359 97 89

BNG 's-Gravenhage rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 869762
BTW nr. 001825100 B03

IBAN nr.: NL748NGH0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

code: 00369782.doc / H287

- kopie + bijlage:
- Gemeente Druten
 - Gelderse Milieufederatie, Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem
 - Ministerie van LNV, Directie Regionale zaken, Vestiging Oost, t.a.v. de heer K. H. Heutink, Postbus 554, 7400 AN Deventer
 - REW/LG/VH, dhr. P. Derks
 - MW/IND/IB, mw. R. Rikmanspoel
 - MW/PNI/BPO

4 oktober 2007 - zaaknummer 2007-003176

Beschikking aanvraag voor een vergunning artikel 19d
Natuurbeschermingswet 1998 van Gedeputeerde Staten
van Gelderland

Aanvraag en procesverloop:

Bij brief van 14 februari 2007 heeft Kaliwaal B.V., Postbus 200, 6660 AE te Eist (hierna te noemen aanvraager), een aanvraag ingediend voor een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

De aanvraag omvat de eerste fase van het volstoren van de voormalige zandwinput Kaliwaal te Druten.

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens en bescheiden:

- Natuurtoets specieberging Kaliwaal Druten, Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling, december 2006.
- Daarnaast hebben wij bij de beoordeling van de aanvraag de volgende stukken betrokken:
- Baggersciedepot de Kaliwaal, Evaluatie MER, referentie: 950061.09, Royal Has-koning 4 juni 2007;
- Milieuvergunning, MW94.74763-6093034, Gedeputeerde Staten van Gelderland, 27 januari 1998;
- Wijziging milieuvergunning, MPM8189, Gedeputeerde Staten van Gelderland, 18 december 2007;
- Monitoringsplan baggersciedepot Kaliwaal, Revisie juli 2007, referentienummer: 130-608-07, Grontmij 11 juli 2007;
- Monitoring aquatische macrofauna in de Kaliwaal en Leeuwsse Waard (2006), Hydrobiologisch Adviesburo Klink bv, mei 2007.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Druten en de Gelderse Milieu-federatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in de gelegenheid gesteld een ziens-wijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens en bescheiden wordt de aanvraag ont-vankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Artikel 19d, lid 1, Nbw 1998 bepaalt dat het verboden is zonder vergunning, of in strijd met aan-die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen projecten te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die geleid op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet aangewezen gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval, pro-jecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

De Nbw 1998 bepaalt dat bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening moet worden gehouden met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben geleid op de instandhoudingsdoelstelling van het betrokken gebied (artikel 19e van de wet). Als er sprake is van een vastgesteld beheersplan moet ook daarmee rekening worden gehouden.

Artikel 19f Nbw 1998 bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het gebied, maar wel significante gevolgen kunnen hebben voor een dergelijk gebied, door de initiatiefnemer een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied moet worden gemaakt.

Indien er geen zekerheid is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast, kan alleen een vergunning worden verleend bij ontstentenis van alternatieve oplossingen en om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard (artikel 19g). Wanneer het betrokken gebied een gebied is met een prioritaire habitat en/of prioritaire soort, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijk gunstige effecten worden aangevoerd of, na advies van de Europese commissie, onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Tevens dienen compenserende maatregelen te worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft (artikel 19h).

Artikel 19i lid 1 Nbw 1998 bepaalt dat eenieder voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van de gebieden zoals die zijn aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10 a, eerste lid of waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging genomen als in artikel 12.

Ingevolge artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de reeds door de Minister aangewezen Vogelrichtlijngebieden als bedoeld in artikel 10a van de wet.

Het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal is bij besluit van de Minister van LNV N/2000/302 op 24 maart 2000 aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. Delen van dit gebied zijn door de Minister van LNV is op 20 mei 2003 aangemeld als speciale beschermingszone krachtens de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), maar deze zijn nog niet als zodanig aangewezen.

Voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal bereidt de Minister van LNV een nieuw aanwijzingsbesluit voor waarin instandhoudingsdoelstellingen worden vastgesteld. Deze zijn nog niet definitief, maar de concept-instandhoudingsdoelstellingen zijn in november 2005 door de minister bekend gemaakt. Deze concept-instandhoudingsdoelstellingen kunnen gebruikt worden als leidraad voor de toetsing van mogelijke effecten. De concept-instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal zijn in tabel 1 samengevat.

Natura 2000-doelen:

De uiterwaarden Waal bevatten relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en be-schermd natuurmonument Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oever-landen waar de rivier dwars doorheen is gegraven; deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverohlanden stroomdalgraslanden en open water. De uiterwaarden Waal zijn een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning). Het is daarnaast ook een belangrijk rust- en foerageergebied voor kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafeleend, Kievit en grutto. Daarnaast van enig belang voor fuut, aalscholver, brandgans, kraakeend, pijlstaart, slobeend, kullefeend, nonneije, slechtvalk, meerkoet en wulp.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen (bron: Gebiedendocument Uiterwaarden Waal)

(= behoudoelstelling; > ontwikkeldoelstelling; =<) behoudoelstelling maar achteruitgang toegestaan ten gunste van specifieke ontwikkeldoelstellingen; (b) broedvogels; (nb) niet-broedvogels)

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3270 Rivieren met silkoeverers	=	=
H6120 Kalkminnend grasland	=	=
H6510 (subtype A) Laageleggen schraal hooglanden, subtype Glanshaver	>	=
H91E0 (subtype A) Bossen op alluviale gronden subtype Zachthout oobossen	>	=
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Zeeprink	>	=
Rivierprink	=	=
Elft	=	=
Zalm	=	=
Grote modderkruiper	>	=
Kamsalamander	>	=
Bever	>	=
Broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Porseleinhoen (b)	>	=
Kwartekoning (b)	>	=
Zwarte stern (b)	=	=
Grutto (b)	=	=
Niet-broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Aalscholver (nb)	=	=
Fuut (nb)	=	=
Kleine zilverreiger (nb)	=	=
Kleine zwaan (nb)	=	=
Kolgans (nb)	=(<)	=(<)
Grauwe gans (nb)	=(<)	=(<)
Brandgans	=	=
Smient (nb)	=(<)	=(<)
Kraakend (nb)	=	=
Pijlstaart (nb)	=	=
Slobeend (nb)	=	=
Tafeleend (nb)	>	=
Kuifeend (nb)	=	=
Nonnetje (nb)	=	=
Slechtvalk (nb)	=	=
Meerkoet (nb)	=	=
Kievit (nb)	=	=
Grutto (nb)	=	=
Wuilp (nb)	=	=

Beschrijving activiteit:

De aanvraag betreft de eerste storfase van voormalig zandwinput de Kaliwaal bij Druuten. Kaliwaal B.V. is sinds 2003 bezig met het vullen van de Kaliwaal. Voor de activiteit is niet eerder een vergunning verleend op grond van de Natuurbeschermingswet 1998. Nu een wijziging in de Wet-milieubeheervergunning is aangevraagd ontstaat er een vergunningplicht in kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

In de eerste fase wordt de Kaliwaal opgevuld tot maximaal 1 meter boven NAP, dit is gelijk aan ongeveer 4 meter onder de gemiddelde rivierwaterstand. Voor het opvullen van de Kaliwaal wordt diffuus verontreinigde baggerspecie vallend onder milieuklassen 1 tot en met 4 (waterbodems, vierde nota Waterhuishouding) toegepast. De baggerspecie wordt momenteel per boot aangevoerd. De boten lossen zelfstandig als onderlosser of worden gelost doormiddel van een kraan op een ponton, die de baggerspecie via een stortkoker in de Kaliwaal stort. In de toekomst wil de aanvrager ook een mogelijkheid hebben om de baggerspecie per as aan te voeren, waarbij vrachtwagens via een balleybrug een ponton oprijden en de baggerspecie in bakken/schepen lossen, die vervolgens weer via de stortkoker gelost worden.

De werktijden zijn van 7.00 uur tot 19.00 uur. Momenteel is de put gedurende de winter (15 december tot 15 maart) gesloten. In de vergunningaanvraag wordt gevraagd om deze wintersluiting te wijzigen in een restrictie, waarbij van 1 november tot 1 maart alleen wordt gewerkt tijdens de daglichtperiode (zonsopkomst tot een half uur voor zonsopgang).

Zienswijzen:

Gemeente Druuten stelt in haar zienswijze dat in het rapport niet consequent genoeg is vermeld welke informatiebronnen gebruikt zijn, om tot een conclusie over diverse natuurwaarden in het gebied te komen.

Daarnaast uit de gemeente haar bedenkingen bij het onderzoek uit bijlage 7 (inventarisatie amfibieën 2006) van het rapport. In bijlage 7 wordt vermeld dat soorten uit lijst 2 van de Flora- en Faunawet gezien de geografische ligging van het terrein niet te verwachten zijn. Tijdens twee veldbezoeken waren tevens geen soorten uit lijst 3 van de Flora- en Faunawet aangetroffen. De gemeente geeft aan dat volgens de gegevens van het Natuurloket er wel degelijk soorten van lijst 2 of 3 voorkomen in of rond de Kaliwaal. Een heroverweging van deze conclusie zou op zijn plaats zijn.

Ook ten aanzien van het voorkomen van broedvogels op of in de oeverzone van de Kaliwaal zoals deze omschreven is in paragraaf 6.3 van het rapport heeft de gemeente haar bedenkingen.

De Geiderse milieufederatie heeft niet gereageerd op het verzoek om zienswijze.

Beoordeling van de aanvraag:

Onderdeel van de aanvraag is rapport "Natuurtoets specieberging Kaliwaal Druuten", waarin natuurwaarden en effecten beschreven worden. Op basis van dit onderzoek en diverse gerelateerde onderzoeken is gekeken of de voorgenomen activiteiten van invloed zijn op de instandhoudingsdoelen.

Bepalen van de natuurwaarden
De omgeving van de Kaliwaal zijn de volgende natuurwaarden, die in kader van de Natuur- beschermingswet relevant zijn aanwezig.

a **Vogels**
Tijdens de winter maken er vele ganzen, smienten en andere vogelsoorten als Kievit en wulp, gebruik van de Kaliwaal en omgeving. Voor overwinterende ganzen is de Kaliwaal één van de belangrijkste slaapplekken langs de Waal. Het gehele jaar door wordt de Kaliwaal ook als foerageer locatie gebruikt door visetende soorten als aalscholver en fuut.

Van de grutto en de kwartelkoning zijn in de omgeving van de Kaliwaal broedgevallen waargenomen. De grutto maakt gebruik van de in de uiterwaard aanwezige weilanden en de kwartelkoning broed incidenteel op de aangrenzende oeverwal. Van de overige broedvogels waarvoor instandhoudingsdoelen zijn opgesteld zijn geen broedgevallen bekend.

b **Vissen**
De Kaliwaal heeft, zoals blijkt uit onderzoek momenteel geen grote waarde voor vissen, gezien de diepte van het water.

c **Overige habitatruchlijnsorten**
Andere soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld, zijn de kamsalamander en de bever. Van de bever zijn geen vaste verblijfplaatsen bekend in deze regio. De verwachting is dat de Kaliwaal in de aankomende tijd geschikt hiervoor zal worden.

De kamsalamander is de enige amfibie waarvoor instandhoudingsdoelen zijn vastgesteld voor de Uiterwaarden Waal. Volgens de gemeente moeten er op basis van natuurloket gegevens wel amfibieën op de planlocatie voorkomen. De soort is tijdens onderzoek niet waargenomen in de Kaliwaal of in de uiterwaard gelegen wateren. Naar ons oordeel kan op basis van het onderzoek dat in goede tijd van het jaar en met de juiste methode door Bureau Viridis is uitgevoerd, worden geconcludeerd dat de kamsalamander hoogstwaarschijnlijk niet in het gebied voorkomt.

d **Habitattypen**
De vier habitattypen die zijn opgenomen in de instandhoudingsdoelstellingen komen in de directe omgeving van de Kaliwaal alleen in slecht ontwikkelde vorm voor.

Het habitattypen Slikkige rivieroevers met pioniervegetaties (H3270) komt voor in de directe oeverzone van de Kaliwaal. Van de stroomdalgraslanden (H6120) komen nauwelijks kenmerkende soorten voor op de zandige oeverwal tussen Kaliwaal en rivier en op de stroomopwaarts gelegen zomerkade. De in de omgeving gelegen graslanden en de aangrenzende kade kunnen geclassificeerd worden als slecht ontwikkeld Glashaver- en Vossenstaart-hoollanden (H6510). Zachthout oelbos (H91E0A) lijkt zich te ontwikkelen in de uiterwaard, momenteel bestaat dit slechts uit een smalle strook met bomen op de noordelijke oever.

Bepalen van voor natuurwaarden relatieve factoren.
Om de negatieve effecten op de natuurwaarden te bepalen is gekeken naar verschillende factoren die een rol spelen bij de activiteiten op de Kaliwaal. Per factor is aangegeven wat de effecten hiervan zouden kunnen zijn.

a **Verstoring geluid**
Uit onderzoek blijkt dat bij overschrijding van 42 dB(A), de dichtheden van broedvogels afnemen. In de vigerende milieuvergunning ligt het toegestane langtijdsgemiddelde tussen de 34 dB(A) en de 45 dB(A) op de verschillende meetpunten rondom de Kaliwaal.

De meetpunten liggen allemaal buiten de speciale beschermingszone op huisadressen. Hierdoor moet ervan worden uitgegaan, dat de geluidsbelasting in de uiterwaard hoger ligt dan op de verschillende meetpunten. Een overschrijding van 42 dB(A) is dus mogelijk. Een toename in geluid op enkele plekken zou mogelijk kunnen ontstaan wanneer ook gebruikgemaakt gaat worden van de toevoer van baggerspecie per as.

b **Verstoring door transportbewegingen.**
Om de baggerspecie te transporteren worden alleen boten gebruikt. Wanneer in de toekomst gebruikgemaakt zal worden van de optie om baggerspecie ook per as aan te voeren, zal er een toename zijn in het aantal transportbewegingen op zowel land als water.

c **Verstoring door licht**
Tijdens de werkzaamheden wordt in de uren dat er niet voldoende daglicht is sterke verlichting gebruikt op de ponton van waaraf de baggerspecie gestort wordt en op de schepen. In de winter (15 november tot 1 maart) vinden de werkzaamheden plaats tussen zonsondergang en een halfuur voor zonsondergang.

d **Toepassing van verontreinigd materiaal.**
In de Kaliwaal wordt diffuus vervuilde baggerspecie (klasse 1 t/m 4) gestort. In de afgelopen vijf jaar, werd zoals blijkt uit de Evaluatie MER, vooral baggerspecie gestort met een klasse 4 of een combinatie van klasse 3 en 4. Het gebruik van vervuild materiaal kan gevolgen hebben voor de in of op het water levende habitatruchlijns- en vogelsoorten. Gevolgen waaraan gedacht moet worden en die direct of indirect invloed kunnen hebben op de beschermde waarde van Uiterwaarden Waal zijn:

- Toename aan het zwevend stof gehalte als gevolg van opwerveling tijdens het storten.
- Verspreiding van verontreinigingen uit de Kaliwaal naar benedenstroomse wateren en Natura 2000 gebieden.
- Schade aan organismen hoger in de voedselketen (vissen, amfibieën en vogels) die foerageren in/op de Kaliwaal als gevolg van cumulatie van gifstoffen in de voedselketen.

Uit de Evaluatie MER komt ten aanzien van vorenstaande punten naar voren, dat er door het storten van baggerspecie geen toename is van zwevend stof buiten de plek waar de stort plaatsvindt. Ten aanzien van verspreiding van verontreinigingen heeft de Evaluatie MER op basis van de beschikbare gegevens niet kunnen vaststellen dat de stortactiviteiten in de Kaliwaal leiden tot een verhoging van verontreiniging. Uit de monitoring van de macrofauna (2006) blijkt dat er een matige verstoring van de fauna is gedurende het voorjaar en een ernstige verstoring van de fauna gedurende de zomer. Deze verstoring is gelijk aan de situatie voor het storten van de baggerspecie. Uit het onderzoek blijkt dat de verstoring te wijten is aan chemische verontreiniging die reeds in het water aanwezig was.

Effecten van de aangevraagde activiteit

a **Verstoring geluid.**
De geluidsbelasting verandert ten aanzien van de bestaande situatie niet. Wanneer echter gebruikgemaakt gaat worden van de optie om baggerspecie ook per as toe te voeren zal er een extra geluidsbron bijkomen. Gezien de beperkende langtijdsgemiddelde waarden in de vigerende milieuvergunning, waarbij ook rekening is gehouden met de toevoer per as, zal de geluidswaarde op de meetpunten niet meer stijgen dan het nu al toegestane geluidsniveau van maximaal 45 dB(A). Locaal is een toename echter niet uit te sluiten. Een verhoging van de geluidsbelasting rond broedplekken van kwartelkoning en grutto is daarmee ook niet uit te sluiten, hierdoor is een effect van de toevoer per as slecht in te schatten.

b Verstoring door transportbewegingen
Door SOVON is 2004 en 2005 aanvullend onderzoek gedaan naar de effecten van de werkzaamheden op overwinterende vogels. Uit deze onderzoeken blijkt dat de aanvoerende botten en het in bedrijf zijn van de graafmachine op het ponton door de omvang van de plas, geen effect hebben op de aanwezige soorten. Transportbewegingen bij doorwerken in de winter zal effect op vogelsoorten veroorzaken.

Wanneer per as baggerspecie zal worden aangevoerd kan dit mogelijk leiden tot meer verstoring. In het rapport van SOVON en andere bijgevoegde onderzoeken is niet rekening gehouden met dit aspect. Het is dan ook niet uitgesloten, dat de vrachtwagens extra verstoring mee kunnen brengen ten aanzien van de bestaande situatie. Gezien het feit dat de exacte locatie, waar de balleybrug geplaatst moet nog niet bekend worden is het niet in te schatten wat voor effect dit zou kunnen hebben.

c Verstoring door licht
Uit de gegevens van SOVON blijkt dat wanneer gebruik wordt gemaakt van de verlichting op de botten en ponton, ganzen doorvliegen of vertrekken. Er is dus een duidelijk verstoring effect wanneer verlichting wordt gebruikt in de avond en schemer in de periode dat overwinterende vogels de plas als rustplaats gebruiken.

d Toepassing van verontreinigd materiaal.
Momenteel heeft de Kaliwaal voor de in het waterlevende soorten nog weinig betekenis. Gelet op de monitoring resultaten kan een effect op de aangewezen soorten in de eerste fase uitgesloten worden.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelen

a Vogels
Effecten worden voorkomen, door alleen te werken gedurende de daglichtperiode. Hiernaast blijft het aantal transportbewegingen gelijk. Uitgaand van voorgaande kan geconcludeerd worden, dat er geen significant effect zal optreden.

Effecten worden bij toevoer per as niet uitgesloten. Een feit is dat het aantal transportbewegingen en daarmee gepaard gaande geluidsbelasting mogelijk toeneemt. Significant negatief effect op broedvogels is niet uit te sluiten op grond van beschikbare informatie.

b Vissen
Relevante soorten komen niet voor in de put en er is geen verspreiding van stoffen naar locaties buiten de put er is daardoor geen significant effect.

c Overige instandhoudingsdoelstellingen
Ten aanzien van de habitattypen en habitatoorten kansalamander en bever worden er geen negatieve effecten verwacht.

Conclusie:
Er kan onder voorwaarden een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

Beschikking:
Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Natuurbeschermingswet 1998, vergunning te verlenen aan Kaliwaal B.V., voor de berging van baggerspecie, conform de stukken bij de vergunningaanvraag en aan deze vergunning de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 Baggerspecie van de klassen 1 tot en met 4 (waterbodems, uit de vierde nota Waterhuishouding) mogen conform de voorwaarden uit de Wet-milieubeheer-vergunning gebruikt worden voor de opvulling van de Kaliwaal.
- 2 Voor het storten van de baggerspecie mag gebruikgemaakt worden van zelfstandig lossende botten (onderlossers) of het storten via een stortkoker. Bij het gebruikmaken van een stortkoker wordt de uitmonding van de koker maximaal 1 meter boven de bodem geplaatst.
- 3 Er mag geen baggerspecie per as worden aangevoerd.
- 4 Van 1 maart tot 15 november mag niet gewerkt worden tussen 19.00 uur en 7.00 uur.
- 5 In de periode van 15 november tot 1 maart mag er alleen gedurende de dagperiode gewerkt worden. De dagperiode is gedefinieerd als de periode tussen zonsopkomst en een halfuur voor zonsondergang, waarbij uitgegaan wordt van de tijden van zonsopkomst en zonsondergang in De Blit volgens opgave van de K.N.M.I., Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- 6 De activiteiten op de Kaliwaal mogen op de in de onderstaande meetlocaties de Langtijdsgemiddelde dB(A) waarden niet overschrijden.

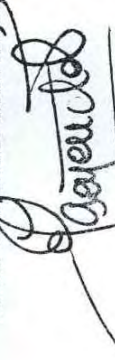
Meetpunt	Adres	Toegestane dB(A)	Meethoogte (m)
Boven-Leeuwen W	Waalbandijk zuid 33	45	5
Boven-Leeuwen O	Waalbandijk zuid 19	44	5
Ochten	Waalbandijk noord 33-35	37	7,5
Ijzendoorn	Lappenafweg 9	35	5
Huis te Leeuwen	Waalbandijk zuid 7	38	5
Noord Zuidweg Z	Noord Zuidweg 6	34	5

7 Monitoring van oppervlaktewater, macrofauna, vegetatiestructuur, wintergasten en broedvogels geschiedt volgens de omschrijving in het "Monitoringsplan baggerspeciedepot Kaliwaal, Revisie juli 2007".

8 De monitoringsresultaten van het oppervlaktewater, macrofauna, vegetatiestructuur, wintergasten en broedvogels dienen jaarlijks te worden toegezonden aan de procedurekamer van de onderafdeling Vergunning en Handhaving van de Dienst Ruimte, Economie en Welzijn onder vermelding van zaaknummer 2007-03176.

*Zonsopkomst / zonsondergang: Tijden van zonsopkomst en zonsondergang in De Blit volgens opgave van de klimatologische dienst K.N.M.I. Ministerie van Verkeer en Waterstaat.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

G. Laeijendekker
H 297-1
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
afdelingshoofd Landelijk Gebied

code: 00369786.doc

21 januari 2008 – Zaaknummer 2007-003176

Beschikking VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998, vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 28 augustus 2007 heeft Kaliwaal b.v., Postbus 200, 6660 AE te Elst (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend tot wijziging van een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998, afgegeven op 5 oktober 2007, voor het storten van diffuus vervuilde baggerspecie in de Kaliwaal.

De wijziging heeft betrekking op de mogelijkheid tot aanvoer en stort van baggerspecie per as. In de bestaande vergunning d.d. 5 oktober 2007 is dit aspect niet opgenomen. De aanvoer en stort per as zal plaatsvinden aan de oostoever van de Kaliwaal. Hier zal via een baileybrug en ponton de baggerspecie met een stortkoker gestort worden.

De aanvraag bestaat uit de volgende gegevens:

- routekaart voor verkeer per ras;
- gegevens inzake inzicht in de hoeveelheid verkeersbewegingen/frequentie;
- Wm-voorschriften inzake vervoer per ras bij de Kaliwaal;
- advies Rademaker Ecologie en Ontwikkeling, 20 november 2007, 'bezuwaar/wijziging Natuurbeschermingswet vergunning Kaliwaal-vervoer per ras';
- aanvullende notitie Jos Rademakers Ecologie en Ontwikkeling.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Druten en de Gelderse Milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Gemeente Druten heeft per brief aangegeven geen opmerkingen te hebben.

De Gelderse Milieufederatie heeft telefonisch laten weten geen zienswijze te geven.

Ontvankelijkheid

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Beoordeling van de aanvraag

Om efficiënter baggerspecie aan te voeren wil de aanvrager de mogelijkheid hebben om naast de aanvoer van baggerspecie per schip dit ook per as te kunnen doen.

Route en frequentie

De aanvoerroute zal lopen via de bestaande weg (plaatselijk bekend als Blauwebreij) gelegen aan de oostzijde van de Kaliwaal. Deze weg is momenteel in gebruik als aan- en afvoerroute van de naastgelegen fabriek. Vanaf de weg zal de toevoer per as gaan over het onderhoudspad en uitkomen op de oostoever van de Kaliwaal. Hier zal een ponton en baileybrug worden neergelegd, waar de vrachtwagens de baggerspecie via een stortkoker in de Kaliwaal zullen storten.

Figuur 1: Ligging Kaliwaal en voorgestelde aanvoerroute per ras

Cumulatief effect

Wanneer gelijktijdig baggerspecie per as en schip wordt aangevoerd zal er op twee locaties op de Kaliwaal verstoring ontstaan. Uit het SOVON-onderzoek uit 2005 komt naar voren dat bij aanvoer per schip veel vogels naar de zuidoost-oever gaan. Het onderzoek geeft echter ook aan dat de vogels veelal een afstand aanhouden tot de werkllocatie van circa 100 meter. In de adviesbrief uit bijlage 5 van de aanvraag wordt veiligheidshalve een afstand gebruikt van 150 meter. Wanneer verstoringcircels worden getrokken rondom beide pontons, zou 10,5 hectare ongeschikt zijn gedurende de periode dat op beide locaties gelijktijdig werkzaamheden plaatsvinden. Gezien het totale oppervlak van de Kaliwaal van 60 hectare zijn er nog voldoende uitwijkmogelijkheden. Hiernaast wordt in het advies tevens gemeld dat beschutting en golfslagwerking van groter invloed zijn op de verblijfsplaats van de watervogels op de Kaliwaal dan de verstoring door de werkzaamheden.

Conclusies

Op basis van de resultaten van het SOVON-onderzoek mag worden geconcludeerd dat het onwaarschijnlijk is dat de activiteiten zullen leiden tot een significant effect. Naar ons oordeel is het echter noodzakelijk te monitoren in hoeverre vogels daadwerkelijk worden verstoord.

BESCHIKKING

Geeduteerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN op grond van de artikelen 19d en 43 van de Natuurbeschermingswet 1998, de vergunning afgegeven op 5 oktober 2007 aan Kaliwaal B.V. voor de berging van baggerspecie in de Kaliwaal, op onderstaande punten te wijzigen en aan te vullen.

- 1 Punt 3: er mag geen baggerspecie per as worden aangevoerd.

Wordt gewijzigd in het volgende:

Er mogen in de toegestane periode maximaal 60 aanvoerbewegingen en 60 afvoerbewegingen middels vrachtwagen per dag plaatsvinden ten behoeve van aanvoer van baggerspecie per as, waarbij de route gebruikt wordt conform figuur 1.

- 2 Punt 7: monitoring van oppervlaktewater, macrofauna, vegetatiestructuur, wintergasten, en broedvogels geschiedt volgens de omschrijving in het Monitoringsplan baggerspeciedepot Kaliwaal, (Revisie juli 2007).

Wordt gewijzigd in:

Monitoring van oppervlaktewater, macrofauna, vegetatiestructuur, wintergasten en broedvogels geschiedt volgens de omschrijving in het Monitoringsplan baggerspeciedepot Kaliwaal, (Revisie juli 2007); hierbij moet tevens gekeken worden naar de effecten van de toevoer per as op de van de Kaliwaal gebruikmakende vogels.

- 3 Wanneer naar ons onderdeel blijkt dat de aanvoer en stort van baggerspecie per as alleen of in combinatie met andere activiteiten die verband houden met de stort van baggerspecie kan leiden tot significante effecten zal de vergunning op dit punt worden herzien.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

ing. J. D. van Rheezen
dienst Ruimte, Economie en Wezijn
onderafdelingshoofd Vergunningen en Handhaving
van de afdeling Landelijk Gebied

BESCHIKKING VAN DE GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND D.D. 25 OKTOBER 2010
ZAAKNUMMER 2007-003176

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 15 april 2010 heeft Dekker van de Kamp Landschapontwikkeling Rondweg 29-33 te Oosterhout namens Kaliwaal B.V. (hierna te noemen: aanvrager), een aanvraag ingediend voor wijziging van de op 4 oktober 2007 verleende en op 21 januari 2008 gewijzigde vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Hierna Nbw. 1998. Op 20 juni 2010 hebben wij van aanvrager een aanvullend akoestisch onderzoek ontvangen, gedateerd 17 juni 2010.

De aanvraag heeft betrekking op baggerstort Kaliwaal gelegen in het westelijk deel van de Druutense Waarden te Druuten (zie bijlage; kaart ligging speciedepot). De werkzaamheden dienen voor de aanleg van het natuurgebied "WATER VAN GEULEN". Initiatiefnemer wil de verwerkingscapaciteit van de baggerstort uitbreiden door een 2^e losset in gebruik te nemen. Deze 2^e losset komt in de winterperiode nabij het huidige ponton te liggen. Doel van de 2^e losset is om het lossen van de schepen sneller te kunnen uitvoeren zodat er meer schepen per dag kunnen worden gelost en de wachttijd voor schepen wordt verkort.

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens:

- akoestisch onderzoek en aanvullend akoestisch onderzoek;
- evaluatie wintertellingen van watervogels in de Kaliwaal 1997-2009;
- situatietekening;
- luchtfoto;
- tekening ponton;
- kaart ligging Kaliwaal;
- kopie vergunning Natuurbeschermingswet 1998 van 4 oktober 2007.

Daarnaast zijn tevens gebruikt:

- Het evaluatierapport van SOVON uit 2010 betreffende wintertellingen van watervogels op de Kaliwaal;
- Het rapport Broedvogels in de Leeuwensche en Westelijke Druutense Waarden in 2006, SOVON, 2007/05.
- Vergunningswijziging van 21 januari 2008.

Uit de aanvraag blijkt voorts dat aanvrager voornemens is om een rivierduin aan te leggen. Hier voor wordt niet expliciet vergunning aangevraagd. Dit besluit betreft niet de aanleg van het rivierduin doch alleen het in gebruik nemen van de 2^e losset omdat de aanvraag alleen hiernoor ziet. De vigerende vergunning betreft de eerste fase van het volstoren van de Kaliwaal waarbij gestort wordt tot maximaal 1 meter boven NAP. Als aanvrager boven de 1 meter NAP wil storten zal hiervoor een afzonderlijke aanvraag moeten worden ingediend.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Druuten en West-Maas en Waal en Gelderse Milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Procedure

Voor de aangevraagde activiteit is tevens een wijziging van de vergunning op grond van de Wet milieubeheer vereist. Om beide vergunningen op elkaar af te stemmen is eerst een ontwerpbesluit genomen. Het ontwerpbesluit heeft t/m 15 september 2010 ter inzage gelegen. Naar aanleiding hiervan is één zienswijze binnengekomen van de aanvrager.

ARCHIEF

Ontvankelijkheid

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan de artikelen 10a, 19d tot en met 19h, 39, 41 tot en met 43 en het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998.

Bevoegdheid

Op grond van artikel 19d, j, artikel 2, lid 1/5, Nbw 1998 zijn wij bevoegd om op de aanvraag te beslissen.

Aanwijzing en aanmelding

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 door de minister van LNV aangewezen als Vogelrichtinggebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtinggebied. Tevens is een deel van het gebied op 26 juni 1973 aangewezen als staats natuurmonument Kijl van Hurwenen.

Natura 2000-doelen

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- 1 de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- 2 de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- 3 de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- 4 de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpbesluit Uiterwaarden Waal)

(= behoud/doelstelling, > ontwikkel/doelstelling, =<) enige achteruitgang ten gunste van nader benoemde habitattypen/soorten toegestaan, => of >=>= complementair/doel)

Habitattypen	Doelstelling op-pervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3270 Slikkige rivieroevers	=	>
H6120 Stroomdalgrasland ²	= / >	>
H6510A Glanshaver- en vossenstaartheuvelen, glanshaver	>	>
H91E0A Vochtige alluviale gronden (zacht houtoobossen) ²	= / >	>

² Complementair doel
Prioritair habitatype

ARCHIEF

Soorten	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1095 Zeeprink	>	>	>
H1099 Rivierprink	>	>	>
H1102 Eift	=	=	>
H1106 Zalm	=	=	>
H1145 Grote modderkruiper	=	=	=
H1166 Kamsalamander	>	>	> //≠
H1337 Bever	=	=	>
Broedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie van "x"-paren
A119 Porseleinhoen	>	>	10
A122 Kwartelkoning	>	>	30
A197 Zwartestern	>	>	20
Niet broedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Seizoensgemiddelde van "x"-vogels
A005 Fuit	=	=	90
A017 Aalscholver	=	=	260
A037 Kleine zwaan	= (<)	=	9
A041 Kolgans	= (<)	=	5.500
A043 Grauwe gans	=	=	2.400
A045 Brandgans	=	=	610
A050 Sniert	= (<)	=	4.700
A051 Kraakend	=	=	50
A054 Pijlstaart	=	=	30
A056 Slobbeend	=	=	50
A056 Tafelend	=	=	190
A059 Kuifeend	=	=	530
A068 Nonnetje	=	=	6
A125 Meerkoet	=	=	780
A142 Kievit	=	=	790
A156 Grutto	=	=	70
A160 Wulp	=	=	160
Complementair doel			

In de brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 geeft de Minister van LNV aan een aantal wijzigingen op het ontwerpbesluit te zullen doorvoeren. De voorgenomen wijzigingen voor het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal zijn:

- Begrenzing aanpassen zodat:
 - het gebied integraal wordt begreep als vogelrichtlijn- en habitatrichtlijngebied;
 - de grens samenvalt met de buitendijkse zijde van de kruin van de dijk op die plaats waar bijzondere waarden aanwezig zijn;
- A045 Brandgans: een ten gunste van formulering opnemen overeenkomstig Kolgans (A041)
- H1337 Bever: aanpassing van de doelstelling van behoud omvang en kwaliteit leefgebied naar uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied.

Beoordeling van de aanvraag

ARCHIEF

Bepalen van voor de natuurwaarden relatieve factoren
In de vigerende vergunning is aangegeven dat voor de bestaande activiteit de factoren geluid, transportbewegingen, licht en toepassing verontreinigd materiaal van belang zijn voor beoordeling van mogelijke negatieve effecten op de natuurwaarden. De aanvraagde uitbreiding heeft geen effect op de aspecten licht en verontreinigd materiaal mede omdat voor deze activiteit de voorschriften in de vigerende vergunning onverkort van kracht zijn.

De natuurwaarden zijn met name gelegen in de functie van de plas als slaap- en foerageergebied voor overwinterende watervogels. Daarnaast zijn delen van het omliggende gebied leefgebied voor de kwartelkoning die hier in het verleden incidenteel als broedvogel is aangetroffen.

Verstoring door geluid

De aanvraag voorziet in het toevoegen van een 2e losset waardoor de capaciteit toeneemt. Uit de bij de aanvraag aangeleverde gegevens blijkt dat het geluidsniveau grotendeels binnen de in de vigerende Natuurbeschermingswetvergunning opgenomen waarden blijft. In één van de 54 vakken komt het geluidsniveau in theorie met 1 decibel boven de in de huidige vergunning opgenomen maxima. Dit betreft vak 46. Daar de normen in de milieuvergunning strenger zijn en de milieuvergunning op dit punt niet wordt aangepast zal de verhoging van het geluidsniveau in vak 1 in de praktijk niet plaatsvinden. De gevraagde wijziging zal daarom niet leiden tot een verhoging van het geluidsniveau zoals in de vigerende vergunning is opgenomen.

Verstoring door transportbeweging

Door de 2^e losset en daarmee de vergroting van de capaciteit neemt het aantal scheepsbewegingen toe. In de aanvraag is aangegeven dat de schepen niet exact dezelfde route volgen voor het 2^e ponton. De uitbreiding van de route zou kunnen leiden tot extra verstoring van op het water rustende en foeragerende vogels.

Verstoring door wachtende schepen

Door de uitbreiding kan de verwerking efficiënter worden uitgevoerd en zal er minder sprake zijn van wachtende schepen. Wachtende schepen zijn in de regel afgevoerd nabij een ankerboei.

Effecten van de gevraagde activiteiten

De extra schepen hoeven niet te leiden tot extra verstoring mits aan de voorschriften uit de vigerende vergunning wordt voldaan en de schepen eenzelfde route volgen zodat het verstoerde oppervlak niet toeneemt. Door vergroting van de capaciteit kunnen de stortactiviteiten sneller worden afgerond, de put heeft immers een beperkte capaciteit. Dit heeft een positief effect omdat de beperkte verstoring die de activiteit nu geeft na afronding helemaal verdwijnt.

De plas is van groot belang voor overwinterende watervogels. Doordat in de vigerende vergunning is opgenomen dat in de winterperiode van 15 november tot 1 maart, alleen gedurende de dagperiode gewerkt mag worden vindt op het moment dat de plas in gebruik is als slaapplaats voor ganzen geen verstoring plaats. Ganzen komen 's avonds in de schemer op de plas en vertrekken 's ochtends als het licht wordt weer naar hun foeragegebieden. Doordat er gedurende de periode dat de plas in gebruik is als slaapplaats voor ganzen geen activiteiten plaatsvinden is geen sprake van verstoring. Uit het monitoringsrapport van SOON van 2010 blijkt dat de huidige openstellingstijden geen negatief effect hebben op overwinterende watervogels.

Mogelijke verstoring betreft tevens verstoring door geluid van broedvogels op het om de plas gelegen broedgebied, hiervoor is in de vigerende vergunning een voorschrift opgenomen ten aanzien van het toegestane geluidsniveau. Dit geluidsniveau wordt in een van de 54 vakken met één decibel overschreden. Dit is zo beperkt dat geen sprake is van een significant effect.

Tot slot is verstoring mogelijk van overdag op de plas aanwezige overwinterende watervogels welke daar rusten of foerageren door optische verstoring. Omdat de pontons in de winterperiode in elkaar nabijheid liggen neemt de optische verstoring nauwelijks toe.

Ten aanzien van de varende schepen neemt de optische verstoring ook niet toe ervan uitgaande dat de schepen dezelfde route volgen naar de pontons. Om te waarborgen dat dit ook zo gebeurt zal hiervoor ter verduidelijking een voorschrift worden opgenomen.

Nieuwe omstandigheden

De uitbreiding van de activiteit leidt evenmin tot mogelijke effecten op de door de minister in de brief van 26 januari 2010 voorgestelde wijzigingen in het ontwerp-aanwijzingbesluit.

Mitigerende Maatregelen

Er is geen sprake van mitigerende maatregelen omdat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten. Om de beperkte mogelijk negatieve effecten teniet te doen worden er wel voorschriften verbonden aan deze vergunning.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

Gesteld kan worden dat de extra losseten opzichte van en in cumulatieve met de al vergunde activiteit niet leidt tot extra negatieve effecten op soorten waarvoor een instandhoudingsdoel is opgenomen mits de schepen op het traject van invaart naar ponton dezelfde vaarroute gebruiken. Er is daarom geen sprake van een negatief effect op de instandhoudingsdoelen.

Behandeling zienswijzen

Gemeente Druten heeft per brief van 31 mei 2010 aangegeven dat ze kunnen instemmen met de gevraagde wijziging.

Aanvrager heeft per brief van 3 september 2010, door ons ontvangen op 6 september 2010, een zienswijze ingediend. De termijn voor het indienen van zienswijzen liep tot en met 14 september 2010. De zienswijze op tijd is ingediend.

De zienswijze van aanvrager bevat de volgende punten.

1. Aanvrager is van mening dat de maximale afstand tussen de pontons moet worden vergroot van 100 m naar 150 m. Hij voert hier toe aan dat de maximale afstand binnen een vak 150 meter en niet 100 meter is. Het vak is 100 bij 100 m, de diagonaal is dan echter 150 meter. Aanvrager is van mening dat de beperking dat beide pontons bij elkaar moeten liggen alleen dient te gelden in de winterperiode. Aanvrager betoogt dat de vigerende vergunning ook alleen uitgaat van beperkingen in de winterperiode omdat alleen dan kwetsbare overwinterende watervogels op de plas aanwezig zijn. Om diezelfde reden kan ook alleen in de winterperiode mogelijk sprake zijn van extra verstoring.
2. Aanvrager is van mening dat ook de voorschriften uit de wijzigingsvergunning van 21 januari 2008 van toepassing blijven.
3. Aanvrager meent dat in voorschrift 2 "min of meer" moet worden toegevoegd ten aanzien van de vaarroute omdat er geen echte vaarroute is.
4. Aanvrager is van mening dat wachtende schepen bij een willekeurige ankerboei moeten kunnen wachten en dat dit niet beperkt mag blijven tot één ankerboei, namelijk de meest noordelijke.
5. Tot slot bevat de zienswijze enkele suggesties voor aanpassing van de tekst van het besluit in relatie tot de door de aanvrager gewenste aanpassingen van de voorschriften.

Reactie op zienswijze.

Ad 1. De essentie van de vergunning en van het opgenomen voorschrift is dat beide pontons binnen één vak blijven. Aanvrager heeft gelijk dat de maximale afstand binnen een vak 150 m is en niet 100 m. De zienswijze is gegrond, het voorschrift zal worden aangepast.

Ad 2. Het is juist dat vooral in de winterperiode de plas van belang is vanwege een aantal overwinterende watervogels waarvoor een instandhoudingsdoel geldt. Het omliggende gebied is echter ook leefgebied voor de kwartekoning. Het leefgebied van de kwartekoning betreft echter niet de oever doch verderop gelegen graslanden. Optische verstoring is daarom niet te verwachten. Ten aanzien van verstoring door geluid zijn in de vigerende vergunning normen opgenomen die blijven gelden zodat extra verstoring door geluid niet aan de orde is.

ARCHIEF

Dit aspect is in de vigerende vergunning al meegewogen. De zienswijze is gegrond, het voorschrift zal op dit punt worden aangepast.

Ad 3. Dit is juist. Het betreft hier een wijziging van de vigerende vergunning inclusief de wijziging bij besluit van 21 januari 2008. Alle voorschriften blijven van toepassing voor zover deze niet door dit besluit worden gewijzigd. De zienswijze is op dit punt gegrond. Dit maakt voorschrift 1, zoals opgenomen in het ontwerp, feitelijk overbodig zodat dit voorschrift kan vervallen.

Ad 4. In voorschrift 2 is de vaarroute duidelijk beschreven in de zin dat de lus die schepen maken gelegen moet zijn tussen het ponton en de noordelijke boei. Dit biedt enerzijds voldoende ruimte om hier in de praktijk mee te kunnen werken en anderzijds geeft het een duidelijke begrenzing van het vaargebied aan. Het huidige voorschrift is volgens ons goed werkbaar en aanvrager motiveert ook niet waarom dit niet het geval zou zijn. Deze zienswijze is niet gegrond.

Ad 5. Doel van het voorschrift is juist om het verstoord gebied te beperken door de wachtende schepen op eenzelfde plek te laten afmeren. Dit is tevens de plek waarlangs de vaarroute loopt. Indien de mogelijkheid wordt geboden dat de wachtende schepen aan alle boeien kunnen afmeren wordt het verstoord gebied sterk vergroott wat negatieve effecten kan hebben op de overwinterende watervogels. Aanvrager motiveert niet waarom hij wenst dat dit voorschrift wordt vernuimd. De zienswijze is daarom niet gegrond.

Ad 6. Voor zover de voorschriften worden aangepast naar aanleiding van de zienswijze zal de tekst van de vergunning zodanig worden aangepast dat deze hierop aansluit.

Aanvrager heeft tevens een zienswijze ingediend op het ontwerpbesluit betreffende de aanvraag voor wijziging van de vigerende milieuvergunning. Hierin vraagt aanvrager om de termijn voor de winterperiode te veranderen van 1 november naar 15 november. De milieuvergunning zal hierop worden aangepast zodat de termijn van 15 november voor beide vergunningen van kracht wordt. Dit betekent dat in de praktijk de termijn opschuift van 1 naar 15 november omdat voor de uitvoering de milieuvergunning bepalend is. Omdat dit aansluit op de termijn in de vigerende vergunning is hier vanuit de Nbw 1998 geen bezwaar tegen. Bij vergunningverlening zal wel een voorschrift worden opgenomen om deze wijziging in de uitvoering mee te nemen bij de monitoring zodat kan worden vastgesteld of dit daadwerkelijk geen negatief effect heeft.

Conclusie

Omdat er geen negatieve effecten zijn op de instandhoudingsdoelen kan de vergunning verleend worden. Er zal een aantal voorschriften worden opgenomen om te waarborgen dat er ten opzichte van de bestaande activiteit geen extra verstorende effecten optreden bij het waterloerag erende en rustende watervogels.

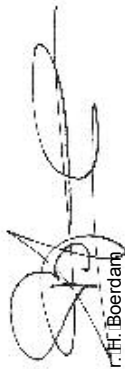
Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Kallwaal B.V., Postbus 200, 6660 AE te Eist een vergunning te verlenen voor een uitbreiding van de activiteit waarvoor op 4 oktober 2007 en 21 januari 2008 respectievelijk een Nbw-wet vergunning is verleend en gewijzigd met nr. 12007-003176, middels het in werking hebben van een 2^e bosseten daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

1. Alle schepen dienen dezelfde vaarroute te gebruiken van invaart naar ponton ten einde het verstoord gebied zo beperkt mogelijk te houden. De lus in de vaarroute dient gemaakt te worden tussen de meest noordelijke ankerboei en het ponton.
2. Wachtende schepen dienen afgemeerd te worden nabij de meest noordelijke ankerboei.
3. Beide pontons mogen in de winterperiode niet verder dan 150 meter uit elkaar te liggen.
4. Bij de monitoring zoals voorgeschreven in voorschrift 7 van ons besluit van 4 oktober 2007 dient het mogelijke effect van het verschuiven van de winterperiode van 1 naar 15 november als gevolg van de aanpassing van de Wm-vergunning, expliciet te worden meegenomen.

Mocht uit de monitoring blijken dat de verschuiving van de winterperiode negatieve effecten heeft, dan kunnen wij nadere voorschriften stellen.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdary
teammanager Vergunningverlening Water, Ontgrondingen
en Natuur

ARCHIEF

- Bijlagen:
- Kaart ligging speciedepot
 - Speciedepot met vakindeling

Archief-exemplaar

 Bezoekadres
 Huis der Provincie
 Markt 11
 6811 CG Arnhem

 Postadres
 Postbus 9090
 6800 GX Arnhem

 Telefoon (026) 359 91 11
 Telefax (026) 359 94 80
 E-mail post@gelderland.nl
 Internet www.gelderland.nl

 Ontwikkelingsmaatschappij Druuten-Oost C.V.
 T.a.v. de heer J. Hol
 Postbus 4
 5386 ZG GEFFEN

 datum 20 maart 2008
 onderwerp
 zaaknummer
 2007-012677

 Natuurbeschermingswet 1998, Vergunningverlening woning-
 bouwproject De Waarden, Druuten

Geachte heer Hol,

Hierbij zenden wij u een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 art.19d toe voor de uitvoering van woningbouwproject De Waarden nabij het tichelgatencomplex aan de oostzijde van de bebouwde kom van Druuten.

Wij gaan ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

 Hoogachtend,
 namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

 mw. A.J. van Reeuwijk H.298-1
 dienst Ruimte, Economie en Welzijn
 wnd. onderafdelingshoofd Vergunningen en Handhaving
 van de afdeling Landelijk Gebied

bijlage: Vergunning

 inlichtingen bij mw. L. van Deventer
 e-mail post@gelderland.nl

doorkiesnr. (026) 359 94 84

 BNG 's-Gravenhage rek. nr. 28.50.10.824
 ABN • AMRO Arnhem rek. nr. 53.50.26.463
 Postbank-girorekening 869762
 BTW nr. 001825100 B03

 IBANnr.: NL74BNGH0285010824
 SWIFT/BIC: BNGHNL2G

code: 00451787.doc / H298

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gezonden aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie bezwaar- en beroepschriften, t.a.v. mevrouw C.J.M. Kummeling, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Degene die een bezwaarschrift heeft ingediend, kan bij de voorzieningenrechter van de rechtbank Arnhem (Postbus 9030, 6800 EM Arnhem) een verzoek indienen om een voorlopige voorziening te treffen. Voor het behandelen van een verzoek om een voorlopige voorziening wordt griffierecht geheven. Over de hoogte en de wijze van betaling van het griffierecht kunt u informatie verkrijgen bij de rechtbank Arnhem, tel. (026) 359 20 00.

bijlage:

 - Vergunning
 - "Niet eens met een besluit van de provincie Gelderland?"

Bezwaarschaps
Huis der Provincie
6811 CG Arnhem

Postadres
Postbus 9190
6800 GX Arnhem

Het college van Burgemeester en
Welhouders van de gemeente Druten
Postbus 1
6650 AA DRUTEN

datum 20 maart 2007
zaaknummer 2007-012677

onderwerp
Terinzagelegging vergunning Natuurbeschermingswet 1998

Geacht college,

Hierbij sturen wij u een vergunning op grond van art. 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 t.b.v. Ontwikkelingsmaatschappij Druten-Oost C.V. voor de uitvoering van het woningbouwproject De Waarden nabij het tichelgatencolplex aan de oostzijde van de bebouwde kom van Druten.

Wij verzoeken u deze vergunning met de bijbehorende stukken t/m 1 mei 2008 bij uw gemeente ter inzage te leggen.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mw. A.J. van Reelwijk
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
wnd. onderafdelingshoofd Vergunningen en Handhaving
van de afdeling Landelijk Gebied

bijlage

inlichtingen bij mw. L. van Deventer
e-mail post@gelderland.nl

doorkiesnr. (026) 359 94 84

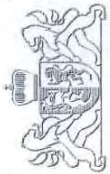
BNG 's-Gravenhage, rek. nr. 28.50.10.824
ABN • AMRO Arnhem, rek. nr. 53.50.26.463
Postbank-girorekening 689762
BTW nr. 001825100.603

code: 00451814.doc

IBAN nr.: NL74BNG0285010824
SWIFT/BIC: BNGHNL2G

kopie + bijlage:

- F. Aarts, Australiëlaan 5, 3526 AB Utrecht
- Gemeente Druten, Postbus 1, 6650 AA Druten
- Gelderse Milieufederatie, Jansbuitensingel 14, 6811 AB Arnhem
- Ministerie van LNV, Directie Regionale zaken, Vestiging Oost, t.a.v. dhr. K.H. Heutink, Postbus 554, 7400 AN Deventer
- REW/LG/VH, P. Derks

Natuurbeschermingswet en Algemene wet bestuursrecht

Gedeputeerde Staten van Gelderland delen mede dat zij op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet op 20 maart 2008 vergunning hebben verleend aan Ontwikkelingsmaatschappij Druuten-Oost C.V. voor de uitvoering van het woningbouwproject De Waarden nabij het tichelgatencomplex aan de oostzijde van de bebouwde kom van Druuten.

Inzage

- De vergunning en bijbehorende stukken liggen t/m 1 mei 2008 ter inzage bij:
- de Centrale Bibliotheek van het Huis der Provincie, Markt 11 te Arnhem, op werkdagen van 08.30 tot 16.30 uur;
 - de gemeente Druuten, tijdens de daar gebruikelijke openingstijden.

Bezwaar

Belanghebbenden kunnen t/m 1 mei 2008 hiertegen een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie bezwaar- en beroepschriften, t.a.v. mevrouw C.J.M. Kummeling, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Op envelop en brief duidelijk "bezwaarschrift" vermelden.

Arnhem, 20 maart 2008 - zaaknr. 2007-012677

Gedeputeerde Staten van Gelderland
 C.G.A. Cornielje - Commissaris van de Koningin
 H.M.D. Brouwer - secretaris

BESLUIT D.D. 20 MAART 2008 - ZAAKNR. 2007-012677 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Besluit aanvraag om vergunning artikel 19d Nbw 1998
Aanvraag en procesverloop:

Bij brief van 31 mei 2007 heeft Ontwikkelingsmaatschappij Druuten-Oost C.V. te Geffen een aanvraag ingediend voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998. De vergunningaanvraag is op 19 juli 2007 ontvangen en in behandeling genomen. Bij eerste beoordeling bleek dat de aanvraag niet compleet was. Na een opschorting hebben wij op 6 september 2007 aanvullende informatie ontvangen en is de vergunningaanvraag weer in behandeling genomen.

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van woningen in de nabijheid van het tichelgatencomplex aan de oostzijde van de bebouwde kom van Druuten (woningbouwproject De Waarden). De activiteiten vinden plaats in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied 'Uiterwaarden Waal'.

De aanvraag bestaat, naast het aanvraagformulier, uit de volgende gegevens en bescheiden:

1. Natuurtoets locatie 'De Waarden' door Tauw B.V., gedateerd 18 juli 2007;
2. Aanvullende informatie op de vergunningaanvraag Nbw 1998, gedateerd 3 september 2007; Planbeschrijving en plankaart, Tauw B.V.;
3. Aanvullende informatie op de vergunningaanvraag Nbw 1998, gedateerd 11 februari 2008; stedenbouwkundig ontwerp en kaart met toekomstige maaiveldhoogtes, door dhr. J. Hol.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Druuten, de Gelderse Milieufederatie (GMF) en de stichting RAVON zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Allen hebben binnen de daarvoor gestelde termijn geen zienswijze naar voren gebracht.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens en bescheiden wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Artikel 19d, lid 1, Nbw 1998 bepaalt dat het verboden is zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen projecten te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet aangewezen gebied kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval, projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

De Nbw 1998 bepaalt dat bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening moet worden gehouden met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben gelet op de instandhoudingsdoelstelling van het betrokken gebied (artikel 19e van de wet). Als er sprake is van een vastgesteld beheersplan moet ook daarmee rekening worden gehouden.

Artikel 19f Nbw 1998 bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het gebied, maar wel significante gevolgen kunnen hebben voor een dergelijk gebied, door de initiatiefnemer een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied moet worden gemaakt.

Indien er geen zekerheid is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast, kan alleen een vergunning worden verleend bij ontstentenis van alternatieve oplossingen en om dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard (artikel 19g). Wanneer het betrokken gebied een gebied is met een prioritaire habitat en/of prioritaire soort, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijk gunstige effecten worden aangevoerd of, na advies van de Europese commissie, onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Tevens dienen compenserende maatregelen te worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft (artikel 19h).

Artikel 19l lid 1 Nbw 1998 bepaalt dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van de gebieden zoals die zijn aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10a, eerste lid of waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging genomen als in artikel 12.

Ingevolge artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de reeds door de Minister aangewezen Vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de wet.

Het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal is bij besluit van de minister van LNV N/2000/302 op 24 maart 2000 aangewezen als Speciale Beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. Delen van dit gebied zijn door de minister van LNV is op 20 mei 2003 aangemeld als speciale beschermingszone krachtens de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), maar deze zijn nog niet als zodanig aangewezen.

Voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal bereidt de minister van LNV een nieuw aanwijzingsbesluit voor waarin instandhoudingsdoelstellingen worden vastgesteld. Deze zijn nog niet definitief, maar de concept-instandhoudingsdoelstellingen zijn in november 2005 door de minister bekend gemaakt. Deze concept instandhoudingsdoelstellingen kunnen gebruikt worden als leidraad voor de toetsing van mogelijke effecten. De concept-instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal zijn in tabel 1 samengevat.

Natura 2000-doelen:

De uiterwaarden Waal bevatten relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijnswaard en beschermd natuurmonument Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen is gegraven; deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhoollanden stroomdalgraslanden en open water. De uiterwaarden Waal zijn een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning). Het is daarnaast ook een belangrijk rust- en foerageergebied voor kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafeleend, Kievit en grutto. Daarnaast van enig belang voor fuut, aalscholver, brandgans, krakeend, pijlstaart, slobeend, kuifeend, nonnetje, slechtvalk, meerkoet en wulp.

Tabel 1: Instandhoudingsdoelen (bron: Gebiedendocument Uiterwaarden Waal)

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3270 Rivieren met silkoevers	=	=
H6120 Kalkminnend grasland	=	>
H6510 (subtype A) Laaggelegen schraal hoollanden, subtype Glanshaver	=	=
H91E0 (subtype A) Bossen op alluviale gronden subtype Zachthout oobossen	>	=
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Zeeprik	>	>
Rivierprik	=	=
Elft	=	=
Zalm	=	=
Grote modderkruijer	>	>
Kamsalamander	>	>
Bever	>	>
Breedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Porseleinhoen	>	>
Kwartelkoning	>	=
Zwarte stern	>	>
Grutto	=	=
Niet-breedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Aalscholver	=	=
Fuut	=	=
Kleine zilverreiger	=	=
Kleine zwaan	=	=
Kolgans	=(<)	=(<)
Grauwe gans	=(<)	=(<)
Brandgans	=	=
Smient	=(<)	=(<)
Krakeend	=	=
Pijlstaart	=	=
Slobeend	=	=
Tafeleend	>	>
Kuifeend	=	=
Nonnetje	=	=
Slechtvalk	=	=
Meerkoet	=	=
Kievit	=	=
Grutto	=	=
Wulp	=	=

(= behoudendoelstelling; > ontwikkelendoelstelling; =<) behoudendoelstelling maar achteruitgang toegestaan ten gunste van specifieke ontwikkelendoelstellingen)

De aanvraag:

De vergunningaanvraag Natuurbeschermingswet 1998 heeft betrekking op het woningbouwproject De Waarden in de gemeente Druuten. Het gaat hier om de realisatie van 400 tot 480 woningen aan de oostzijde van de huidige bebouwde kom van Druuten.

Huidige situatie

Plangebied De Waarden grenst aan Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal en ligt net achter de dijk. In het plangebied liggen een aantal paardenweiden, maisakkers, graslandpercelen en een boomgaard. Centraal in gebied bevindt zich een tichelgatcomplex, bestaande uit vijf voormalige kleiputten begroeid met populier, els en wilg.

De direct aangrenzende uiterwaarden aan de noordzijde van de Waalbandijk zijn de Afferdenschse en Deetsche Waarden en aan de oostzijde de Afferdenschse Waaijen. Ten zuidwesten van De Waarden ligt het Druitsch Bosje, een vochtig rivierkleibos.

Een deel van het plangebied maakt onderdeel uit van een ecologische verbinding tussen de uiterwaarden van de Waal en natuurgebied Heerlijkheid Horssen ten zuiden van het plangebied. De uiterwaarden en de Heerlijkheid Horssen maken beiden deel uit van de Ecologische Hoofdstructuur (hierna EHS). De Waarden maakt zelf geen deel uit van de EHS.

Aangevraagde situatie

Ontwikkelingsmaatschappij Druuten-Oost C.V. gaat 400 tot 480 woningen realiseren in Druuten-Oost na 2010. Het plangebied heeft inclusief wegen, parkeerplaatsen en groenvoorziening een oppervlakte van 23 ha. Het tichelgatcomplex gaat onderdeel uitmaken van een geplande ecologische verbindingzone door het plangebied. Het open water blijft hierbij behouden. De verbindingzone gaat de Afferdenschse en Deetsche Waarden verbinden met het Druitsch bosje en diersoorten die in de huidige situatie gebruik maken van het plangebied. Op plaatsen waar de ecologische verbinding een weg kruist, worden ecoduikers gerealiseerd. Het deel van het plangebied dat niet onder de ecologische verbindingzone valt, wordt opgehoogd en bebouwd. Het maaiveld van het op te hogen gebied komt te liggen tussen 6.60 m + NAP en 7.50 m + NAP. De meeste woningen zullen uit twee bouwlagen plus dak bestaan. Rond de tichelgaten wordt met drie bouwlagen gewerkt en achter de dijk komen de huizen met de zolderverdieping boven de dijk uit. Verder wordt de nieuwe wijk ontsloten vanaf de Van Heemstraweg via één ontsluitingsweg en wordt de Waalbandijk autoluw gemaakt. Indien er op de Waalbandijk straatverlichting wordt aangebracht, zal dit afgeschermde verlichting zijn.

Beoordeling van de aanvraag:

Relevante natuurwaarden

Plangebied 'De Waarden' ligt op ca 50 meter afstand van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. In het rapport van Tauw 'Natuuroets locatie De Waarden' zijn de natuurwaarden van het plangebied en directe omgeving beschreven.

In plangebied De Waarden komen geen beschermde habitattypen voor.

Er komen verschillende broedvogels voor in het plangebied. Hiervan behoren geen van de voorkomende soorten tot de soorten waarvoor Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal is aangewezen.

Verder komen buiten het broedseizoen de volgende aantallen vogels in het plangebied voor: aalscholver (1-6), kolgans (10-250), grauwe gans (15-30), brandgans (5-25), smient (10-125), kraakeend (1-3), slobeend (0-1), tafeleend (2-6), kuifeend (0-2) en nonneije (1-12). Voor deze soorten zijn de aangrenzende uiterwaarden van de Waal aangewezen als Vogelrichtlijngebied (overwinteringsgebied en/of rustplaats).

Binnen het kilometerhok waarin het plangebied ligt, is de kamsalamander waargenomen. In de natuurtoets van Tauw wordt geconcludeerd dat er binnen het tichelgatcomplex echter geen geschikt habitat (ni. gevarieerde oevervegetatie) voor de kamsalamander te vinden is. De soort is bij veldonderzoek ook niet aangetroffen. Ook niet in de sloot langs de van Heemstraweg. Aanvullend hierop is aanwezigheid van kamsalamander in de tichelgaten ook niet te verwachten omdat er verschillende vissoorten voorkomen.

In de uiterwaarden die grenzen aan De Waarden is geschikt habitat voor de kwartelkoning aanwezig. De soort is in 2003 voor het laatst waargenomen (0-1 kwartelkoning in de periode 2002-2006). Verder komen hier de volgende vogelsoorten voor (periode 2002-2006): fuut (0-1), grauwe gans (12-20), brandgans (0-1), kraakeend (2-5), slobeend (1-3), kuifeend (2-3), tafeleend (mogelijk 1 broedgeval), meerkoet (6-10) en Kievit (5-8).

Effect van het woningbouwproject De Waarden op relevante natuurwaarden

De effecten op natuurwaarden worden hieronder per beschermde soort of een groep soorten beschreven en tevens beoordeeld.

1. Er maken een aantal niet-broedvogelsoorten gebruik van het plangebied, die in de direct aangrenzende uiterwaarden vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn. Sommige soorten verblijven alleen tijdens extreem hoge waterstanden in plangebied De Waarden, andere ook onder normale omstandigheden. Door woningbouw zal het plangebied minder geschikt of ongeschikt leefgebied worden voor deze soorten. Echter bieden de Afferdenschse en Deetsche Waarden (Vogelrichtlijngebied) voldoende geschikt leefgebied. Voor watervogels zijn locaties als de Ulvermeerjes en het Druitsch Bosje tijdens extreem hoogwater (eens in de vijf tot tien jaar) goede alternatieve vluchtplaatsen. Deze locaties liggen op korte afstand van het plangebied en de uiterwaarden. De aantallen niet-broedvogelsoorten zullen door de woningbouw niet afnemen.

2. Vormen van verstoring die door de woningbouw een effect zouden kunnen hebben op het voorkomen van de huidige aantallen vogelrichtlijnsoorten in de Afferdenschse en Deetsche Waarden zijn licht en menselijke verstoring.

- Door de bouw van 400 tot 480 woningen kan de dagrecreatie in de aangrenzende uiterwaarden toenemen. Nieuwe bewoners van De Waarden zullen van de omgeving gebruik maken om bijvoorbeeld hun hond uit te laten of te wandelen. Dit zal onder andere in de uiterwaarden plaatsvinden. Momenteel worden de uiterwaarden al gebruikt door omwonenden. Door de kleine toename aan mensen in de uiterwaard kan op plaatsen langs de paden het leefgebied van verschillende vogelrichtlijnsoorten ook meer verstoord worden. In de uiterwaarden komen echter relatief lage aantallen vogels voor (bron: inventarisatiegegevens rapport Tauw). De vogels hebben genoeg plaats om uit te wijken naar de rest van de uiterwaard als hun leefgebied langs het pad meer verstoord wordt. Er zal dus nauwelijks een negatief effect optreden door de lichte toename aan menselijke activiteit in de uiterwaard. Het zal in ieder geval geen effect hebben op de aantallen vogelrichtlijnsoorten in de uiterwaard, waarmee een significant effect uit te sluiten is.

- Verstoring door licht kan optreden doordat de huizen in het plangebied met de bovengestage (zolder) boven de dijk uit komen. Er is hier geen sprake van permanente lichtuistraling naar de uiterwaarden, maar alleen soms zicht vanuit de uiterwaarden op ver-

lichte ramen. Hierdoor zullen de uiterwaarden niet minder aantrekkelijk worden voor Vogelrichtlijnsorten. Een significant negatief effect wordt dan ook niet verwacht.

- Indien er op de Waalbandijk straatverlichting wordt aangebracht, zal dit afgeschermd verlichting zijn. Hierdoor vindt er geen directe lichtuitstraling plaats richting de uiterwaarden. Een negatief effect op de kwaliteit van het leefgebied van Vogelrichtlijnsorten zal dan ook niet plaatsvinden.

Cumulatieve effecten

Omdat een klein negatief effect op Vogelrichtlijnsorten door extra verstoring niet uit te sluiten, is gekeken naar eventuele cumulatieve effecten van eerder vergunde activiteiten op grond van de Nbw 1998 in de omgeving van locatie De Waarden. Eén activiteit waarvoor vergunning op grond van de Nbw 1998 verleend is, heeft ook een kleine toename aan verstorende werking op de Afferdensche en Deitsche Waarden tot gevolg gehad. Het betreft de bouw van een kantoor aan de westkant van de Afferdensche en Deitsche Waarden (buiten het Natura 2000-gebied). Een klein deel van de Afferdensche en Deitsche Waarden in de directe omgeving van dit plangebied kan iets minder aantrekkelijk worden voor vogels door zicht vanuit de uiterwaarden op meer lichtoppervlak (ramen van het kantoor). Het effect van deze vergunde activiteit is zo klein dat het in combinatie met het geringe effect door woningbouwproject De Waarden geen significant effect veroorzaakt.

Conclusies

Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende stukken hebben wij voldoende zekerheid verkregen dat het woningbouwproject De Waarden de instandhoudingsdoelen voor het Natura 2000 gebied Uiterwaarden Waal niet in gevaar brengt. Wij kunnen daarom onder voorwaarden een vergunning verlenen voor het project.

Beschikking:

Gelet op het vorenstaande en het bepaalde in artikel 19d en artikel 43 Nbw 1998 besluiten wij de bovengenoemde aanvraag om vergunning ex artikel 19d van de Nbw 1998 voor woningbouwproject De Waarden in te willigen met in achtneming van het volgende voorschrift:

1. Indien er op de Waalbandijk straatverlichting wordt aangebracht, dient dit afgeschermd verlichting zijn.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mw. A.J. van Reewijk
H.oog. 1
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
wnd. onderafdelingshoofd Vergunningen en Handhaving
van de afdeling Landelijk Gebied

BESCHIKKING D.D. 23 november 2007 - nr. 2007-01.4453.VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

AANVRAAG

Natuurbeschermingswet 1998 vergunning aanvraag artikel 19d.

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 21 augustus 2007 heeft Proper-Stok Groep B.V., Postbus 22050, 3003 DB te Rotterdam (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend om een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

De aanvraag betreft de realisatie van tien woningen tussen de Donkerstraat en Waalbandijk te Heeselt.

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens en bescheiden:

- Natuurtoets Ruimte voor Ruimte locatie Heeselt; Grontmij Nederland bv.; Amhem; 20 augustus 2007
- Nieuwbouwlocatie Heeselt; Akoestisch onderzoek; Grontmij Nederland bv.; De Bildt; 14 juni 2007

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neerijnen en de Gelderse Milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in de gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Bij brief van 4 oktober 2007, ontvangen op 5 oktober 2007, heeft de *gemeente Neerijnen* gereageerd op de aanvraag.

De *Gelderse milieufederatie* heeft op 23 oktober per e-mail gereageerd.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens en bescheiden wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Artikel 19d, lid 1, Nbw 1998 bepaalt dat het verboden is zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen projecten te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die geleet op de instandhoudingsdoelstellingen de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, van de wet aangewezen gebieden kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Artikel 19 Nbw 1998 bepaalt dat bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening moet worden gehouden met de gevolgen die een project of andere handeling kan hebben geleet op de instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken gebied (artikel 19e van de wet). Als er sprake is van een vastgesteld beheerplan moet ook daarmee rekening worden gehouden.

Artikel 19f Nbw 1998 bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van het gebied, maar wel significante gevolgen kunnen hebben voor een dergelijk gebied, door de initiatiefnemer een passende beoordeling van de gevolgen voor het gebied moet worden gemaakt.

Indien er geen zekereheid is dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast, kan al een vergunning worden verleend bij ontstentenis van alternatieve oplossingen en om de omgeving te behouden in goet openbaar belang. Het begrip van redenen van sociale of economische aard (artikel 19g). Wanneer het betrokken gebied een gebied is met een prioritaire habitat en/of prioritaire soort, kunnen alleen argumenten die verband houden met de menselijke gezondheid, openbare veiligheid of voor het milieu wezenlijk gunstige effecten worden aangevoerd of, na advies van de Europese commissie, onder dwingend de redenen van groot openbaar belang. Tevens dienen compenserende maatregelen te worden getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van Natura 2000 bewaard blijft (artikel 19h).

Artikel 10a Nbw 1998 bepaalt dat onze Minister gebieden aanwijst ter uitvoering van Richtlijn (EEG) nr. 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrichtlijn).

Ingevolge artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de reeds door de Minister aangewezen Vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de wet.

Het Natura 2000-gebied uiterwaarden Waal is bij besluit van de minister van LNV/N/2000/302 op 24 maart 2000 aangewezen als speciale beschermingszone in het kader van de Vogelrichtlijn. Delen van dit gebied zijn door de minister van LNV is op 20 mei 2003 aangemeld als speciale beschermingszone krachtens de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), maar deze zijn nog niet als zodanig aangewezen.

Voor het Natura 2000-gebied uiterwaarden Waal bereidt de minister van LNV een nieuw aanwijzingsbesluit voor waarin instandhoudingsdoelstellingen worden vastgesteld. Deze zijn nog niet definitief, maar de concept-instandhoudingsdoelstellingen zijn in november 2005 door de minister bekend gemaakt. Deze concept-instandhoudingsdoelstellingen kunnen gebruikt worden als leidraad voor de toetsing van mogelijke effecten. De concept-instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied uiterwaarden Waal zijn in tabel 1 samengevat.

Natura 2000-doelen

De uiterwaarden Waal bevatten relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijnwaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen is gegraven; deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaveroeverlanden, stroomdalgraslanden en open water. De uiterwaarden Waal zijn een belangrijk broedgebied voor soorten van natte, ruige graslanden (porseleinhoen, kwartelkoning). Het is daarnaast ook een belangrijk rust- en foeragegebied voor kleine zilverreiger, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, smient, tafelend, Kievit en grutto. Daarnaast van enig belang voor fuut, aalscholver, brandgans, krakeend, pijlstaart, slobeend, kuifeend, nonnefje, slechtvalk, meerkroeten wulp.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (bron: Gebiedendocument uiterwaarden Waal)
(=> behoud doeleinstelling; > opmaak doeleinstelling; =< behoud doeleinstelling maar achteruitgang toegestaan ten gunste van openbare of privédoeleinstellingen; (b) broedvogels; (nb) niet broedvogels)

Habitattypen	Doelstelling openvlakte	Doelstelling leefgebied	Doelstelling kwaliteit
H3270 Rivieren met slikoevers	=		=
H6120 Kalkminnend grasland	=		>
H6510 (subtype A) Laaggelegen schraal hooilanden, subtype Glanshaver	=		=
H91E0 (subtype A) Bossen op alluviale gronden, subtype Zachthoutoobossen	>		=
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie	
Zeeprink	>		>
Rivierprink	=		=
Elft	=		=
Zalm	=		=
Grote modderkrulper	>		>
Kansalamander	>		>
Bever	>		>
Broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie	
Porseleinhoen (b)	>		>
Kwartelkoning (b)	>		=
Zwarte stern (b)	>		>
Gruito (b)	=		=
Niet--broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie	
Aalscholver (nb)	=		=
Fuut (nb)	=		=
Kleine zilverreiger (nb)	=		=
Kleine zwaan (nb)	=		=
Kolgans (nb)	=(<)		=(<)
Grauwe gans (nb)	=(<)		=(<)
Brandgans	=		=
Smient (nb)	=(<)		=(<)
Krakeend (nb)	=		=
Pijlstaart (nb)	=		=
Slobeend (nb)	=		=
Tafeleend (nb)	>		>
Kuilfeend (nb)	=		=
Nonnetje (nb)	=		=
Slechtvalk (nb)	=		=
Meerkoet (nb)	=		=
Kievit (nb)	=		=
Gruito (nb)	=		=
Wulp (nb)	=		=

De aanvraag

De aanvraag betreft de realisatie van tien woningen tussen de Donkerstraat en Waalbandijk te Heessel. De woningen worden gebouwd op ruime kavels. De ontsluiting vindt plaats via de Donkerstraat. De bestaande werkschuur wordt gesloopt en de hagen langs de Donkerstraat verdwijnen. De greppel aan de oostzijde wordt vergroot, en er komt meer beplanting in het gebied.

Zienswijzen

Bij brief van 4 oktober 2007, heeft de gemeente Neerijnen geen aanleiding tot het indienen van op de aanvraag. De aanvraag geeft de gemeente Neerijnen geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.

De Gelderse Milieufederatie heeft op 23 oktober 2007 gereageerd per e-mail. De Gelderse Milieufederatie dient geen zienswijze in.

Beoordeling van de aanvraag

Vergunningplicht Natuurbeschermingswet

De geplande bouwlocatie tussen de Donkerstraat en Waalbandijk te Heessel ligt op ca. 15 meter van het Natura 2000-gebied uiterwaarden Waal. Voor projecten of andere handelingen die tot verstoring van soorten en/of tot verslechtering van de kwaliteit van leefgebieden kunnen leiden is voor dit gebied een vergunning vereist op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet.

Teneinde vast te stellen of het project vergunbaar is, wordt op grond van de Nbw 1998 getoetst of zekerheid bestaat dat het project niet tot significante effecten kan leiden. De instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, zoals samengevat in tabel 1 hierboven, zijn hierin leidend.

Relevante natuurwaarden

In de uiterwaarden nabij het plangebied komen de volgende vogelsoorten veel voor: fuut, aalscholver, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, tafeleend, kuilfeend, meerkoet, Kievit en wulp.

Effecten van de woningen op relevante natuurwaarden

De geluidverstoring op het Natura 2000-gebied uiterwaarden Waal neemt nauwelijks toe als gevolg van de tien nieuwe woningen. Het geluidsniveau bedraagt maximaal 40 dB(A). Het wegverkeer geeft in de nieuwe situatie geen (extra) verstoring.

Tijdens de bouwwerkzaamheden zijn de geluidniveaus in het buitendijkse gebied maximaal 45 tot 50 dB(A). De wulp wordt verstoord bij geluidniveaus boven 45 dB(A). Omdat er voldoende alternatieve effecten kunnen verder beperkt worden door bij de uitvoeringsperiode rekening te houden met het broedseizoen van de wulp. Ganzen en smienten zijn minder gevoelig voor geluidverstoring.

Ter hoogte van de woningen is geen toegang tot het uiterwaardengebied. Extra verstoring door wandelaars en dergelijke is verwaarloosbaar.

Het gebruik van de dijk verandert niet als gevolg van de bouw van de huizen. Extra lichtverstoring door wegverkeer is verwaarloosbaar.

De effecten van lichtvervalsing door de bebouwing zijn beperkt omdat alle bebouwing, op één huus na, lager is dan de dijk. Het licht deels wordt afgeschermd door de dijk en de weg op de dijk aan voor het gebied en de auto's met verlichting. Het buitendijkse gebied wordt bovendien 's nachts niet veel gebruikt door watervogels omdat de slaapplaatsen verder van het plangebied zijn gelegen.

Effecten van verlichting tijdens de bouwwerkzaamheden vinden niet plaats omdat de werkzaamheden overdag plaatsvinden.

Conclusie

Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende stukken hebben wij voldoende zekerheid verkregen dat het project niet strijdig is met de concept-instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied uitenwaarden/Waal.

Teneinde de effecten op het natuurgebied te beperken tot uitsluitend marginale effecten worden aan de vergunning voorwaarden verbonden.

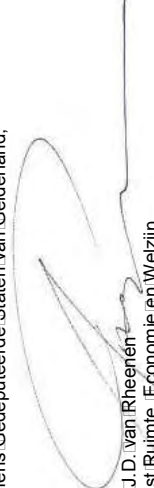
Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Proper-Stok Groep B.V., een vergunning te verlenen voor de realisatie van tien woningen tussen de Donkerstraat en Waalbandijk te Heeselt conform de bij de aanvraag behorende stukken en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

1. Het heien en het verder bouwrijp maken van het perceel vindt plaats buiten het broedseizoen van de wulp (15 maart tot 15 juli).
2. Ontsluiting van de woningen geschiedt via de Donkerstraat.

Amhem, 23 november 2007

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

ing. J. D. van Rheeën
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
onderafdeling Hoofd Vergunningen en Handhaving
van de afdeling Landelijk Gebied

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop:

Bij e-mail van 14 juli 2008 heeft G. van der Schee namens Rijkswaterstaat Oost-Nederland, Postbus 9070 te Arnhem (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

De aanvraag omvat het aanbrengen van vijf afloopvoorzieningen aan bestaande palen, het aanbrengen van acht meerpalen en het aanbrengen van vijf parkeervoorzieningen. Voor het aanbrengen van de afloopvoorzieningen vindt aan de zuidzijde van de haven grondwerk plaats. De grond die wordt ontgraven wordt na afloop teruggebracht zoals het is aangetroffen. Grond die overblijft wordt afgevoerd naar een erkend verwerkingsbedrijf. De aan te brengen meerpalen worden geheild.

De aanvraag bestaat uit de volgende gegevens:

- Passende beoordeeling aanpassing overnachtingshaven Ijsendoorn;
- Kaartje met daarop de ligging van de overnachtingshaven ten opzichte van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal;
- Kaartje met daarop de ligging van de overnachtingshaven, de Willemspolder en de Waal;
- Brief met aanvullende informatie.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Neder-Betuwe en de Gelderse milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht worden.

Wettelijk kader:

Bij beoordeeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan artikel 10a, 13d tot en met 19 h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

ARCHIEF

Aanwijzing en aanmelding:

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 aangewezen als vogelrichtlijngebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als habitatrichtlijngebied. Tevens is een deel van het gebied op 26 juni 1973 aangewezen als staats natuurmonument Kil van Hurwenen.

De uiterwaarden Waal omvatten het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuidoever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Waal moet in perioden met hoge rivierafvoer 2/3 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen en is daarmee de grootste vrij - afstromende Rijnak. Het is ook de meest dynamische rivierak van het Rijnsysteem. In perioden met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en 'vormt' de rivier het landschap.

Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, hoogdynamische winterbed. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude rivierakken (strangen en geulen). Veel uiterwaarden zijn vergraven voor zand en/of kleiwinning. In het westelijk deel van het gebied liggen de relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen gegraven is. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glansshaverhooilanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlandingsplaatsvindt.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in de concept gebiedendocumenten.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Kernopgaven (Bron concept-gebiedendocument Uiterwaarden Waal)

- 3.04 Rivieren met pioniervegetatie: Behoud en uitbreiding van slikkige rivieroevers H3270 en grindbanken met pioniervegetaties.
- 3.07 Vochtige alluviale bossen: Vochtige alluviale bossen (zachthoutbossen en essen-hepenbossen) *H91E0_A en *H91E0_B uitbreiden ten behoeve van bever H1337.
- 3.10 Grasende watervogels: Behoud voldoende slaapplaatsen en foerageerterrain voor ganzen, kleine zwanen A037, wilde zwanen A038 en smienten A050.
- 3.12 Plas-dras situaties: Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.

3.13 Droge graslanden: Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden
*H6120, glanshaver- en vossenstaartheuvelgraslanden (glanshaver) H6510_A.

Instandhoudingsdoelen

Natura 2000-doelen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen (Bron: gebiedsdocument **Waarwaarden** Waal)
(= behouddoelstelling, > ontwikkel/doelstelling, =<) enige achteruitgang t.b.v. nader benoemde habitaty-
pen/soorten toegestaan.)

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
Rivieren met slijkoevers	=	=
Kalkminnend grasland	=	>
Laaggelegen schraal hooiland, subtype Glanshaver	=	=
Bossen op alluviale gronden subtype zacht hout oobossen	=	=
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Zeeprink	>	>
Rivierprik	>	>
Elft	=	>
Zalm	=	>
Grote modderkruiper	=	=
Kamsalamander	>	>
Bever	=	>
Broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Porseleinhoen	>	>
Kwartelkoning	>	>
Zwarte stern	>	>
Niet broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Fuut	=	=
Aalscholver	=	=
Kleine zwaan	=	=
Koigans	=(<)	=
Grauwe gans	=(<)	=
Brandgans	=	=
Smient	=(<)	=
Krakeend	=	=
Pijlstaart	=	=
Slobeend	=	=
Tafeleend	=	=
Kuilfeend	=	=
Nonneje	=	=
Meerkoet	=	=
Kievit	=	=
Grutto	=	=
Wulp	=	=

Zienswijzen:

De gemeente *Neder-Betuwe* geeft in de brief van 21 augustus 2008 aan dat voor de werkzaamheden een bouw aanvraag is ingediend, maar dat er nog geen besluit genomen is op deze aanvraag. De bouw werkzaamheden kunnen daarom nog niet van start gaan. Daarnaast geeft de gemeente aan dat in de aanvraag en het rapport niets staat over het gebruik van de overnachtingshavens als calamiteitenhavens voor schepen met gevaarlijke stoffen. De gemeente vraagt zich af of dit gebruik wenselijk is, langs de Waal zijn andere, meer geschikte locaties aanwezig. Hierbij valt te denken aan scheepswerven. Deze zijn beter bereikbaar voor hulpdiensten.

Behandeling zienswijzen:

De aanvraag is alleen gedaan voor het uitbreiden van de voorzieningen van IJzendoorn als overnachtingshavens. Daarom wordt er niet ingegaan op eventueel gebruik als calamiteitenhavens. De contactpersoon heeft bovendien aangegeven dat de havens alleen als overnachtingshavens wordt gebruikt en niet als calamiteitenhavens.

Beoordeling van de aanvraag:

Bepalen van de natuurwaarden:
De overnachtingshavens en de directe omgeving vormen geschikt leefgebied voor diverse vogelsoorten.

Bepalen van voor de natuurwaarden relatieve factoren:

Er is een drietal effecten mogelijk op de aanwezige natuurwaarden. Dit zijn: licht, geluid en mechanische effecten.

Effecten van de gevraagde activiteiten:

Tijdens de werkzaamheden is er sprake van tijdelijke verstoring door licht en geluid. Het heien van de meepalen zal leiden tot een toename van de golflaag. Dit kan effect hebben op de aanwezigheid van brandgans, kleine zwaan, krakeend, nonneje en smient.

Mitigerende Maatregelen:

Om tijdelijk verstoring door licht te voorkomen worden de werkzaamheden zoveel mogelijk overdag uitgevoerd. Indien er 's avonds gewerkt moet worden, wordt er gebruik gemaakt van gerichte armaturen. De werkzaamheden vinden plaats na het broedsizoen en voor de winterperiode.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelen:

De vogelsoorten die in en rondom de overnachtingshavens voorkomen zijn niet gevoelig voor licht, effecten van verstoring door licht kunnen daarom worden uitgesloten. Soorten die gevoelig zijn voor geluid komen niet voor in en rondom de overnachtingshavens. De soorten die gevoelig zijn voor extra golflaag zijn in de periode dat de werkzaamheden plaatsvinden niet of in zeer lage aantallen aanwezig zijn. Daarnaast vormt de plas ten westen van de haven een goede uitwijkmogelijkheid voor deze soorten.

Conclusie:

Significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Vergunningverlening op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 is mogelijk.

Beschikking:

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998 aan Rijkswaterstaat Oost-Nederland, postbus 9070 te Arnhem een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor de uitbreiding van de voorzieningen in overnachtingshaven IJzendoorn en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 De werkzaamheden dienen plaats te vinden in de periode van 25 augustus 2008 tot en met 15 oktober 2008;
- 2 Er mogen geen werkzaamheden plaatsvinden tussen zonsopgang en zonsopkomst;
- 3 Ontgraven grond wordt teruggebracht zoals het is aangetroffen;
- 4 Overtollige grond wordt afgevoerd naar een erkend verwerkingsbedrijf.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

G. Laaijndecker
dienst Ruimte, Economie en Welzijn
afdelingshoofd Landelijk Gebied

BESCHIKKING D.D. 28 APRIL 2009 - ZAAKNUMMER: 2008-013339 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 1 augustus 2008 heeft gemeente Nijmegen (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998, voor de aanleg en ingebruikname van een stadsbrug over de Waal. Gemeente Nijmegen is voornemens een nieuwe stadsbrug over de Waal aan te leggen ten westen van de huidige spoorbrug in aansluiting op de Energieweg. Het geplande brugtracé bevindt zich in Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal ter hoogte van de Oosterhoutse Waarden. De brug bestaat uit twee keer twee rijstroken en een ruimte voor een extra strook in de toekomst. De brug wordt op pijlers geplaatst. Een extra oeververbinding is nodig om de bereikbaarheid van Nijmegen te vergroten.

De aanvraag bestaat uit de volgende gegevens:

- Aanvraagformulier, d.d. 30 juli 2008;
- Passende beoordeling vergunning Natuurbeschermingswet Stadsbrug Nijmegen, Passende beoordeling in afstemming met effecten en compensatie EHS en soortenbescherming en cd-rom met bijlagen, door Tauw, d.d. 7 juli 2008;
- Aanvullende notitie Toelichting vergunningaanvraag Nbw 1998 Stadsbrug Nijmegen, door Tauw, d.d. 5 september 2008;
- Intentievereenkomst Natuurcompensatie Stadsbrug Gemeente Nijmegen – Landgoed Middachten en bijlagen, door gemeente Nijmegen, d.d. 23 mei 2008;
- Intentievereenkomst Natuurcompensatie Stadsbrug Gemeente Nijmegen – Erven Korevaar en bijlagen, door gemeente Nijmegen, d.d. 22 oktober 2008.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeenten Rheden en Overbetuwe, de Gelderse Milieufederatie, Staatsbosbeheer, Staat der Nederlanden/Dienst der Domeinen, Fam. Braam, Bureau Beheer Landbouwgronden, Waterschap Rivierland, Ing. A.T. Fennema, Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen e.o., Rentmeesterkantoor Van Lynden B.V. en Rijkswaterstaat zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Gemeente Rheden, de Gelderse Milieufederatie, Staatsbosbeheer en Machielsen Prinsenbeek Vastgoedadviezen hebben een zienswijze ingediend.

Gemeente Overbetuwe, Dienst der Domeinen, Bureau Beheer Landbouwgronden, Waterschap Rivierland, Ing. A.T. Fennema, Vogelwerkgroep Rijk van Nijmegen en omstreken, Rentmeesterskantoor Van Lynden B.V. en Rijkswaterstaat hebben geen zienswijze ingediend.

Ontvankelijkheid

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader

De beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 is gebaseerd op artikel 10a, 19d tot en met 19h, 39, 41 tot en met 43 en het Besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

Aanwijzing en aanmelding

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 aangewezen als Vogelrijchlijfgebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtlijfgebied. Tevens is een deel van het gebied op 26 juni 1973 aangewezen als staats natuurmonument Kil van Hurwenen.

De uiterwaarden Waal omvatten het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuidoever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Waal moet in perioden met hoge rivierafvoer 2/3 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen en is daarmee de grootste vrij afstromende Rijntak. Het is ook de meest dynamische riviertak van het Rijnsysteem. In perioden met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en vormt de rivier het landschap.

Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, hoogdynamische winterbed. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bossen, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude riviertakken (strangen en geulen). Veel uiterwaarden zijn vergraven voor zand en/of kleiwinning.

In het westelijk deel van het gebied liggen de relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen is. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glansshaverhoollanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlandingsplaatsvindt.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en instandhoudingsdoelen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in het Ontwerp-aanwijzingsbesluit Uiterwaarden Waal.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Natura 2000-doelen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen (Bron: gebiedsdocument Uiterwaarden (Waal) (= behoud/doelstelling, > ontwikkel/doelstelling, =(<) enige achteruitgang, t.b.v. nader benoemde habitattypen/soorten/toegestaan))

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
Rivieren met silkoevers	=	=
Kalkminnend grasland	=	>
Laagelegen schraal hooiland, subtype: Glanshaver	=	=
Bossen op alluviale gronden, subtype: zachthoutbossen	=	=
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Zeeptik	>	>
Rivierprik	>	>
Elft	=	>
Zalm	=	>
Grote modderkruiper	=	=
Kamsalamander	>	>
Bever	=	>
Breedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Porseleinhoen	>	>
Kwartelkoning	>	>
Zwarte stern	>	>
Niet-breedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Fuut	=	=
Aalscholver	=	=
Kleine zwaan	=	=
Kolgans	=(<)	=
Grauwe gans	=(<)	=
Brandgans	=	=
Smient	=(<)	=
Krakeend	=	=
Pijlstaart	=	=
Sloebond	=	=
Tafelend	=	=
Kuilfeend	=	=
Nommeje	=	=
Meerkoet	=	=
Kievit	=	=
Grutto	=	=
Wulp	=	=

ARCHIEF

Beoordeling van de aanvraag

Bepalen van de natuurwaarden

In de Oosterhoutse Waarden zijn in de huidige situatie de volgende natuurwaarden aanwezig:

- leefgebied grote modderkruiper en kamsalamander
- leefgebied kolgans, grauwe gans, smient, porseleinhoen, kwartelkoning en zwarte stern
- graslanden met stroomdalsoorten

Bepalen van voor de natuurwaarden relevante factoren

- Er is in de toekomst sprake van een hogere geluidsbelasting in de Oosterhoutse Waarden, zowel onder als naast de brug.
- Er kan een effect optreden op natuurwaarden door meer licht naast en minder licht onder de brug.
- Er gaat oppervlakte verloren door de bouw van de pijlers van de brug.
- De openheid van het landschap wordt minder.
- Tijdens de bouw van de brug is er extra areaalgebruik en extra geluid, licht en beweging naar de omgeving.
- De kwaliteit van de vegetatie onder de brug zal veranderen doordat er onder de brug geen regen valt.

Effecten van de gevraagde activiteiten

In de Oosterhoutse Waarden komen graslanden voor met de stroomdalsoorten echte kruisdistel en katedoorn. Van de talrijke soorten die kenmerkend worden geacht voor het habitattype stroomdalgrasland werden alleen deze soorten aangetroffen. Deze graslanden kunnen niet beschouwd worden als het habitattype stroomdalgrasland maar hebben potenties om zich te ontwikkelen tot stroomdalgrasland. De locaties in de Oosterhoutse Waarden die potenties hebben voor de ontwikkeling tot stroomdalgrasland zijn hiervoor op sommige plaatsen matig geschikt en op andere plaatsen geschikt. De graslanden onder het brugtracé zijn matig geschikt voor de ontwikkeling tot stroomdalgrasland. Omdat er onder de brug minder licht zal zijn door de aanwezigheid van de brug en er geen regen zal vallen, wordt ontwikkeling van het habitattype hier onmogelijk. Onder de brug is dus sprake van een verlies aan potenties van 0,39 ha.

Buiten het brugtracé is versterking bepalend voor de beperking van de ecologische kwaliteit van de Oosterhoutse Waarden. Omdat het gebied dat door geluid beïnvloed wordt groter is dan het gebied dat beïnvloed wordt door licht, beweging en vermindering van openheid, wordt geluid als leidend effect op het gebied beschouwd, uitgezonderd voor soorten die aantoonbaar niet geluidgevoelig zijn. Deze methode van effectbepaling kunnen wij onderschrijven. De bepaling van geluideffecten is berekend voor de brug zelf en het aanliggend wegennet, voor de situatie met en zonder brug. Er is rekening gehouden met bestaand achtergrondgeluid en er is uitgegaan van bepaalde drempel- en grenswaarden waarbij versterking op soorten optreedt.

In de toekomstige situatie is in een deel van de Oosterhoutse Waarden sprake van een hogere geluidsbelasting. Hierdoor wordt een deel van potentieel broedgebied voor kwartelkoning minder geschikt. Het gaat hier om de wat ruigere uiterwaardgraslanden van de Oosterhoutse Waarden die marginaal geschikt broedgebied voor kwartelkoning vormen. Van het optimale habitat voor kwartelkoning, te weten, rijk gestructureerde hooilanden en vochtige tot natte, vrij hoog opgaande moerassige ruigten, is hier geen sprake. Alleen de delen van de uiterwaardgraslanden die enige mate van dekking geven, kunnen van waarde zijn voor kwartelkoning. Het gaat om 8,54 ha grasland dat door de toekomstige geluidsbelasting een volledig waardeverlies leidt en 49,24 ha grasland met een gedeeltelijk waardeverlies.

Ook potentieel foerageergebied van kwartelkoning wordt negatief beïnvloed door een toename aan geluid in de Oosterhoutse Waarden. 0,16 ha foerageergebied aan ondiepe oeverzones wordt volledig ongeschikt, 0,70 ha aan ondiepe oeverzones leidt een gedeeltelijk waardeverlies, 0,68 ha slikken en zandbanken/strandjes worden ongeschikt en 4,2 ha van dit biotoop neemt deels af in kwaliteit.

- Voor de graseters kolgans, grauwe gans en smient verdwijnt 1,99 ha leefgebied door de komst van de brug en wordt 10,6 ha gedeeltelijk ongeschikt. Dit komt deels door de plaatsing van de pijlers van de brug, deels door de verandering van abiotische omstandigheden onder de brug en deels door de toename van geluid.

- Tijdens de bouw van de brug kan er sprake zijn van extra areaalgebruik en extra geluid, licht en beweging naar de omgeving. Er moeten tijdelijke voorzieningen worden aangelegd ten behoeve van de bouw van de brug en er vinden verschillende werkzaamheden plaats met mogelijke verstoring van fauna. De volgende effecten zijn mogelijk: met helen kunnen er trillingen optreden waardoor soorten verstoord worden, door extra areaalgebruik kunnen bijzondere habitats beschadigd raken, door extra beweging in de uiterwaard kunnen soorten verstoord worden en in de winterperiode kan lichtuistraling naar de omgeving verstrend werken.

- Het leefgebied van porseleinhoen ligt buiten het gebied waar een toename van de geluidsbelasting berekend is als gevolg van de realisatie van de brug. Op zwarte stern is ook geen effect te verwachten omdat het deel van de Oosterhoutse Waarden waar effecten optreden niet geschikt is als broedgebied van de soort. Grote modderkruiper en kamsalamander zijn niet gevoelig voor de verstoring die optreedt als gevolg van de realisatie van de stadsbrug en er treedt ook geen areaalverlies op.

- Verder is in de passende beoordeling met hydraulische berekeningen getoetst of de realisatie van de brug effect heeft op de waterstroming in de Waal. De brug blijkt een waarvoorloerbare invloed te hebben op de waterstroming en daarmee op de aan dynamische morfologie gekoppelde instandhoudingsdoelen.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

- Het effect op de graslanden die zich zouden kunnen ontwikkelen tot stroomdalgraslanden wordt als niet significant beschouwd gezien de matige kwaliteit van de graslanden en omdat dit slechts een fractie betreft van de totale oppervlakte met potenties voor de ontwikkeling van stroomdalgraslanden in de Oosterhoutse Waarden (zie figuur 3.14 in de passende beoordeling). Andere locaties in de Oosterhoutse Waarden zijn daarvoor ook geschikt. Het uitbreidingsdoel voor stroomdalgraslanden komt niet in gevaar.

- De graslanden in de Oosterhoutse Waarden zijn marginaal geschikt leefgebied voor de kwartelkoning. Andere delen van het Natura 2000-gebied Uitenwaarden Waal zijn geschikt voor de uitbreiding van broedgebied voor deze soort. Het gebied rond de toekomstige brug is relatief weinig geschikt voor verbeteringsmaatregelen, onder andere als gevolg van de vrij droge omstandigheden door het betrekkelijk hooggelegen maaiveld. Kansen voor uitbreiding van leefgebied voor kwartelkoning zijn aanwezig in de vorm van de Ruimte voor de Rivier-maatregelen waardoor er een toename zal zijn van nevengeulen, moerassige ruigten en vernatte graslanden. Hierdoor komt de doelstelling voor broedgebied van de kwartelkoning niet in gevaar. Het areaal potentieel foerageergebied van kwartelkoning dat minder geschikt en ongeschikt wordt door de realisatie van de brug wordt als een significant negatief effect beschouwd.

- Gezien de instandhoudingsdoelstellingen voor grauwe gans, kolgans en smient wordt het effect op deze graseters als significant negatief beschouwd.

ARCHIEF

Alternatieven
Aangezien de aanleg en ingebruikname van de stadsbrug tot significante negatieve effecten op een aantal instandhoudingsdoelstellingen leiden, zijn in de passende beoordeling de verplichte ADC-criteria doorlopen.

Als eerste is onderzocht of er andere alternatieven zijn voor het vergroten van de bereikbaarheid van Nijmegen. In het alternatievenonderzoek is gekeken naar alternatieven ten aanzien van de aard en locatie.

In een studie is onderzocht op welke manier de doorstroming op het hoofdwegennet en daarmee de bereikbaarheid van de KAN-regio verbeterd kan worden, de kwetsbaarheid van de regionale wegstructuur verminderd kan worden en de bereikbaarheid van Nijmegen (inclusief Waalsprong) verbeterd kan worden. Hieruit kwamen de volgende alternatieven:

- het verbreden van de A50 en de realisatie van een oeververbinding
- het doortrekken van de A73 en de realisatie van een oeververbinding
- het doortrekken van de A73

Uit de studie blijkt dat het verbreden van de A50 en de realisatie van een oeververbinding de beste optie is. Ook voor de effecten op natuur.

Daarnaast is het Waaloversrijdend openbaar vervoer uitgebreid en liggen er plannen voor een extra oeververbinding tussen Heyendaal en Waalsprong. Echter biedt uitsluitend inzetten op openbaar vervoer onvoldoende oplossing. Dit geldt zowel voor de toename van de bereikbaarheid als voor de afname van de kwetsbaarheid (toegang tot Nijmegen voor hulpdiensten en regulier verkeer).

Ook is de aard van de oeververbinding onderzocht. Hieruit blijkt dat een tunnel geen reëel alternatief is, om de volgende redenen:

- een tunnel is moeilijk inpasbaar in het omliggend stedelijk gebied
- een tunnel is ongewenst vanwege het stedelijk karakter van de weg
- de extra kosten voor een tunnel zijn niet op te brengen voor de gemeente Nijmegen
- een tunnel heeft een veel groter risico voor aantasting van archeologische waarden
- door een tunnel worden effecten op het woon- en leefmilieu in Nijmegen in de richting van het stedelijk gebied verplaatst.

Uit onderzoek blijkt dat er voor het vergroten van de bereikbaarheid van Nijmegen geen reëel alternatief is dat minder effect heeft op de te beschermen natuurwaarden in het Natura 2000-gebied.

Dwingende reden van groot openbaar belang

Een initiatief dat significante negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen met zich meebrengt, kan alleen doorgang vinden als er geen alternatieven zijn en er sprake is van een dwingend reden van groot openbaar belang.

De bereikbaarheid van Nijmegen staat onder druk om meerdere redenen: de Waalbrug overschrijdt haar capaciteit in de spits in hoge mate en de capaciteit van bestaande aanvoerwegen en het Keizer Trajanusplein in Nijmegen kunnen niet worden vergroot. Uit verkeersverwachtingen blijkt dat de congestieproblemen zonder aanvullende infrastructurale oplossingen nog flink zullen toenemen. Bij calamiteiten en groot onderhoud aan de bestaande Waalbrug kent Nijmegen vanuit het noorden acute bereikbaarheidsproblemen (hoge kwetsbaarheid), waarbij ook de Waalsprong niet in de totale stedelijke structuur kan integreren. Daarnaast worden de bedrijven terrein ten westen van Nijmegen belemmerd in hun herontwikkeling. Deze terreinen zijn aangewezen als TOPPER-project, de landelijk meest belangrijke te herstructureren bedrijventerreinen.

Een tweede verbinding over de Waal is daarom noodzakelijk.

ARCHIEF

Compensatie

In de passende beoordeling is onderzocht welke maatregelen nodig zijn om de schade door de realisatie van de stadsbrug aan de Oosterhoutse Waarden te compenseren door de ontwikkeling van nieuwe natuur elders. Voor het vaststellen van de compensatieopgave is ervan uitgegaan dat gebieden die volledig ongeschikt worden in de Oosterhoutse Waarden 100% in oppervlakte moeten worden gecompenseerd en gebieden die gedeeltelijk waardevol zijn 50% in oppervlakte.

Op de Oosterhoutse Waarden liggen meer beschermingsregimes dan uitsluitend Natura 2000. Ook ten behoeve van de soortenbescherming door flora- en faunawetgeving, de kernkwali- teiten van de Ecologische Hoofdstructuur en het provinciale soortenbeleid is een effectbepaling gemaakt. De effecten die hieruit voortvloeien zijn samen met de effecten die voortkomen uit de Natura 2000-toetsing samen genomen om tot een compensatieopgave te komen. Bij de aantas- ting van de kernkwaliiteiten van de Ecologische Hoofdstructuur gaat het alleen om effecten op fauna. De kernkwaliiteiten aanzien van fauna zijn abstractor geformuleerd dan bij de andere beschermingsregimes zodat een nadere kwantificering van het effect niet goed mogelijk is. Daarom is ervan uitgegaan dat, gebaseerd op het feit dat alleen fauna beïnvloed wordt, de ef- fectbepaling die voortvloeit uit N2000, F&F-wet en soortenbeleid de effecten op de kernkwaliitei- ten van de EHS dekt.

In onderstaande tabel uit de passende beoordeling is de totale compensatieopgave weergege- ven:

Tabel 5.3 Kwantificering van de compensatieopgave

Compensatieopgave voor:	Volledig waardevol (ha)	Gedeeltelijk waardevol (ha)	Compensatieopgave
• Ondiepe oeverzones	0,16	0,70	0,51
• Moeras / rietruigte	0,02	0	0,02
• Slikken en zandbanken	0,68	4,20	2,78
• Grasland	8,15	49,24	32,77
Totaal	9,01	54,14	36,08
(berekeningsmethode:	9,01	plus 0,5 * 54,14	= 36,08)

Vervolgens is naar geschikte compensatielocaties gezocht. Deze selectie is op basis van een groot aantal criteria integraal uitgevoerd. Er zijn 14 zoeklocaties uit naar voren gekomen. Deze selectie is tot stand gekomen door te kijken naar gebieden die binnen of grenzend aan de Ecolo- gische Hoofdstructuur en/of Natura 2000-gebied liggen, maar niet de status EHS Natuur hebben. Tevens dienen deze gebieden zo dicht mogelijk bij de plaats van de ingreep te liggen, geschikt te zijn voor de te realiseren habitats en mocht het geen bos- of natuurrein zijn. Ten slotte mocht de locatie niet al in het kader van een compensatieopgave vanuit een ander initiatief zijn gekend. Omdat de verschillende habitats van de compensatieopgave niet in één gebied konden worden ingevuld, is naar twee compensatielocaties gezocht.

Binnen deze locaties heeft een integrale beoordeling plaatsgevonden voor zowel een geschikte locatie voor compensatie van slikken, oevers en moeras als een locatie waar graslanden ge- compenseerd zouden kunnen worden. De volgende beoordelingscriteria zijn gebruikt: ecologi- sche geschiktheid, efficiëntie waarmee kan worden gecompenseerd, planologische geschiktheid,

kosten, planning, explosieven, archeologie, landschap, bodem en milieu en afstand tot Nijmegen (zie voor een uitleg van deze beoordelingscriteria bijlage 8 van de passende beoordeling). Voor de locaties die het best scoorden voor alle criteria tezamen is onderzocht welke locatie het meest kansrijk was met het oog op verwerving van de benodigde percelen.

Voor de compensatie van graslanden is de Havikerwaard in de gemeente Rheden als voor- keurslocatie naar voren gekomen. Daar wordt op Landgoed Middachten 32,77 ha toeragege- bied voor graseters gecompenseerd. Dit komt tot stand door aanvullende beheermaatregelen te nemen op het huidige beheer. De optimalisatie van het beheer in de Havikerwaard is vastgelegd in een intentieovereenkomst met Landgoed Middachten. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijk gebied voor graseters en wordt de schade aan natuur in de Oosterhoutse Waarden in ruime mate gecompenseerd. De locatie grenst aan Natura 2000-gebied Uiterwaarden IJssel.

Voor de compensatie van slikken, oevers en moeras is de uiterwaard ten westen van Driel in de gemeente Overbetuwe als voorkeurslocatie naar voren gekomen. De eigenaar van de uiter- waard, Erven Korevaar, wil hier een landgoed met hoge natuurwaarden ontwikkelen. Er wordt 0,51 ha aan ondiepe oeverzones, 0,02 ha aan moeras/rietruigte en 2,78 ha aan slikken en zand- banken gerealiseerd. De inrichting en het beheer van deze biotopen is vastgelegd in een inten- tieovereenkomst tussen de gemeente Nijmegen en Erven Korevaar. Gemeente Overbetuwe heeft een bestemmingsplanwijziging voor deze uiterwaard in voorbereiding waar de compensatie in zal worden opgenomen.

De compenserende maatregelen dienen uitgevoerd te zijn voordat met de bouw van de stads- brug begonnen wordt. Met dit compensatievoorstel achten wij de effecten op de te beschermen natuurwaarde die optreedt in de Oosterhoutse Waarden voldoende gecompenseerd.

Mitigerende Maatregelen

Op de brug worden geluidsreducerende maatregelen genomen om binnen de geluidscontouren te blijven waarvoor de effecten op natuur onderzocht zijn. Een voorbeeld hiervan is geluidem- ping d.m.v. geluidsreducerend asfalt. De aannemer neemt alle mitigerende maatregelen op in hetologisch werkplan, waarna het plan wordt ingediend bij de gemeente Nijmegen en de pro- vincie.

Zienswijzen Machielsen Prinsenbeek Vastgoedadviezen

Machielsen Prinsenbeek Vastgoedadviezen heeft namens grondeigenaar familie Braam een zienswijze ingediend. Ze geeft aan dat gemeente Nijmegen door de aanleg van de stadsbrug 3500 m² grond wil verwerven, waardoor het perceel van de familie doorsneden wordt en zinvol agrarisch gebruik in de toekomst minder waardevol is. Dit is volgens Machielsen Prinsenbeek Vastgoedadviezen in strijd met een goed beheersplan voor de gronden links en rechts van de nieuwe brug. De grond van de familie Braam zou uit natuurbeheeroppunt veel beter kunnen worden toegevoegd aan de naastgelegen gronden. De weide- en waterovogels en andere diersoorten zouden hierdoor een veel betere habitat krijgen dan in de huidige plannen.

Behandeling: Aanegesloten natuur in de Waal uiterwaarden is waardevol. Het feit dat de reste- rende gronden van de familie Braam minder waardevol worden voor agrarisch gebruik en de vraag wat het beste met deze gronden kan gebeuren, valt echter buiten deze vergunningaan- vraag.

De Gelderse Milieufederatie

De Gelderse Milieufederatie heeft mede namens de werkgroep Lentse Waarden en Vereniging Leefmilieu een zienswijze ingediend. In hun zienswijze gaan ze op verschillende punten in.

- De GMF gaat ervan uit dat de passende beoording alleen de aanleg van een stadsbrug omvatten en geen woningbouw in de uiterwaarden. Woningbouw in het uiterwaardengebied is volgens hen uitgesloten. Zij geven aan dat anders de combinatie van projecten beoordeeld moet worden. **Behandeling:** De vergunningaanvraag omvat geen woningbouw in de uiterwaarden van de Waal, uitsluitend de aanleg en ingebruikname van een stadsbrug.

- De GMF is tevens van mening dat de compensatie van leefgebied in eerste instantie gezocht moet worden in het uiterwaardengebied van de Waal in plaats van in andere Natura 2000-gebieden. Ze zien mogelijkheden voor compensatie en mitigerende maatregelen aangrenzend aan de Speciale Beschermingszone Waal ter ondersteuning van de coherentie van Natura 2000. Er zijn mogelijk ook andere locaties in de Waal uiterwaarden te vinden. Het gaat de GMF er om dat er geen versnippering ontstaat in het Natura 2000-netwerk. Ze vindt dat er door de aanleg van de stadsbrug versnippering optreedt tussen het Natura 2000-gebied de Gelderse Poort en Waal uiterwaarden.

Behandeling: Voor de compensatie voor de stadsbrug is onder andere gezocht naar geschikte locaties nabij de beoogde stadsbrug. Een kleinere afstand tot de plaats van de nieuwe brug werd in de selectiecriteria hoger gewaardeerd dan locaties op grotere afstand. De compensatielocaties zijn echter op basis van een combinatie van meerdere selectiecriteria geselecteerd (onder het kopje compensatie in deze vergunning staat een samenvatting over de wijze waarop de compensatielocaties geselecteerd zijn). Hiervoor bleken uiteindelijk Drielen de Havikerwaard het meest geschikt.

- Doordat er in de uiterwaarden van Drielen, bestaande EHS, gecompenseerd gaat worden neemt het areaal EHS per saldo af. De GMF wijst op de zoekcriteria compensatie checklist Natura 2000 van Taauw waarin staat dat het niet de bedoeling is dat wordt gecompenseerd in reeds bestaande EHS waar al een natuurpogaf ligt en gelden beschikbaar zijn voor natuurinrichting en tevens al beschermende randvoorwaarden gelden. **Behandeling:** De compensatielocatie in Drielen is inderdaad onderdeel van de Ecologische Hoofdstuctuur en wordt gerekend tot de categorie 'verwevingsgebied'. Dit betekent dat gezocht wordt naar mogelijkheden om de functie natuur te combineren met andere functies, zoals agrarisch gebruik en recreatie. Het uitvoeren van de compenserende maatregelen betekent dat een gedeelte van het verwevingsgebied dat nu in agrarisch gebruik is in natuur zal worden omgezet. Daardoor wordt de verhouding tussen de gebruikscategorieën binnen het verwevingsgebied veranderd ten gunste van natuur. Dat door de compensatie in dit verwevingsgebied per saldo areaal natuur verloren gaat is niet juist.

- De GMF wijst er op dat de gronden in de Havikerwaard waar compensatie voor een aantal vogelsoorten is voorzien, al opgenomen zijn als ganzenfoeragegebied. Bescherming en afgestemd beheer van deze gronden ten behoeve van ganzen en smienten is bestaand beleid. De gronden vallen onder de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer. Ze vraagt zich af in hoeverre er sprake is van volwaardige compensatie. Ze wijst er op dat met het project Herinrichting van de Havikerwaard (paragraaf 7.3) 94 ha verloren gaat als geschikt biotoop voor ganzen en dat dit impliceert betekent dat een deel van de compensatie voor de stadsbrug verloren gaat omdat er meer concurrentie voor voedsel optreedt doordat er minder areaal beschikbaar is voor ganzen. De Gelderse Milieufederatie vindt dit geen duurzame compensatie. Verder wijzen ze er op dat in het aanwijzingsbesluit Vogelrichtinggebied IJssel uiterwaarden staat dat de beoogde percelen die moeten dienen voor compensatie onvoldoende kwaliteit bezaten om te worden opgenomen binnen de begroezing SBZ. Indien nu als gevolg van het huidige beheer al sprake is van het feit dat de gronden wel degelijk een functioneel onderdeel vormen van de SBZ is opname binnen de begroezing van Natura 2000-gebied IJssel uiterwaarden nu ook al mogelijk. Aanleg en onderhoud van geschikte biotopen is immers al een opdracht uit de Vogelrichtlijn. Ook geeft de GMF aan dat in de spelregels EHS staat dat compensatie van EHS dient plaats te vinden in de gemeente zelf of in de aangrenzende gemeente.

Behandeling:

- De compensatielocatie in de Havikerwaard ligt deels binnen bestaand ganzenfoeragegebied. Van de subsidieregeling agrarisch natuurbeheer werd er wordt in de Havikerwaard geen gebruik gemaakt. De privaatrechtelijke overeenkomst tussen de gemeente Nijmegen en de grondteigenaar omvat onder meer beperkingen aan het gebruik van de gronden om de waarde van het gebied als foeragegebied voor ganzen te kunnen waarborgen. De beperkingen zijn strikter en veel langduriger van karakter dan het provinciaal beleid voor de ganzenfoeragegebieden.

- Daarnaast wordt aan het Ministerie van LNV verzocht om de compensatielocatie mee te nemen in de Natura 2000-begroezing IJssel uiterwaarden. Als het meebegrensd is, zal het beheer vastgelegd worden in het Natura 2000-beheerplan.

- Het project herinrichting Havikerpoort is niet in strijd met de compensatie voor de stadsbrug in de Havikerwaard. In de instandhoudingsdoelen voor Natura 2000-gebied IJssel uiterwaarden is behoud van leefgebied van ganzen. De effecten van dit project zullen worden getoetst aan de behoud van leefgebied van ganzen. De effecten van dit project zullen worden getoetst aan de Natuurbeschermingswet. Aangezien er geen sprake is van cumulatieve effecten kennen de projecten natuurcompensatie stadsbrug Nijmegen en de Herinrichting Havikerpoort geen relatie/afhankelijkheid waar het de vergunningverlening ingevolge de Natuurbeschermingswet betreft.

- Voor compensatie van EHS dient in eerste instantie binnen dezelfde of aangrenzende gemeentete gezocht te worden. EHS kan echter ook in andere gemeenten worden gecompenseerd. Het gaat er hierbij om dat er een meerwaarde voor de EHS behaald wordt. De locatie op zich is minder van belang.

- De GMF wijst er op dat de compensatie in de plas bij Drielen plaatsvindt op een locatie waar geen rivierdynamiek optreedt. Hierdoor vinden ze het geen volwaardige locatie. Ook wijst ze er op dat wordt voorzien in een wandelpad niet ver van de compensatielocatie en mogelijke nadelige gevolgen hiervan zijn niet onderzocht. Er dient ook gekeken te worden waarom het Ministerie van LNV destijds bij het ontwerp besloten heeft dit deel van de uiterwaarden niet aan te wijzen als Natura 2000-gebied. Nederland en met welke zekerheid dit gebied in de toekomst wel daar deel van zal uitmaken. Ze geeft aan dat een herbegrenzing eerst moet worden voorgelegd aan Brusel en dat op deze manier geen EHS gecompenseerd wordt omdat er sprake is van areaalafname.

Behandeling:

- Langs de Rijn is sprake van een lagere rivierdynamiek dan langs de Waal, maar deze is zeker niet aanwezig. Door periodieke inundaties in winter en voorjaar en het feit dat de waterstanden in de plas bij Drielen de veranderingen in de waterstanden van de Rijn volgen, blijkt dat er een sterke hydrologische relatie bestaat tussen de compensatielocatie en de uiterwaarden van de Rijn.

- Het wandelpad bij de compensatielocatie zal niet intensief gebruikt worden. De kwarteloning is vooral actief tijdens de avond en nacht en de locatie ligt relatief ver van de bebouwde kom van Drielen waardoor het niet snel gebruikt zal worden voor kleine ommefjes. Om eventuele verstoring te voorkomen is het gebied alleen toegankelijk op het wandelpad en moeten honden aangelijnd blijven.

- De GMF wijst er op het feit dat de intentieovereenkomst met betrekking tot de compensatie in Drielen niet ondertekend is. Wat betekent dat er geen zekerheid is dat de compensatie ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt na verlening van een eventuele vergunning. Tevens wijst ze er op dat het slechtste intentieovereenkomsten zijn die niet bindend zijn. Ze merkt op dat de begrenzing van de compensatie in de Havikerwaard nog niet vast staat en dat er nog regelingen getroffen moeten worden met de pachters. Ook geeft ze aan dat de voorziene compensatie in Drielen niet zeker is, omdat het nog niet planologisch geregeld is. Vergunningen kunnen niet worden verleend voordat de uitvoering van de compensatie zeker gesteld is. Ook stelt de GMF dat er een kettigbeding moet komen indien er opvolging van eigenaren is.

len uitvallen. De effecten worden voldoende gecompenseerd. Daarom is er geen monitoring noodzakelijk.

- De gekozen methodiek om compensatielocaties te waarden is ondoorzichtig. De uitleg met betrekking tot efficiëntie waarmee kan worden gecompenseerd is niet goed uitgelegd. De efficiëntie van de invulling Havikerwaard is voor ganzen niet groot, aangezien een deel van de Havikerwaard wordt omgezet voor andere natuurdoelen en er terrein voor ganzen wegvalt. Bij de beoordeling op planologische geschiktheid is er geen informatie of een gemeente bijvoorbeeld bereid is om mee te werken aan een bestemmingsplanwijziging. De optie dijkteruglegging Lent met natuurherstel ontbreekt.

Behandeling: Om te komen tot de meest geschikte compensatielocaties is een bepaalde methode gebruikt. Dit is geen standaardmethodiek voor Natura 2000-gebieden, echter de gebruikte methode is logisch en reproduceerbaar. Onder het kopje 'compensatie' in deze vergunning staat een samenvatting over de wijze waarop de compensatielocaties geselecteerd zijn.

- Tenslotte stelt de GMF dat een toets naar combinatie en cumulatie van de verschillende projecten in en rond de Waalsprong ontbreekt. Ze verzoeken om geen vergunning te verlenen.

Behandeling: In de passende beoordeling is rekening gehouden met eventuele cumulatieve effecten van projecten. Zie hiervoor een uitgebreide omschrijving in hoofdstuk 3 van de Toelichting vergunningaanvraag Nbw 1998 Stadsbrug Nijmegen. Naar ons oordeel zijn cumulatieve effecten voldoende onderzocht en kan er wel een vergunning verleend worden. Uit de passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied kunnen worden aangetaast. Maar er is een dwingende reden van groot openbaar belang, er zijn geen reële alternatieven en er is voorzien in compensatie.

Staatsbosbeheer

Staatsbosbeheer geeft aan dat ze na herinrichting van de Oosterhoutse Waarden eindbeheerder zullen zijn van deze uiterwaarden en dat ze een aantal vragen hebben over de aanleg van de stadsbrug.

Over het onderzoek naar cumulatieve effecten geeft Staatsbosbeheer aan dat gesteld wordt dat er geen areaalverlies op zal treden door projecten die te maken hebben met de afvoercapaciteit van de Waal en dat alleen cumulatieve effecten te verwachten zijn van externe projecten buiten het Natura 2000-gebied. Het is hen niet duidelijk waarom het project Veur Lent niet meegenomen is, omdat dit project areaalverlies tot gevolg heeft door het graven van een geul.

Behandeling: Het klopt inderdaad niet dat er gesteld wordt dat geen areaalverlies op zal treden door projecten die te maken hebben met de afvoercapaciteit van de Waal. Dit kan wel het geval zijn. Echter treden er door de realisatie van de stadsbrug significante negatieve effecten op waarvoor het niet uit maakt wat andere projecten hierna aan eventueel areaalverlies aan bijdragen.

Verder zegt Staatsbosbeheer dat wel wordt ingegaan op de mogelijke effecten van ruimte voor de rivierprojecten, maar dat er wordt gesteld dat de uitvoering van deze projecten uiteindelijk een gunstig effect zullen hebben voor onder andere kwartelkoning. Staatsbosbeheer wijst er op dat dit niet altijd het geval is, omdat vermatting van uiterwaarden per saldo leidt tot een afname van geschikte biotopen van deze soort.

Behandeling: De schade aan leefgebied voor kwartelkoning door de realisatie van de stadsbrug wordt gecompenseerd. Bij andere Ruimte voor de Rivier-projecten kan geschikt leefgebied voor kwartelkoning gerealiseerd worden. De effecten van deze projecten worden nog onderzocht en hiervoor moet per aanvraag beoordeeld worden of er sprake is van significante negatieve effecten.

Staatsbosbeheer vraagt zich af of er daadwerkelijk voldaan wordt aan de compensatieplicht. Ze wijst er op dat er voor Uiterwaarden Neder-Rijn al een opgave voor uitbreiding van het leefge-

ARCHIEF

bied van kwartelkoning ligt ten of de compensatie voor kwartelkoning in Driël hiermee wel voldoende aan de compensatieplicht.

Behandeling: Voor het Natura 2000-gebied Neder-Rijn geldt een uitbreidingsdoelstelling voor kwartelkoning binnen de huidige begrenzing. De doelstelling wordt gerealiseerd in het Natura 2000-beheerplan. Indien het compensatiegebied toegevoegd wordt aan dit Natura 2000-gebied komt dit overeen met de bestaande doelstelling. Er wordt dan extra gebied toegevoegd met natuur waarvoor een doelstelling geldt. Met het realiseren van leefgebied van kwartelkoning in Driël wordt op adequate wijze invulling gegeven aan de compensatieplicht.

Over de compensatie voor wintergasten in de Havikerwaard vraagt Staatsbosbeheer zich af of dit wel past in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Usseel, aangezien in het aanwijzingsbesluit voor dit Natura 2000-gebied staat dat in het gebied onvoldoende ruimte aanwezig is om zowel de instandhoudingsdoelen voor de kolgans als voor genoemde habitattypen of broedvogels te realiseren en er prioriteit wordt gegeven aan de realisering van de instandhoudingsdoelen voor vermeldde habitattypen en broedvogels ten opzichte van de kolgans.

Behandeling: Het verhogen van de draagkracht van de Havikerwaard voor wintergasten draagt bij aan de doelstellingen voor ganzen in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Usseel als de compensatielocatie wordt toegevoegd aan Natura 2000-gebied. Momenteel ligt de compensatielocatie buiten Natura 2000-gebied, dus gaat het om extra gebied. Door het verhogen van de draagkracht van het gebied voor grasland watervogels wordt voldaan aan de compensatieplicht.

Gemeente Rheden

Gemeente Rheden vraagt zich af of de gestelde doelen in Vogelrichtinggebied Waal als gevolg van de aanleg van de stadsbrug nog wel gehaald kunnen worden voor de kwartelkoning.

Behandeling: Doordat de komende jaren een uitbreiding te verwachten is van in potentie geschikt leefgebied voor kwartelkoning door Ruimte voor de Rivier-projecten is het zeker niet onaanvaardbaar dat de doelstelling voor deze soort gehaald kan worden. Andere delen van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal zijn overigens geschikt voor uitbreiding van leefgebied van kwartelkoning. Bovendien kunnen de Natura 2000-gebieden in het rivierengebied van Gelderland als een geheel gezien worden.

Ook vraagt gemeente Rheden zich af of de compensatielocaties met zekerheid bereikbaar zijn voor de betreffende soorten.

Behandeling: Een van de selectiecriteria voor geschikte compensatielocaties is geschiktheid voor de betreffende soorten geweest. Zowel ganzen als de kwartelkoning kunnen gemakkelijk nieuwe gebieden met geschikt habitat koloniseren.

Gemeente Rheden wijst er op dat nergens vermeld wordt dat de locatie bij Driël zal worden aangewezen als Vogelrichtinggebied.

Behandeling: Aan het Ministerie van LNV wordt een verzoek gedaan om de compensatielocatie in Driël binnen de Natura 2000-begrenzing op te nemen.

Ook wil gemeente Rheden weten of de haalbaarheid van de compensatielocaties is onderzocht, omdat anders mogelijk de vergunning niet houdbaar is.

Behandeling: De compensatielocaties zijn op haalbaarheid getoetst in de passende beoordeling. Van alle haalbare locaties bleken deze de meest geschikte locaties. Gemeente Overbetuwe heeft een bestemmingsplanwijziging in voorbereiding waarin de compensatie zal worden opgenomen.

Voor de instandhoudingsdoelen voor de Uiterwaarden Usseel wil gemeente Rheden weten of deze strenger hoger worden door de compensatie uit een ander gebied en of de doelen nog haalbaar zijn.

Behandeling: De instandhoudingsdoelen voor de betreffende soorten worden niet strenger in de Uiterwaarden IJssel. De compensatie heeft geen effect op de instandhoudingsdoelen voor de IJssel want de compensatielocatie valt nog buiten de huidige begrenzing.

Ten slotte geeft gemeente Rheden aan dat door compensatie in de Uiterwaarden IJssel mogelijkheden elders minder worden omdat er minder compensatie/optimalisatiemogelijkheden in het Natura 2000-gebied zijn.

Behandeling: Per project waarbij sprake is van significante effecten op het Natura 2000-gebied wordt bij vergunningverlening gekeken naar mogelijkheden zijn voor compensatie. Hierbij geldt de volgorde waarin projecten zich aan doen. De compensatiemogelijkheden op de geselecteerde compensatielocatie kunnen inderdaad niet meer gebruikt worden.

Verder heeft gemeente Rheden een opmerking bij de toelichting op de vergunningaanvraag door Tauw, namelijk dat aantasting van het landbotoop van de kamsalamander ook aantasting van zijn leefgebied betekent.

Behandeling: Het leefgebied van kamsalamander wordt door de aanleg en ingebruikname van de stadsbrug niet geschaad.

Conclusie

Op basis van de aanvraag en de daarbij behorende stukken blijkt dat er significante negatieve effecten optreden op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal. Wij achten het alternatievenonderzoek, de dwingende redenen van groot openbaar belang en de voorgestelde compensatiemaatregelen voldoende onderbouwd om vergunning te kunnen verlenen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

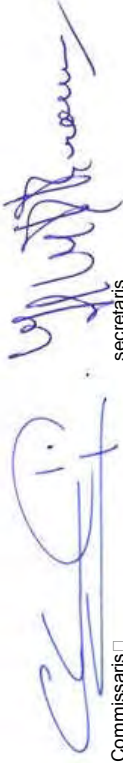
Er kan een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998.

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland (HEBBEN BESLOTEN) op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, gemeente Nijmegen een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor de aanleg en ingebruikname van de stadsbrug en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 2 maanden voordat gestart wordt met de werkzaamheden voor de bouw van de brug dient een ecologisch werkplan ter goedkeuring aan de provincie voorgelegd te worden. Na goedkeuring kan worden gestart met de werkzaamheden;
- Gemeente Nijmegen dient in het contract met de grondeigenaar van compensatielocatie Driel op te nemen dat de compensatielocatie alleen toegankelijk is via het wandelpad en dat honden aangelijnd dienen te worden;
- Voordat gestart wordt met de werkzaamheden voor de bouw van de brug dient de natuurcompensatie in de gemeenten Rheden en Overbetuwe gerealiseerd te zijn;

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Commissaris van de Koning

secretaris

ARCHIEF

BESCHIKKING D.D. 10 APRIL 2009 - ZAAKNUMMER 2008-020911 VAN GEDEPUTEERDE
STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998

Aanvraag en procesverloop:

Aanvrager: Boskalis BV
Dhr. P. van der Linde,
Postbus 4234,
3006 AE Rotterdam

Datum aanvraag: 24 november 2008

De aanvraag omvat het herinrichten van de Afferdensche en Deestsche waarden. Dit zal plaatsvinden met een tweetal doelen. Ten eerste is er sprake van Natuurontwikkeling (uitvoering EHS-beleid) en ten tweede om de veiligheid tegen overstroming te kunnen garanderen. Hierbij zal de afvoercapaciteit vergroot worden door middel van de aanleg van een meestromende nevengeul en het obstakelvrij maken en verlagen van delen van de uiterwaard. De herinrichting zal worden uitgevoerd door Boskalis BV en Dekker van de Kamp BV. Het project zal aanvragen in 2009 en zal medio 2014 worden opgeleverd.

De aanvraag bestaat uit de volgende gegevens:

- Natuurtoets herinrichting Afferdensche en Deestsche Waarden 2009-2014 (Natuurbalans, 2008);
- Plankaart;
- WBR-beheerplan Afferdense en Deestse Waarden (Rijkswaterstaat, juli 2006);
- Email met aanvullende informatie op Natuurtoets.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Druten en de Gelderse milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht worden.

Wettelijk kader:

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan artikel 10a, 19d tot en met 19 h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

Aanwijzing en aanmelding:

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 aangewezen als EU-Vogelrichtingsgebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtingsgebied.

De uiterwaarden Waal omvatten het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuidoever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Waal moet in periodes met hoge rivierafvoer 2/3 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen en is daarmee de grootste vrij - afstromende Rijntak. Het is ook de meest dynamische riviertak van het Rijnsysteem. In periodes met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en 'vormt' de rivier het landschap.

Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, hoogdynamisch winterbed. De reliëfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude riviertakken (strangen en geulen). Veel uiterwaarden zijn vergraven voor zand en/of kleiwinning. In het westelijk deel van het gebied liggen de relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen gegraven is. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverhoollanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlandings plaatsvindt.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en instandhoudingsdoelen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelen zijn opgenomen in het ontwerp aanwijzingsbesluit Uiterwaarden Waal.

Algemene doelen

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Kernopgaven (Bron concept-gebiedenocument Uiterwaarden Waal)

- 3.04 Rivieren met pioniervegetatie: Behoud en uitbreiding van slikkige rivieroevers H3270 en grindbanken met pioniervegetaties.
- 3.07 Vochtige alluviale bossen: Vochtige alluviale bossen (zachthoutoobossen en essen-lepenbossen) *H91E0A en *H91E0B uitbreiden ten behoeve van bever H1337
- 3.10 Graseledende watervogels: Behoud voldoende slaapplekken en foerageertrein voor ganzen, kleine zwanen A037, wilde zwanen A038 en smienten A050.

- 3.12 Plas-dras situaties: Behoud en uitbreiding areaal van plas-dras situaties en ondiep water voor eenden, kwartelkoning A122, porseleinhoen A119 en steltlopers.
- 3.13 Droge graslanden: Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van stroomdalgraslanden *H6120, glanshaver- en vossenstaartheooilanden (glanshaver) H6510A.

Instandhoudingsdoelen

Natura 2000-doelen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelen (Bron: gebiedsdocument IJenwaarden Waal)

(= behoud/doelstelling, > ontwikkel/doelstelling, =<) enige achteruitgang t.b.v. nader benoemde habitattypen/soorten toegestaan.)

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
Rivieren met silkoevers	=	>
Kalkminnend grasland	=	>
Laaggelegen schraal hooiland, subtype Glanshaver	>	>
Bossen op alluviale gronden subtype zachthout oibossen	=	>
Soorten	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Zeeprink	>	>
Rivierprik	>	>
Eift	=	>
Zalm	=	>
Grote modderkruiper	=	=
Kamsalamander	>	>
Bever	=	>
Broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Porseleinhoen	>	>
Kwartelkoning	>	>
Zwarte stern	>	>
Niet broedvogels	Doelstelling leefgebied	Doelstelling populatie
Fuut	=	=
Aalscholver	=	=
Kleine zwaan	=	=
Kolgans	=(<)	=
Grauwe gans	=(<)	=
Brandgans	=(<)	=
Smient	=(<)	=
Krakeend	=	=
Pijlstaart	=	=
Slobeend	=	=
Tafeleend	=	=
Kuifeend	=	=
Nonneje	=	=
Meerkoet	=	=
Kievit	=	=
Grutto	=	=
Wulp	=	=

ARCHIEF

Zienswijzen:

De gemeente Druten geeft in haar email d.d. 9 februari 2009 aan dat op het aanvraagformulier staat aangegeven dat er geen verplichting bestaat tot het opstellen van een MER of een SMB. De gemeente Druten wil hier aan toevoegen dat voor het project een plan-MER wordt opgesteld. Het project is namelijk MER-beoordelingsplichtig, omdat het de inrichting van het landelijk gebied betreft met een functiewijziging in de natuur, recreatie of landbouw met een oppervlakte van 125 ha of meer.

Voor het overige hebben wij geen opmerkingen/zienswijzen bij de aanvraag

De GMF heeft gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het plan op 5 februari 2009 mondeling te bespreken. Ten aanzien van dit plan voorziet de GMF geen problemen.

Behandeling zienswijzen:

De opmerking van de gemeente is aan de aanvrager doorgegeven.

Beoordeling van de aanvraag:

Bepalen van de natuurwaarden:
In hoofdstuk 6 van de bij de aanvraag bijgesloten natuurtoets (Natuurbalans, 2008) worden de natuurwaarden uitvoerig beschreven. Van de aangewezen habitats en soorten zijn de volgende in het gebied aangetroffen.

Aangetroffen Habitattypen (HT)

1. Slikkige rivieroevers
2. Zachthoutoobossen

Aangetroffen Habitatsorten (HS)

1. Grote modderkruiper
2. Kamsalamander

Aangetroffen Vogelrichtlijnsorten (VS)

1. Kwartelkoning
2. Porseleinhoen
3. Zwarte stern
4. niet-broedvogels (aangewezen soorten ganzen, eenden en steltlopers)

Bepalen van voor de natuurwaarden relevante factoren:

Er is een aantal effecten mogelijk op de aanwezige natuurwaarden.

- Verlies aan oppervlakte habitattypen
- Verlies aan leefgebied aangewezen soort
- Mechanische verstoring (tijdens inrichtingsfase)
- Verstoring door betreding – recreatief gebruik (na inrichting)

Effecten van de gevraagde activiteiten:

Mogelijke effecten op slikkige oevers

Tijdens de uitvoeringsfase wordt een klein deel van de slikkige oevers aangetast. Na oplevering van de nieuwe inrichting is er een positieve ontwikkeling. Het oppervlak aan slikkige oevers zal toenemen van 1,5 naar 30 ha.

Er is sprake van een significant positief effect.(+)

ARCHIEF

Mogelijke effecten op Stroomdalgraslanden

Dit habitattypen komt nu niet voor in het plangebied. Door de herinrichting is er met name op de zandige oeverwal een kans dat dit habitattypen zich kan ontwikkelen.
Er is sprake van een significant positief effect.(++)

Mogelijke effecten op Zachthoutoobossen

Tijdens de uitvoeringsfase zal 7 van de 10 hectare zachthoutoobos (gefaseerd) verdwijnen. Na de herinrichting kan zich op de oevers van de nevengeul en rond de tichelgaten het zachthoutoobos verder ontwikkelen. Dit leidt tot een toename van circa 17 ha. De verliezen in de aanlegfase worden ruimschoots goedgemaakt door de ontwikkeling en uitbreiding van zacht- en hardhoutoobos.
Er is sprake van een significant positief effect.(+)

Mogelijke effecten op Zeeprink en Rivierprink

In de huidige situatie is het gebied niet aantrekkelijk voor deze soorten. Door aanleg van een permanent meestromende nevengeul wordt het gebied wel leefgebied voor deze soorten.
Er is sprake van een significant positief effect. (+)

Mogelijke effecten op Zalm, Eft en Grote modderkruiper

In de huidige situatie is het gebied niet aantrekkelijk voor deze soorten. Door aanleg van een permanent meestromende nevengeul zal het gebied voor deze soorten ook niet aantrekkelijker worden. Van de Grote modderkruiper wordt op basis van veldonderzoek aangenomen dat de soort niet in het plangebied of de directe omgeving voorkomt.
Er is geen sprake van enig effect. (0)

Mogelijke effecten op Kamsalamander

Ten behoeve van het behoud van een voortplantingslocatie van kamsalamanders zal een deel van de strang, in de luwte van het oostelijk hoogwaterrijke terrein, worden omkaad met een aarden wal. De dimensies van de aarden wal worden afgestemd op de toekomstige overstromingshoogten, zodat overstroming van de strang en een toename van dynamiek ten opzichte van de huidige situatie wordt voorkomen. Door deze maatregel wordt voorkomen dat de voortplantingslocatie van kamsalamander verdwijnt. Deze maatregel is gezien de doelstelling onderdeel van de herinrichting.
Er is geen sprake van enig effect. (0)

Mogelijke effecten op Kwartelkoning (broedvogel)

De laatste 6 jaar is de soort niet in het gebied als broedvogel aangetroffen. Daarvoor echter wel. Het gebied is dus in potentie geschikt als leefgebied voor deze soort. Na de herinrichting wordt het gebied uiteindelijk nog beter geschikt. Alleen intensief recreatief gebruik kan leiden tot verstoring.

De kansen voor de kwartelkoning worden door het nieuwe beheer groter. Er is echter wel een kans op verstoring. Er is derhalve sprake van een licht negatief effect door verstoring. Dit effect kan door mitigerende maatregelen eenvoudig worden omgebogen tot een licht positief effect.

Mogelijke effecten op Porseleinhoen (broedvogel)

In het verleden heeft de soort in het gebied gebroed. De laatste jaren echter niet. Na de herinrichting zal op een aantal plaatsen een geschikt leefgebied voor deze soort ontstaan.
Er is sprake van een licht positief effect. (+)

ARCHIEF

Mogelijke effecten op Zwarte stern (broedvogel)

Momenteel niet in het gebied als broedvogels aanwezig. Na herinrichting liggen er kansen voor de Zwarte stern, wanneer men gaat werken met vlotjes. Zonder kunstmatige broedgelegenheid zal de Zwarte stern hier ook niet als broedvogel komen.
Er is geen sprake van enig effect. (0), met kunstmatige broedgelegenheid is er een kans op een licht positief effect.

Mogelijke effecten op niet-broedvogels

Door omzetting van akkers in grasland wordt voorkomen dat er sprake is van een achteruitgang in de hoeveelheid foerageergebied voor ganzen en zwanen tijdens de uitvoeringsfase. In de uiteindelijke fase is het gebied nog steeds geschikt als leefgebied voor ganzen. Het areaal aan ganzenlaapplaats neemt toe en het areaal foerageergebied neemt in kwaliteit iets af. Ook voor de eenden neemt het oppervlak aan open water flink toe. Dit leidt tot een positief effect voor de aangewezen soorten.

Mitigerende Maatregelen:

Om te voorkomen dat kwartelkoningen worden verontrust dient wanneer er in het voorjaar in een perceel een roepende kwartelkoning wordt aangetroffen, dit deel afgesloten te worden voor recreanten.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelen:

Na beoordeling van de mogelijke effecten komen we tot de conclusie dat het plan leidt tot een positief effect op de aangewezen natuurwaarden. Alleen voor de kwartelkoning zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk, deze zijn opgenomen in de vergunningvoorwaarden.

ARCHIEF

Beschikking:

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning te verlenen aan:

Boskalis BV,
Postbus 4234,
3006 AE Rotterdam,

conform de beschrijving in de aanvraag voor de herinrichting van de Afferdensche en Deestsche Waarden en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 Indien er in het voorjaar in een perceel een roepende kwartelkoning wordt aangetroffen, dient dit deel afgesloten te worden voor recreanten.
- 2 De werkzaamheden dienen voor 2016 afgerond te zijn.
- 3 Een week voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een brief gestuurd aan de provincie (VVWON) met een planning van werkzaamheden.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

drs.ir. W.D. Danneman
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur, ad interim

BESCHIKKING D.D. 11 JANUARI 2010 - ZAAKNUMMER: 2009-011901 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

ARCHIEF

Aanvraag en procesverloop:

Bij brief van 25 juni 2009 heeft Container Terminal Nijmegen (CTN), Weurtseweg 460A te Nijmegen (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998. Op 11 september 2009 hebben wij verzocht om aanvullende informatie. Deze is op 9 november 2009 ontvangen.

De aanvraag omvat een uitbreiding van de inrichting. De uitbreiding bestaat uit de realisatie van een nieuwe havenkom en een nieuwe (grotere) kade langs de Waal. De oude kade aan het Maas-Waalkanaal komt hiermee te vervallen. Het plangebied ligt op ongeveer 155 meter van de grens met het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal.

De aanvraag bestaat uit de volgende gegevens:

- Topografische kaart
- Overzicht van de planlocatie
- Situatietekening
- Rapport "Toetsing van de uitbreiding van de CTN aan de Flora- & Faunawet en Habitat- en Vogelrichtlijn", d.d. 19 juli 2005
- Notitie Aanvullend onderzoek containerterminal Nijmegen, d.d. 24 februari 2009
- Revisievergunning op grond van de Wet milieubeheer, d.d. 15 juli 2003
- Beschikking met betrekking tot maatwerkvoorschriften, d.d. 15 juni 2009
- Effecten op beschermde gebieden uitbreiding Containerterminal te Nijmegen, aanvulling voortoets Natuurbeschermingswet 1998, d.d. 6 oktober 2009

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Nijmegen, Electabel, de Gelderse Milieufederatie en de Staat, Domeinen zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan artikel 10a, 19d tot en met 19h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

ARCHIEF

Aanwijzing en aanmelding:

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 door de minister van LNV aangewezen als Vogelrichtlijngebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Tevens is een deel van het gebied op 26 juni 1973 aangewezen als staats natuurmonument (Kil van Hurwenen).

De uiterwaarden Waal omvatten het winterbed van de Waal en daarmee alle uiterwaardgebieden aan de noord- en de zuid oever van de Waal van Nijmegen tot aan Zaltbommel. De rivier vormt een dynamisch systeem, een samenspel tussen natuurlijke processen en menselijk ingrijpen. De Waal moet in perioden met hoge rivierafvoer 2/3 van de Rijnafvoer voor haar rekening nemen en is daarmee de grootste vrij afstromende Rijntak. Het is ook de meest dynamische riviertak van het Rijnsysteem. In perioden met hoog water vindt erosie en sedimentatie plaats en vormt de rivier het landschap.

Het karakteristieke rivierenlandschap bestaat uit een breed, voornamelijk laaggelegen, hoogdynamisch winterbed. De reilfrijke uiterwaarden bestaan voornamelijk uit graslanden, afgewisseld met enkele akkers, bosjes, bomenrijen, moerasgebiedjes en geïsoleerde oude riviertakken (strangen en geulen). Veel uiterwaarden zijn vergraven voor zand en/of klewinning. In het westelijk deel van het gebied liggen de relatief hooggelegen uiterwaarden van de Rijswaard en de Kil van Hurwenen. Het gaat hier om oude meanders en hun oeverlanden waar de rivier dwars doorheen is. Deze uiterwaarden bevatten soortenrijke glanshaverooierlanden, stroomdalgraslanden en open water, waar deels verlandings plaatsvindt.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

8. Toename luchtvervuiling (fijnstof)
9. Wordt de huidige kade weer als natuur ingericht?
10. Andere mitigerende maatregelen

Reactie 3

Punt 1 t/m 4 en punt 9 en 10 zijn niet relevant aangezien het plangebied buiten Natura 2000-gebied is gelegen.
Punt 5: Dit wordt niet aangevraagd.
Punt 6 t/m 8: De vijf vogelsoorten die in de nabijgelegen delen van de Uiterwaarden Waal voorkomen zijn niet gevoelig voor deze factoren.

Zienswijze 4

Binnen de het Natura 2000-gebied moet de kwaliteit van de potentiële verblijfs-, foerageer-, rust- en broedgebieden en ook de habitats op minimaal hetzelfde peil blijven. Hierbij wordt verwezen naar artikel 3.2b van de Vogelrichtlijn. In het kader hiervan is het de vraag of leefgebieden buiten de beschermingszone zomaar kan worden vergraven.

Reactie 4

Uit de besits van Haskoning is gebleken dat het plangebied niet geschikt is voor de meeste voor de Uiterwaarden Waal kwalificerende vogelsoorten omdat er geen habitats zijn, het is te klein en er is te veel verstoring. De plek die door Meerkoeten gebruikt wordt om te foerageren en te rusten blijft in stand.

Zienswijze 5

In de rapportage wordt aangenomen dat er sprake is van gewinning van vogels terwijl geen vergelijkend onderzoek is gedaan op andere locaties met overslagbedrijven in de uiterwaarden met gelijksoortige verstoringsbronnen. Het onderzoek geeft namelijk aan dat de continue werkzaamheden van de terminal negatieve gevolgen hebben voor de broedvogelstand op afstanden van enkele tientallen meters.

Reactie 5

De afstand tussen de containerterminal en de grens van het Natura 2000-gebied is 155 meter. Hierdoor zullen kwalificerende broedvogels niet worden verstoord door een toename van de werkzaamheden.

Zienswijze 6

Uit de onderzoeken valt niet op te maken in hoeverre het af te graven gedeelte wordt gebruikt door vogels en wat de relaties kunnen zijn met de Speciale Beschermingszone Waal uiterwaarden. Alleen een veldbezoek eind juni 2005 is onvoldoende om iets te kunnen concluderen over het belang van broedvogels.

Reactie 6

Voor geen van de drie kwalificerende broedvogels zijn de aangevraagde activiteiten een sleutelfactor met betrekking tot instandhouding. Dat één veldbezoek erg weinig is om iets te kunnen concluderen over het belang van broedvogels is daarom niet relevant.

Zienswijze 7

In andere jaargetijden zijn geen onderzoekstellingen verricht. Doordat er slechts van één jaar winter telgegevens van de watervogels zijn gebruikt wordt het belang voor vogels in relatie tot het Natura 2000-gebied mogelijk onderschat.

ARCHIEF

Reactie 7
Voor de Kogans, Grauwe gans en Kievit geldt dat het oostelijke deel van de Uiterwaarden Waal maar van beperkt belang is voor deze soorten. Het midden gedeelte is van veel groter belang. De Smient zit vooral in het midden en westen van de Uiterwaarden Waal. De Meerkoet komt het meest voor in het midden van de Uiterwaarden Waal en in mindere mate in het oostelijk deel. Dit kan worden geconcludeerd uit gegevens over een gemiddeld seizoensmaximum van vier jaar. Het belang van het gebied voor vogels wordt dus niet onderschat.

De gemeente Nijmegen, Electabel en de Staat, Domeinen hebben niet binnen de gestelde termijn gereageerd

Conclusie

Significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 kan daarom worden verleend. Er is niet gebleken dat er andere belangen, zoals vermeld in artikel 19e, aanwezig zijn.

Beschikking:

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Containerterminal Nijmegen, Weurtseweg 460A te Nijmegen een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor de uitbreiding van de inrichting.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

ir. E. N. Boere
plv. teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur

BESCHIKKING D.D.: 9 FEBRUARI 2010 - ZAAKNUMMER: 2009-021214 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop:

Bij brief van 9 november 2009 heeft J. J. Karel van KDO Vastgoedontwikkeling (Postbus 38, te Druten (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

De aanvraag omvat de bouw van 94 woningen op de locatie van de voormalige materiaalopslag van Klok Bouwbedrijven. Het plangebied ligt op 35 meter van de Afferdense en Deestse Waarden, die deel uitmaken van het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal.

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens:

- Natuurtoets plangebied 'De Horst' te Druten (Passende beoordeling)
- Flora- en faunaonderzoek De Horst Druten

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Druten en de Gelderse Milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan artikel 10a, 19d tot en met 19h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

Aanwijzing en aanmelding:

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 door de minister van LNV aangewezen als Vogelrichtingsgebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtingsgebied.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage II of bijlage III van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;

ARCHIEF

3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpbesluit Uiterwaarden Waal)
 (= behoud/doelstelling, > ontwikkeling/doelstelling, < < <), enige achteruitgang, ten gunste van nader benoemde habitattypen/soorten toestaan, => of >=> complementair doel.)

Habitattypen	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3270 Sikkige rivieroevers	=	>
H6120 Stroomdalgrasland ^{1,2}	=/!>	>
H6510A Glanshaver- en vossenstaartheuvelgronden, glanshaver	>	>
H91E0A Vochtige alluviale gronden (zacht houtoobossen) ^{1,2}	=/!>	>

¹ Complementair doel
² Prioritair habitatype

Soorten	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1095 Zeepril	>	>	>
H1099 Rivierpril	>	>	>
H1102 Elft	=	=	>
H1106 Zalm	=	=	>
H1145 Grote modderkruiper	=	=	=
H1166 Kamsalamander	>	>	>/!#
H1337 Bever	=	=	>

Broedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling Omvang populatie van 'x' paren
A119 Porseleinhoen	>	>	10
A122 Kwartelkoning	>	>	30
A197 Zwarte stern	>	>	20
Nietbroedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Seizoensgemiddelde van 'x' vogels
A005 Fuut	=	=	90
A017 Aalscholver	=	=	260
A037 Kleine zwaan	=	=	9
A041 Kolgans	=(<)	=	5.500
A043 Grauwe gans	=(<)	=	2.400
A045 Brandgans	=	=	610
A050 Smitent	=(<)	=	4.700
A051 Kraakeend	=	=	50
A054 Pijlstaart	=	=	30

A056 Slobeend	=	=	50
A056 Tafeleend	=	=	190
A059 Kuifeend	=	=	530
A068 Nonnetje	=	=	6
A125 Meerkoet	=	=	780
A142 Kievit	=	=	790
A156 Grutto	=	=	70
A160 Wulp	=	=	160

Complementair doel

Beoordeling van de aanvraag:

Bepalen van de natuurwaarden:

Nabij het plangebied komen binnen de Afferdense en Deestse Waarden zeven soorten niet-broedvogels voor. Het gaat hierbij om de Fuut, Kleine Zwaan, Kolgans, Grauwe Gans, Smient, Kuifeend en Tafeleend. Broedvogels komen in de nabijheid van het plangebied niet voor.

Bepalen van voor de natuurwaarden relatieve factoren:

Verstoring door geluid, licht, trilling, mechanische effecten en optische verstoring kunnen een effect hebben. Verstoring door trilling en mechanische effecten kan vooral in de bouwfase optreden doordat tijdens de bouw veel grote machines gebruikt worden. Verstoring door geluid, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten kunnen tijdens de bouw fase optreden doordat de werkzaamheden gepaard gaan met geluid en bewegingen van machines en mensen. Tijdens de gebruiksfase kan verstoring door geluid optreden door geluid vanuit de woonwijk. Als mensen in de gebruiksfase gebruik maken van de Waalbandijk leidt dit mogelijk tot optische verstoring.

In de aanlegfase kan verstoring door licht een effect hebben doordat de verlichting van het bouwterrein in de winter om 6.45 uur aangaat. In de gebruiksfase kan verstoring door licht een effect hebben doordat vanuit de woningen op de bovenste verdiepingen licht naar buiten straalt.

Effecten van de gevraagde activiteiten:

De effecten op de genoemde vogels zijn beschreven in een passende beoordeling.

Doordat het plangebied achter de dijk ligt en zich tussen de dijk en het Natura 2000-gebied een houtwal bevindt, treden tijdens de aanlegfase geen effecten op van verstoring door licht, optische verstoring en verstoring door mechanische effecten.

Fuut

De woningen komen gedeeltelijk achter de dijk te liggen. Om deze reden zal de Fuut weinig last hebben van verstoring door licht. De Futen die in het gebied aanwezig zijn, zullen al gewend zijn aan het licht van de huizen langs de dijk. Hierdoor zal licht geen effect hebben op de aanwezige Futen. Voor de andere effecten is de Fuut niet gevoelig.

Kleine Zwaan

De Kleine Zwanen die zich eventueel in de winter maanden nabij het plangebied bevinden, ondervinden mogelijk een kleine verstoring door lichtbronnen die zichtbaar zijn.

Kolgans

Tijdens de gebruiksfase kan een lichte verstoring door licht optreden doordat lichtbronnen van de bovenste appartementen zichtbaar zijn in de uiterwaard. De Kolganzen die nabij het plangebied voorkomen zijn echter reeds gewend aan de verlichting van de woningen langs de dijk.

ARCHIEF

Grauwe Gans
In de gebruiksfase zal de houtwal tussen de dijk en de zandwinplas licht en geluid zorgen voor een bufferende werking. Daarnaast wennen Grauwe Ganzen snel aan verstoring door licht en geluid vanuit de woningen.

Smient

In de gebruiksfase zal de dijk zorgen voor voldoende afscherming tegen effecten ten aanzien van de verlichting die in de wijk aanwezig is. Er kan sprake zijn van een lichte verstoring door lichtbronnen vanuit de bovenste appartementen die zichtbaar zijn.

Tafeleend

Doordat de lampen van de bovenste verdieping mogelijk te zien zijn vanuit de uiterwaard kan er tijdens de gebruiksfase een lichte verstoring ontstaan.

Kuifeend

Tijdens de aanlegfase zou er een effect door verstoring door geluid op kunnen treden als er geheld wordt.

Mitigerende Maatregelen:

Effecten van verstoring door geluid tijdens de aanlegfase worden gemitigeerd door niet te heien maar te boren. Een andere mitigerende maatregel die genomen wordt is de bouw zo te plannen dat deze samenvalt met de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden. In het kader van dit project zullen de plassen nabij Druuten tot en met 2014 beperkt beschikbaar zijn voor de vogelsoorten die gebruik maken van deze plassen.

Cumulatie

Tijdens de ontwikkeling van het woningbouwproject 'De Horst' zijn er nog twee projecten gepland. Het gaat hier om de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden en het woningbouwproject 'De Waarden' in Druuten. Bij de herinrichting van de Afferdense en Deestse Waarden gaat het om een combinatie van rivierverruiming, natuurontwikkeling en recreatie. Effecten die hierdoor optreden zijn met name verstoring door geluid en optische verstoring. De effecten van het woningbouwproject 'De Waarden' in Druuten zullen dezelfde zijn als die van het woningbouwproject 'De Horst'.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen:

Doordat tijdens de aanlegfase het gebied al dermate wordt verstoord dat vogels die gebruik maken van de plassen in de uiterwaard afwezig zijn, zullen er tijdens de aanlegfase geen significante gevolgen optreden. In de gebruiksfase zijn de effecten zo minimaal dat ze ook in combinatie met de effecten van het woningbouwproject 'De Waarden' geen significante effecten opleveren.

Behandeling zienswijzen:

De gemeente Druuten geeft in een brief d.d. 11 januari 2010 aan te kunnen instemmen met vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De Gelderse Milieufederatie heeft niet binnen de gestelde termijn gereageerd.

Conclusie:

Er is geen sprake van significante effecten. Een vergunning op grond van artikel 19d kan daarom worden verleend.

Beschikking:
Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, J. Karel van KDO, Vastgoedontwikkeling, Postbus 38 te Druten een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor het woningbouwproject 'De Horst' te Druten en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 De bouw van de woningen vindt in dezelfde periode plaats als de herinrichting van de Afferdense en Deeitse Waarden (najaar 2009 t/m 2014)
- 2 Er mag niet geheid worden

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdah
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur

BESCHIKKING D.D. 3 MEI 2010 - ZAAKNUMMER 2010-003114 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop:

Bij brief van 17 februari 2010 heeft Friendship Beheer BV, Waalbandijk 11B te Dreumel (hierna te noemen: **aanvrager**), een aanvraag ingediend voor een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

De aanvraag omvat het uitbreiden van de haven van de scheepswerf aan de Waalbandijk 11B te Dreumel. De grond die vrijkomt bij het vergroten van de haven wordt opgeslagen in een tijdelijk gronddeponi. De uitbreiding vindt plaats in het Natura 2000-gebied Uiterwaarden Waal.

De aanvraag bestaat naast het aanvraagformulier uit de volgende gegevens:

- Kaart met de ligging van de haven;
- Overzichtsfoto van het plangebied;
- Situatietekening van de scheepswerf;
- R.J. Jonkvorst en T.J. Boudewijn, Beoordeling effecten verruiming haveninvaart scheepswerf Sepers te Dreumel op beschermde natuurgebieden;
- Erratum aanvraag Natuurbeschermingswet.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente West Maas en Waal en de Gelderse Milieufederatie zijn op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen.

Ontvankelijkheid:

Op grond van de bij de aanvraag ontvangen gegevens wordt de aanvraag ontvankelijk geacht.

Wettelijk kader:

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 wordt getoetst aan artikelen 10a, 19d tot en met 19h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunning natuurbeschermingswet 1998.

Aanwijzing en aanmelding:

De uiterwaarden Waal zijn op 24 maart 2000 door de minister van LNV aangewezen als Vogelrichtinggebied en daarnaast op 20 mei 2003 aangemeld als Habitatrichtinggebied.

Natura 2000-doelen:

Door de minister zijn voor alle aangewezen Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

ARCHIEF

Algemene doelen

Behoud en indien van toepassing herstel van:

1. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000-zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
2. de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
3. de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de ecologische structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
4. de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpbesluit Uiterwaarden Waal)

(= behoud/doelstelling, > ontwikkel/doelstelling, < ontwikkel/doelstelling, <=> enige achteruitgang ten gunste van nader benoemde habitattypen/soorten toegestaan, >/> of </> complementair doel.)

Habitattypen	Doelstelling op-pervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3270 Slikkige rivieroevers ¹	=	>
H6120 Stroomdalgrasland ^{1,2}	= / >	>
H6510A Glanshaver- en vossenstaartheuvelen, glanshaver	>	>
H91E0A Vochtige alluviale gronden (zacht houtoobossen) ^{1,2}	= / >	>

¹ Complementair doel

² Prioritair habitatype

Soorten	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1095 Zeeprik ¹	>	>	>
H1099 Rivierprik ¹	>	>	>
H1102 Eift ¹	=	=	>
H1106 Zalm ¹	=	=	>
H1145 Grote modderkruiper ¹	=	=	=
H1166 Kamsalamander ¹	>	>	> / !=
H1337 Bever ¹	=	=	>
Broedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie van "x"-paren
A119 Porseleinhoen	>	>	10
A122 Kwartelkoning	>	>	30
A197 Zwarte stern	>	>	20
Niet broedvogels	Doelstelling Omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Seizoensgemiddelde van "x"-vogels
A005 Fuis	=	=	90
A017 Aalscholver	=	=	260
A037 Kleine zwaan	=	=	9

A041 Kolgans	= (<)	5.500
A043 Grauwe gans	= (<)	2.400
A045 Brandgans	=	610
A050 Smient	= (<)	4.700
A051 Krakeend	=	50
A054 Pijlstaart	=	30
A056 Slobeend	=	50
A056 Tafeleend	=	190
A059 Kuitfeend	=	530
A068 Nonnetje	=	6
A125 Meerkoet	=	780
A142 Kievit	=	790
A156 Grutto	=	70
A160 Wulp	=	160

Complementair doel

In de brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 geeft de minister van LNV aan een aantal wijzigingen op het ontwerpbesluit te zullen doorvoeren. De voorgenomen wijzigingen voor het Natura 2000-gebied Uitenwaarden Waal zijn:

- Begrenzing aanpassen zodat:
 - * Het gebied integraal wordt begrensd als Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijn gebied.
 - * De grens samenvalt met de buitendijkse zijde van de kruin van de dijk op die plaatsen waar bijzondere waarden aanwezig zijn.
- A045 Brandgans: een ten gunste van formulering opnemen overeenkomstig Kolgans (A041).
- IHI 337 Bever: aanpassing van de doelstelling van behoud omvang en kwaliteit leefgebied naar uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied.

Beoordeling van de aanvraag:

Het rapport Beoordeling effecten verruiming haveninvaart scheepswerf Sepers te Dreumel op beschermde natuurgebieden wordt gelezen als passende beoordeling.

Bepalen van de natuurwaarden:

Van de Habitatrichtlijn soorten komt de Kamsalamander in de omgeving van het plangebied voor. De poel die ten zuidoosten van de grondopslag ligt is potentieel voortplantingswater voor deze soort. De locatie van het gronddepot maakt onderdeel uit van het winterhabitat van de Kamsalamander.

Binnen het tegebied waarin het plangebied ligt is het voorkomen van de watervogels Kolgans, Grauwe gans, Brandgans en Smient relevant. Daarnaast is het voorkomen van de steltlopers Grutto en Wulp relevant.

Bepalen van voor de natuurwaarden relatieve factoren:

De locatie van het gronddepot vormt mogelijk een barrière tussen het potentiële voortplantingswater en het landhabitat van de Kamsalamander. Om de haveninvaart te verruimen zal de beschikbare hoeveelheid grasland met 0,5 ha afnemen. Dit houdt in dat er een afname van het leefgebied van Grauwe gans, Brandgans, Smient, Grutto en Wulp.

Effecten van de gevraagde activiteiten:

De barrièrewerking van het gronddepot kan leiden tot een afname van de populatie Kamsalamanders. Omdat er geen werkzaamheden aan de poel plaatsvinden zullen er geen effecten op het voortplantingshabitat van de Kamsalamander zijn.

Omdat het plangebied niet of nauwelijks wordt gebruikt door Grauwe gans, Brandgans, Smient, Grutto en Wulp zal de afname van 0,5 ha grasland geen effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen.

Mitigerende Maatregelen:

Om effecten op de Kamsalamander uit te sluiten dient voor aanvang van de werkzaamheden te worden gecontroleerd of er op de locatie van het gronddepot Kamsalamanders aanwezig zijn. Indien er Kamsalamanders worden aangetroffen dienen deze te worden gevangen en vrijgelaten in de poel. Dit onder begeleiding van een deskundige op het gebied van Kamsalamanders.

Indien er geen Kamsalamanders worden aangetroffen of na overplaatsing moeten rondom het plangebied amfibieërasters worden aangebracht. Op deze manier wordt voorkomen dat Kamsalamanders het plangebied (her)koloniseren.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen:

Indien de mitigerende maatregelen worden toegepast zullen er geen significant negatieve effecten optreden.

Behandeling zienswijzen:

De gemeente West Maas en Waal heeft i.d.d. 22 maart 2010 per brief gereageerd.

Zienswijze

De gemeente geeft aan dat de aanvrager de gronden die vrijkomen bij de werkzaamheden direct af laat voeren. Hierdoor zullen de werkzaamheden niet leiden tot significante gevolgen.

Reactie

Aangezien er bij ons niet is aangegeven dat de vrijgekomen gronden direct worden afgevoerd gaan wij uit van de situatie zoals deze in de aanvraag is beschreven. Er zullen ook dan geen significant negatieve effecten optreden.

Conclusie:

Significant negatieve effecten kunnen worden uitgesloten indien de beschreven mitigerende maatregelen worden getroffen. Een vergunning op grond van de artikel 19d kan daarom worden verleend.

Beschikking:

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN op grond van de artikelen 16, 19d en 43 van de Nbw 1998, Friendship Beheer BV, Waabandijk 1B te Dreumel een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor het verruimen van de invaartopening van de scheepswerf aan de Waabandijk 1B te Dreumel en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 Voor aanvang van de werkzaamheden dient te worden gecontroleerd of er op de locatie van het zanddepot Kamsalamanders aanwezig zijn. De rapportage van dit onderzoek dient voorafgaand aan de werkzaamheden ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de heer P. Derks van de afdeling Handhaving, team Bodem, Water, Ontgrondingen en Natuur, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem.
- 2 Indien er Kamsalamanders worden aangetroffen dienen ze onder begeleiding van een deskundige op het gebied van Kamsalamanders te worden gevangen en vrijgelaten in de poel.
- 3 Tussen het gronddepot en de poel dient voor aanvang van de werkzaamheden een afscherming tegen amfibieën geplaatst te worden.

- 4 Langs de transportroute dient voor aanvang van de werkzaamheden een afscherming tegen amfibieën geplaatst te worden.
- 5 Twee weken voor de start van de werkzaamheden moet een melding gedaan worden bij de afdeling Handhaving, team Bodem, Water, Ontgrondingen en Natuur ter attentie van de heer P. Dierks, tel. 06-50273354.

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur